

**ปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก:
กรณีศึกษาผู้สอบบัญชีในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 5**

นางสาวจริยา ชนากลาง

**การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการบริหารธุรกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช**

พ.ศ. 2553

**Success Factors in Using Auditing Program Cooperative Audit Through System:
A Case Study of Auditors in Cooperative Auditing Office Region 5**

Miss Jareeya Chanaglang

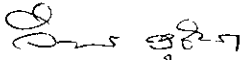
An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Business Administration
School of Management Science
Sukhothai Thammathirat Open University

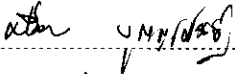
2010

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	ปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์ เชิงลึก: กรณีศึกษาผู้สอบบัญชีในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชี สหกรณ์ที่ 5
ชื่อและนามสกุล	นางสาวจริยา ชนากลาง
แขนงวิชา	บริหารธุรกิจ
สาขาวิชา	วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์จิราภรณ์ สุรัมย์สภา

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2553

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์จิราภรณ์ สุรัมย์สภา)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ศรีธนา บุญญเศรษฐ์)

.....
(รองศาสตราจารย์จันรา ชีวะตระกูลกิจ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ บังคับความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก:

กรณีศึกษาผู้สอบบัญชีในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 5

ผู้ศึกษา นางสาวจริยา ชนากลาง **รหัสนักศึกษา** 2513000824 **ปริญญา** บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์จักรกรรณ สุธรรมสภา **ปีการศึกษา** 2553

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาบังคับความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ (2) ศึกษาบังคับความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การ (3) เพื่อเปรียบเทียบบังคับความสำเร็จ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้สอบบัญชีในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 5 จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า (1) ระดับความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีต่อบังคับความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านฮาร์ดแวร์ ด้านข้อมูล ด้านบุคลากร ด้านซอฟต์แวร์ และด้านเครือข่าย ภาพรวมอยู่ในระดับความสำคัญมาก โดยเรียงลำดับความสำคัญจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านฮาร์ดแวร์ ด้านข้อมูล ด้านบุคลากร ด้านซอฟต์แวร์ และด้านเครือข่าย (2) ระดับความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีต่อบังคับความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านนโยบายองค์การ ด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร ด้านกระบวนการ ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับความสำคัญจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร ด้านนโยบายองค์การ ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ด้านกระบวนการ (3) เปรียบเทียบบังคับความสำเร็จในด้านต่างๆ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า ผู้สอบบัญชีที่ดำรงตำแหน่งในระดับที่แตกต่างกัน หน่วยงานที่สังกัดแตกต่างกัน จำนวนสหกรณ์ที่ตรวจสอบและแสดงความเห็นต่อการเงินที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของบังคับสำเร็จของการใช้โปรแกรมตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS แตกต่างกัน

คำสำคัญ บังคับความสำเร็จ โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 5

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์และความกรุณาเป็นอย่างดีจาก รองศาสตราจารย์ราภรณ์ สุธรรมสภา สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และติดตามการทำวิจัยฉบับนี้โดยตลอดจนสำเร็จสมบูรณ์ งานวิจัยครั้งนี้คงไม่สามารถสำเร็จสมบูรณ์ลงได้ หากไม่ได้รับความช่วยเหลือ สนับสนุน โดยผู้บริหารและเพื่อนผู้สอบบัญชีทุกท่าน ที่อนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจึงใคร่ขอแสดงความขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

และท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่นัยนา พูนพิพัฒน์พงษ์ และคุณยาย กิมเฮียง พูนพิพัฒน์พงษ์ ที่คอยเป็นกำลังใจและมอบความห่วงใย คอยให้การสนับสนุน อดทน และเฝ้ารอคอยความสำเร็จในงานวิจัยครั้งนี้ของผู้วิจัยจนกระทั่งงานวิจัยสำเร็จลุล่วงลงด้วยดี

จารีชา ชนากลาง

พฤศจิกายน 2553

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ข
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
ทฤษฎีเกี่ยวกับการสอบบัญชี.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับเทคนิคการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการสอบบัญชี.....	10
ความสำเร็จของการสอบบัญชี.....	13
แนวคิดเกี่ยวกับพื้นฐานของระบบสารสนเทศ.....	14
แนวคิดเกี่ยวกับการประมวลผลรายการค้า.....	19
คุณค่าและประโยชน์ของระบบสารสนเทศต่อธุรกิจ.....	20
ปัจจัยแห่งความสำเร็จและแนวคิดทางด้าน Information Technology Governance.....	22
โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก.....	26
การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการตรวจสอบทั่วไป.....	37
องค์การและการจัดการ.....	43
แนวความคิดและทฤษฎีที่กล่าวถึงปัจจัยที่เกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงาน ขององค์การ.....	48
ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ.....	54
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	59

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	63
ประชากร	63
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	63
การเก็บรวบรวมข้อมูล	65
การวิเคราะห์ข้อมูล	65
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	66
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	66
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้ โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ในแต่ละด้าน	71
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยความสำเร็จในด้านต่างๆ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	83
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบ สหกรณ์เชิงลึก CATS	91
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	93
สรุปการวิจัย	93
อภิปรายผล	96
ข้อเสนอแนะ	102
บรรณานุกรม	104
ภาคผนวก	107
ก แบบสอบถาม	108
ประวัติผู้ศึกษา	118

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ตารางแสดงจำนวนร้อยละของข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้สอบบัญชี ในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 5	64
ตารางที่ 4.2 การแสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญของปัจจัย ความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ	68
ตารางที่ 4.3 การแสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญของปัจจัย ความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยจำแนกเป็น รายปัจจัยด้านฮาร์ดแวร์	69
ตารางที่ 4.4 การแสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญของปัจจัย ความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยจำแนกเป็น รายปัจจัยด้านซอฟต์แวร์	70
ตารางที่ 4.5 การแสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญของปัจจัย ความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยจำแนกเป็น รายปัจจัยด้านเครือข่าย	71
ตารางที่ 4.6 การแสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญของปัจจัย ความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยจำแนกเป็น รายปัจจัยด้านข้อมูล	72
ตารางที่ 4.7 การแสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญของปัจจัย ความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยจำแนกเป็น รายปัจจัยด้านบุคลากร	73

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.8 การแสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การ	75
ตารางที่ 4.9 การแสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การ โดยจำแนกเป็นรายปัจจัยด้านนโยบายองค์การ	75
ตารางที่ 4.10 การแสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การ โดยจำแนกเป็นรายปัจจัยด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร	77
ตารางที่ 4.11 การแสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การ โดยจำแนกเป็นรายปัจจัยด้านกระบวนการ	78
ตารางที่ 4.12 การแสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การ โดยจำแนกเป็นรายปัจจัยด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน	79
ตารางที่ 4.13 การแสดงและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ จำแนกตามระดับตำแหน่ง	81
ตารางที่ 4.14 การแสดงและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน	82
ตารางที่ 4.15 การแสดงและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด	82

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.16	การแสดงผลและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ จำแนกตามจำนวนสหกรณ์ที่ตรวจสอบและแสดงความเห็น ต่องบการเงิน	83
ตารางที่ 4.17	การแสดงผลและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ จำแนกตามจำนวนสหกรณ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบที่ต้องใช้โปรแกรมที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	84
ตารางที่ 4.18	การแสดงผลและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การ จำแนกตามระดับตำแหน่ง	85
ตารางที่ 4.19	การแสดงผลและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน	86
ตารางที่ 4.20	การแสดงผลและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การ จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด	87
ตารางที่ 4.21	การแสดงผลและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบเชิงลึก CATS จำแนกตามจำนวนสหกรณ์ที่ตรวจสอบและแสดงความเห็น ต่องบการเงิน	87
ตารางที่ 4.22	การแสดงผลและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การ จำแนกตามจำนวนสหกรณ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบที่ต้องใช้โปรแกรมที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	88
ตารางที่ 4.23	การแสดงผลการแจกแจงความถี่ในการวิเคราะห์ปัญหาในการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS	88
ตารางที่ 4.24	การแสดงผลการแจกแจงความถี่ในข้อเสนอแนะของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS	89

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรม ระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS.....	4
ภาพที่ 2.1 องค์ประกอบที่สำคัญของระบบสารสนเทศในองค์กร.....	15
ภาพที่ 2.2 แนวคิดไปสู่การปฏิบัติในการขับเคลื่อน CG ควบคู่กันไปกับ ITG.....	23
ภาพที่ 2.3 การกำกับดูแลกิจการที่ดี.....	24
ภาพที่ 2.4 องค์ประกอบขององค์การ.....	44
ภาพที่ 2.5 ความหมายของการจัดการ.....	45
ภาพที่ 2.6 หน้าที่ของการจัดการ.....	46
ภาพที่ 2.7 ความสัมพันธ์ตามแนวคิดของแมคคินซี.....	48

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันองค์กรส่วนใหญ่โดยทั่วไปได้นำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดเก็บและประมวลผลข้อมูลธุรกิจ ตลอดจนรายงานผลการดำเนินงานด้านต่างๆ ขององค์กร เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น โดยมีการจัดเก็บข้อมูลในลักษณะของแฟ้มข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และมีปริมาณรายการข้อมูลธุรกิจ (Business Transactions) เป็นจำนวนมาก มีการพัฒนา ระบบสารสนเทศซึ่งจะมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้องค์กรสามารถรองรับเงื่อนไขต่างๆ ในการดำเนินธุรกิจขององค์กรได้อย่างหลากหลาย ผลกระทบจากการนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้งานดังกล่าวย่อมส่งผลถึงการปฏิบัติงานตรวจสอบข้อมูลของผู้สอบบัญชี ซึ่งงานสอบบัญชีเป็นงานที่ต้องตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลทางการเงิน เพื่อให้ผู้ใช้ข้อมูลได้ความมั่นใจในความถูกต้องครบถ้วนอย่างเพียงพอที่จะใช้ในการตัดสินใจทางธุรกิจ ในกรณีที่กิจการมีการใช้คอมพิวเตอร์ประมวลผลข้อมูล การสอบบัญชีจะต้องมีการปรับกระบวนการทำงานให้สอดคล้องและเหมาะสม ทั้งนี้ จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป ซึ่งมาตรฐานการสอบบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบระบบสารสนเทศที่ใช้คอมพิวเตอร์ ได้แก่ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 401 กล่าวว่า วัตถุประสงค์ในการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีจะไม่เปลี่ยนแปลง ไม่ว่าข้อมูลทางบัญชีจะประมวลผลด้วยมือหรือคอมพิวเตอร์ แต่วิธีการประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์จะมีผลต่อวิธีการตรวจสอบเพื่อรวบรวมหลักฐานในการสอบบัญชี ซึ่งผู้สอบบัญชีสามารถใช้วิธีการตรวจสอบด้วยมือหรือเทคนิคการสอบบัญชีโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วย (Computer Assisted Audit Technique: CAAT) หรือใช้ทั้งสองอย่างประกอบกันก็ได้ เพื่อให้ได้หลักฐานที่เพียงพอ อย่างไรก็ตาม ในระบบบัญชีซึ่งใช้คอมพิวเตอร์ในการประมวลผลระบบงานที่สำคัญผู้สอบบัญชีมักจะไม่มีความยากลำบากหรืออาจไม่สามารถรวบรวมข้อมูลบางอย่างเพื่อการตรวจสอบ การสอบถาม หรือการยืนยันได้ หากไม่ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการตรวจสอบ นอกจากนี้ยังมีแนวปฏิบัติงานสอบบัญชีที่เกี่ยวข้อง คือ แนวปฏิบัติงานสอบบัญชี รหัส 1009 กล่าวว่า การใช้เทคนิคคอมพิวเตอร์ช่วยการตรวจสอบนั้นมีความจำเป็น เนื่องจากการขาดหลักฐานในการนำเข้าสู่ข้อมูลหรือการขาดร่องรอยการตรวจสอบที่มองเห็นด้วยตา ทำให้ต้องใช้เทคนิคในการ

ตรวจสอบโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วย ทั้งการทดสอบการควบคุมการปฏิบัติตามระบบและการทดสอบเนื้อหาสาระ ซึ่งจะทำให้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานสอบบัญชีเพิ่มขึ้นเมื่อมีการใช้เทคนิคคอมพิวเตอร์ช่วยในการตรวจสอบ

ดังนั้น ผู้สอบบัญชีควรมีการพัฒนาเทคนิคการตรวจสอบให้ทันกับพัฒนาการทางด้านเทคโนโลยีของสหกรณ์ ทางกรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงได้มีการจัดซื้อโปรแกรม ACL หรือ Audit Command Language ซึ่งเป็นโปรแกรมสำเร็จรูปด้านการสอบบัญชี (Generalize Audit Software: GAS) มาเป็นเครื่องมือสำหรับผู้สอบบัญชีในการใช้เทคนิคการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยตรวจสอบ การใช้โปรแกรม ACL ในการตรวจสอบบัญชีไม่อาจทำได้อย่างกว้างขวาง เนื่องจากการที่จะใช้โปรแกรม ACL ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ได้นั้นผู้สอบบัญชีต้องมีทักษะหลายด้านด้วยกัน ได้แก่ ทักษะด้านการสอบบัญชี ทักษะด้านเทคโนโลยี และทักษะด้านภาษาอังกฤษ ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานสอบบัญชีทำได้สะดวกและรวดเร็ว จึงได้มีการพัฒนาระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก (Cooperative Audit Through System: CATS) ต่อยอดจากโปรแกรม ACL เพื่อนำมาใช้ในการตรวจสอบสหกรณ์ที่ใช้โปรแกรมระบบบัญชีที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ผู้สอบบัญชีที่ปฏิบัติงานสอบบัญชีในสังกัดสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 5 นั้น มีจำนวน 7 จังหวัด ได้แก่ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ขอนแก่น สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์อุดรธานี สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เลย สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์สกลนคร สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์หนองบัวลำภู สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์นครพนม และสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์หนองคาย มีหน้าที่ต้องตรวจสอบสหกรณ์ที่ใช้โปรแกรมที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยใช้เครื่องมือในการตรวจสอบคือ โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก (CATS) ในการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ทั้งสิ้นจำนวน 329 แห่ง จากจำนวนสหกรณ์ทั้งหมด 517 แห่ง ที่มีการดำเนินธุรกิจหรือร้อยละ 63.64 ซึ่งสหกรณ์ที่ได้รับตรวจสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก (CATS) ส่วนใหญ่เป็นสหกรณ์ที่มีระดับความยุ่งยากในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์อยู่ในระดับความยุ่งยากปานกลาง-มากที่สุด ทำให้ผู้สอบบัญชีต้องเข้าใจวิธีการทำงานของโปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก (CATS) อย่างถ่องแท้เพื่อให้ได้หลักฐานที่เพียงพอต่อการแสดงความเห็นรับรองความถูกต้องของงบการเงินของสหกรณ์ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึกของผู้สอบบัญชีในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 5 พร้อมทั้งปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้โปรแกรมดังกล่าวเพื่อจะได้นำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

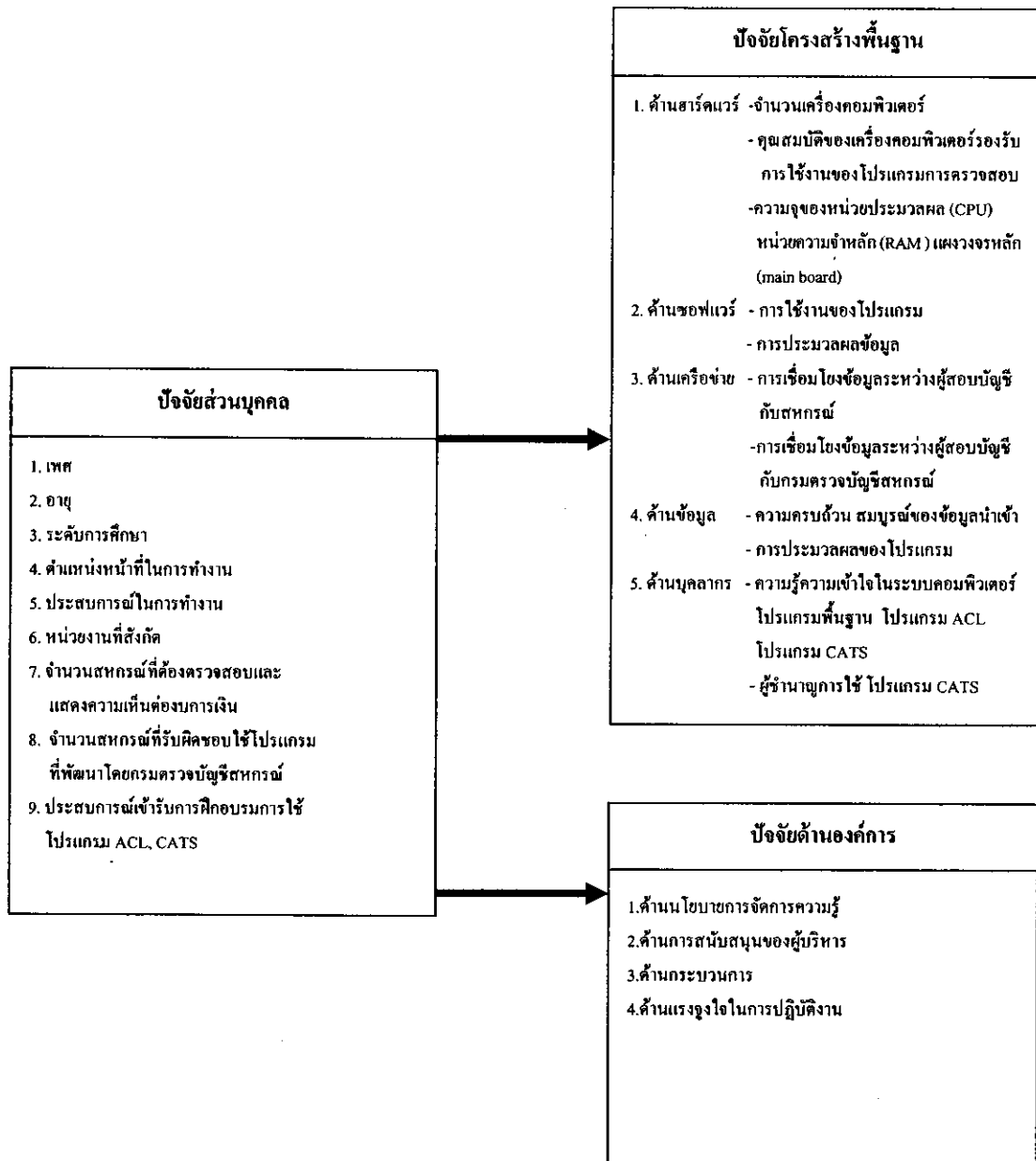
2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การ

2.3 เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยความสำเร็จในด้านต่างๆ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน หน่วยงานที่สังกัด จำนวนสหกรณ์ที่ตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงิน และจำนวนสหกรณ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบที่ต้องใช้โปรแกรมที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับระบบพื้นฐานในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์การสมัยใหม่ โดยการพัฒนาที่ยั่งยืนจะต้องมีการวางรากฐานที่สำคัญไว้ก่อน จากรากฐานที่มั่นคงจึงจะสามารถต่อยอดได้โดยไม่ล้ม ดังนั้น การวางโครงสร้างพื้นฐานจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ทุกองค์การจะต้องคำนึงเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งโครงสร้างพื้นฐานที่สนับสนุนการใช้ไอที ได้แก่ ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ เครือข่าย ข้อมูล และบุคลากร นอกจากนี้ด้านองค์การได้ใช้แนวคิดของแมคคินซี (McKinsey 7 s Framework) เสนอว่า ประสิทธิภาพหรือความสำเร็จในทางการบริหารดำเนินการขององค์กรเกิดจากความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ 7 ประการ คือ 1) Strategy กลยุทธ์ 2) Structure โครงสร้างขององค์การ 3) System ระบบต่างๆ ในองค์การ 4) Style สไตล์การบริหารงาน 5) Staff พนักงานในองค์การ 6) Skill ทักษะขององค์การและคนในองค์การ 7) Share Value ค่านิยมร่วมกันของคนในองค์การที่จะมุ่งมั่นให้องค์การบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรม
ระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS โดยผู้วิจัยจะได้ศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 5 ที่มีต่อปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS พร้อมทั้งปัญหาและอุปสรรคของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์

4.2 ด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นผู้สอบบัญชีในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 5 จำนวน 7 จังหวัด ได้แก่ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ขอนแก่น สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์อุดรธานี สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เลย สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์สกลนคร สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์หนองบัวลำภู สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์นครพนม และสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์หนองคาย ผู้สอบบัญชีทั้งสิ้นจำนวน 60 คน

4.3 ด้านเวลา ระยะเวลาในการศึกษาเดือนกรกฎาคม 2553 - เดือนสิงหาคม 2553
ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเดือนกันยายน 2553 – เดือนตุลาคม 2553

4.4 ด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ทำการศึกษาในการวิจัยครั้งนี้แบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

ตัวแปรอิสระ เป็นตัวแปรพื้นฐานเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในการทำงาน ประสบการณ์ในการทำงาน หน่วยงานที่สังกัด จำนวนสหกรณ์ที่ตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงิน จำนวนสหกรณ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบที่ต้องใช้โปรแกรมที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ประสบการณ์เข้ารับการฝึกอบรมการใช้โปรแกรม ACL และ CATS

ตัวแปรตาม เป็นตัวแปรเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ เครือข่าย ข้อมูล และบุคลากร และ ปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การ ได้แก่ ด้านนโยบายการจัดการความรู้ ด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร ด้านกระบวนการ ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก (Cooperative Audit Through System: CATS) หมายถึงโปรแกรมที่ใช้สำหรับตรวจสอบระบบบัญชีสหกรณ์ที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เป็นชุดโปรแกรมที่มุ่งเน้นให้ผู้สอบบัญชีสหกรณ์นำไปใช้ในการวิเคราะห์และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานสอบบัญชี

การสอบบัญชีสหกรณ์ หมายถึง การตรวจสอบสมุดบัญชี เอกสารประกอบการลงบัญชี และหลักฐานอื่นๆ ตลอดจนการใช้วิธีการตรวจสอบอื่นที่จำเป็น ตามแนวทางปฏิบัติงานที่วิชาชีพได้กำหนดเป็นมาตรฐาน รวมถึงกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง คำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อผู้สอบบัญชีจะสามารถวินิจฉัยและแสดงความเห็นโดยอิสระและเที่ยงตรงต่องบการเงินที่สหกรณ์จัดทำขึ้น และเพื่อแสดงให้เห็นถึงฐานะการเงิน และ ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ โดยถูกต้องตามที่ควรและเป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปหรือไม่เพียงใด รวมถึงการเสนอข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะ อันเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพ

ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ หมายถึง บุคคลที่นายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้งให้ทำหน้าที่ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 โดยเป็นข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ หรือเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยผู้สอบบัญชีที่ใบอนุญาตยังไม่ขาดอายุ ไม่ถูกพัก หรือไม่ถูกเพิกถอน และได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ไว้ตามที่อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด หรือเป็นผู้ชำนาญงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ ตามประกาศอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ไว้ตามที่อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 5 หมายถึง สำนักงานตรวจสอบบัญชีในแต่ละจังหวัด จำนวน 7 จังหวัด ได้แก่ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ขอนแก่น สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์อุดรธานี สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เลย สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์สกลนคร สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์หนองบัวลำภู สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์นครพนม และสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์หนองคาย

ปัจจัยความสำเร็จด้านองค์กร หมายถึง ปัจจัยที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ขององค์กรที่ตั้งไว้ ซึ่งประกอบไปด้วยลักษณะองค์การ ลักษณะของสภาพแวดล้อม ลักษณะของบุคลากรในองค์กร นโยบายการบริหารและการปฏิบัติขององค์กรที่จะส่งผลให้องค์กรประสบความสำเร็จ

ปัจจัยความสำเร็จด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง ปัจจัยที่ทำให้การนำระบบสารสนเทศทางเทคโนโลยีมาใช้ในองค์กรประสบความสำเร็จ โดยอาศัยโครงสร้างพื้นฐานที่สนับสนุนการใช้ไอที ได้แก่ ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ เครือข่าย ข้อมูล และบุคลากร

ความยุ่งยากของสหกรณ์ หมายถึง การจัดลำดับขนาดและความซับซ้อนของการดำเนินงานของสหกรณ์ โดยใช้ตัวแปร ทุนดำเนินงาน รายได้ธุรกิจหลัก จำนวนสมาชิก กิจกรรมทางการเงิน กิจกรรมผลิตและบริการ กิจกรรมต้นทุนการผลิต เป็นเกณฑ์ในการจัดลำดับความยุ่งยากของสหกรณ์

ฮาร์ดแวร์ (Hardware) หมายถึง เครื่องมือที่จะเข้ามาช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพ และอำนวยความสะดวกในการทำงาน การวางรากฐานการใช้เครื่องมือสมัยใหม่ ใช้ระบบการประมวลผลที่ทำให้ทำงานได้รวดเร็วแม่นยำ มีระบบการเชื่อมโยงสื่อสารเพื่อให้ข้อมูลข่าวสารเดินทางไปถึง และประสานการทำงานเป็นระบบได้ ฮาร์ดแวร์จึงรวมไปถึงอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และระบบสื่อสารข้อมูลต่างๆ

ซอฟต์แวร์ (Software) หมายถึง สิ่งที่จะทำให้เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ขององค์กรที่ได้จัดหา มา มีประโยชน์และทำงานได้ตามวัตถุประสงค์ การที่องค์กรลงทุนจัดหาอุปกรณ์การประมวลผลมาใช้จะต้องดำเนินการควบคู่ไปกับซอฟต์แวร์ จึงจะทำให้เครื่องอุปกรณ์นั้นมีคุณค่า ซอฟต์แวร์จึงมีความสำคัญเช่นกัน

เครือข่าย (Network) คือ การเชื่อมโยงคอมพิวเตอร์เข้าด้วยกันเพื่อช่วยให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน และช่วยการติดต่อสื่อสาร

ข้อมูลข่าวสาร (Content) หมายถึง เนื้อหาสาระที่สำคัญ การดำเนินการขององค์กร เกี่ยวข้องกับการผลิต การประมวลผล การสรุปผล การทำรายงาน การดำเนินการสื่อสารระหว่างกัน การกระทำเหล่านี้เกิดขึ้นกับเนื้อหาของข้อมูลข่าวสาร ดังนั้น ในองค์กรต้องให้ความสำคัญในเรื่องข้อมูลข่าวสาร ทำอย่างไรจึงจะให้ข้อมูลข่าวสารเข้าไปโดดเด่นอยู่ในระบบและใช้งานได้อย่างเต็มที่

บุคลากร (Peopleware) หมายถึง การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่จำเป็นต้องพัฒนาบุคลากร มีการฝึกอบรมหรือดำเนินการให้บุคลากรหันมาให้ความสำคัญ และเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์กร ความสามารถของบุคลากรจึงเป็นฐานสำคัญในการใช้ไอทีเพื่อประโยชน์ต่อองค์กรโดยรวม

กระบวนการ (Procedure) ได้แก่ นโยบาย กลยุทธ์ วิธีการ และกฎระเบียบต่างๆ ในการใช้ระบบสารสนเทศ

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ทำให้ทราบถึงปัจจัยสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านองค์การ

6.2 ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์

6.3 ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาปัจจัยด้านต่างๆ เพื่อส่งเสริมการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึกไปสู่ความสำเร็จ

6.4 ผลการวิจัยสามารถนำมาเป็นข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชี

6.5 นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS: กรณีศึกษาผู้สอบบัญชีในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 5 ผู้วิจัยได้ศึกษาจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยทั้งจากเอกสารตำรา และงานวิจัยอื่นๆ ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอตามหัวข้อต่างๆ โดยลำดับต่อไปนี้

1. ทฤษฎีเกี่ยวกับการสอบบัญชี
2. แนวคิดเกี่ยวกับเทคนิคการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการสอบบัญชี
3. ความสำเร็จของการสอบบัญชี
4. แนวคิดเกี่ยวกับพื้นฐานของระบบสารสนเทศ
5. แนวคิดเกี่ยวกับการประมวลผลรายการค้า
6. คุณค่าและประโยชน์ของระบบสารสนเทศต่อธุรกิจ
7. ปัจจัยแห่งความสำเร็จและแนวคิดทางด้าน Information Technology Governance
8. โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก
9. การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการตรวจสอบทั่วไป
10. องค์การและการจัดการ
11. แนวความคิดและทฤษฎีที่กล่าวถึงปัจจัยที่เกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การ
12. ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ
13. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีเกี่ยวกับการสอบบัญชี

การสอบบัญชี (สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย, 2540) หมายถึง การตรวจสอบสมุดบัญชี เอกสารประกอบการลงบัญชี และหลักฐานอื่นๆ โดยผู้สอบบัญชีตามแนวทางปฏิบัติที่วิชาชีพได้กำหนดเป็นมาตรฐานไว้ เพื่อให้ผู้สอบบัญชีจะสามารถวินิจฉัยและเสนอรายงานอย่างมีจรรยาบรรณ และเป็นไปตามหลักการแห่งวิชาชีพ เพื่อแสดง

ความเห็นว่างบการเงินที่กิจการจัดทำขึ้นมีความถูกต้องตามที่ควรตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปหรือไม่เพียงใด และงบการเงินดังกล่าวได้แสดงข้อมูลที่จำเป็น เพื่อให้ผู้อ่านงบการเงินได้ทราบอย่างเพียงพอแล้วหรือไม่ การตรวจสอบงบการเงินมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้สอบบัญชีสามารถแสดงความเห็นต่องบการเงินว่า (สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย, 2544) งบการเงินนั้นได้จัดทำในส่วนสาระสำคัญเป็นไปตามแม่บทการบัญชีในการรายงานงานทางการเงินหรือไม่ และแม้ว่าความเห็นของผู้สอบบัญชีจะช่วยให้งบการเงินมีความน่าเชื่อถือแต่ผู้ใช้งบการเงินไม่สามารถถือได้ว่าความเห็นของผู้สอบบัญชีเป็นการรับรองในเรื่องความเจริญของกิจการในอนาคต รวมทั้งประสิทธิภาพหรือประสิทธิผลในการบริหารงานของผู้บริหาร ผู้สอบบัญชีต้องกำหนดขอบเขตวิธีการตรวจสอบบัญชีโดยอาศัยมาตรฐานการสอบบัญชีที่กำหนดโดยสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทยเป็นหลัก (สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย, 2544) และคำนึงถึงข้อกำหนดขององค์กรหรือหน่วยงาน หรือสถาบันที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพข้อกำหนดของกฎหมาย

2. แนวคิดเกี่ยวกับเทคนิคการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการสอบบัญชี

เทคนิคการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการสอบบัญชี (ประจิต หาว์ตร, 2549) กล่าวว่าเทคนิคการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการสอบบัญชี หมายถึง การนำเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ เช่น ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และระบบการจัดการฐานข้อมูลมาช่วยในการสอบบัญชี เทคนิคการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการสอบบัญชีที่นิยมอย่างแพร่หลาย ได้แก่ การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการตรวจสอบทั่วไปและการใช้ข้อมูลทดสอบ การสอบบัญชีเป็นการเก็บรวบรวมและประเมินหลักฐาน เพื่อแสดงความเห็นเกี่ยวกับงบการเงิน การที่กิจการใช้ระบบงานคอมพิวเตอร์ในการประมวลผลข้อมูลทางการเงินมีผลกระทบต่อกระบวนการเก็บรวบรวมหลักฐานของผู้สอบบัญชีในระบบที่ประมวลผลด้วยมือ หลักฐานในการสอบบัญชีได้มาจากการตรวจสอบเอกสารต่างๆ และการประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ซึ่งทั้งสองส่วนนี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักฐานทั้งหมดในการสอบบัญชี แต่ในระบบที่มีการประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ ข้อมูลต่างๆ จะเก็บในแฟ้มข้อมูลทั้งที่เป็นแฟ้มข้อมูลหลัก (Master File) และแฟ้มรายการเปลี่ยนแปลง (Transaction File) ซึ่งจะจัดเก็บอยู่ในรูปแบบที่อ่านได้โดยเครื่องเท่านั้น ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยในการตรวจสอบ เช่น ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการตรวจสอบทั่วไป หรือที่เรียกว่า Generalized Audit Software (GAS) เข้ามาช่วยในการเรียกดูข้อมูลและเก็บรวบรวมหลักฐานในการตรวจสอบ อนึ่งการใช้คอมพิวเตอร์

ช่วยในการสอบบัญชีจะทำให้การตรวจสอบบัญชีมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น และช่วยให้ผู้สอบบัญชีสามารถทำการทดสอบรายการมากขึ้นด้วยโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการตรวจสอบ

การตรวจสอบระบบงานคอมพิวเตอร์ (อุษณา ภัทรมนตรี, 2543) วิวัฒนาการของการตรวจสอบระบบสารสนเทศทางการบัญชีหรือตรวจสอบระบบงานคอมพิวเตอร์ เดิมนิยมอธิบายการตรวจสอบระบบสารสนเทศเป็น 2 คำ คือ การตรวจสอบแบบรอบเครื่อง (Audit Around the Computer) กับ การตรวจสอบแบบผ่านเครื่อง (Audit Through the Computer)

- **การตรวจสอบแบบรอบเครื่อง** (Audit Around the computer) เป็นการตรวจสอบยุคแรกที่กิจการเริ่มใช้คอมพิวเตอร์ประมวลผล ซึ่งระบบงานคอมพิวเตอร์เป็นระบบงานง่ายที่ไม่มี ความสลับซับซ้อนและแสดงรายการพิมพ์ข้อมูลผลลัพธ์ในรายละเอียด รวมทั้งยังเป็นระบบที่ให้ ร่องรอยการตรวจสอบ (Audit Trail) อย่างพอเพียง ผู้ตรวจสอบยุคนั้นไม่มีความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ การตรวจสอบวิธีนี้ผู้ตรวจสอบจะตรวจสอบหลักฐานเบื้องต้น รายการข้อมูลนำเข้า ยอดคุมข้อมูล นำเข้าเปรียบเทียบกับรายงานข้อมูลผลลัพธ์ที่พิมพ์จากเครื่องคอมพิวเตอร์ และมีข้อสมมติฐานว่าถ้า ข้อมูลผลลัพธ์ถูกต้องตรงกับหลักฐานแสดงว่าการควบคุมภายในระบบคอมพิวเตอร์เป็นที่เชื่อถือ ได้ จึงไม่จำเป็นต้องทดสอบระบบการควบคุมภายในด้านคอมพิวเตอร์

- **การตรวจสอบแบบผ่านเครื่อง** (Audit Through the Computer) การตรวจสอบยุคผู้ที่ ตรวจสอบเริ่มเรียนรู้ถึงความสลับซับซ้อนของรายการที่จัดทำได้โดยอัตโนมัติ ไม่จำเป็นต้องมี การอนุมัติและไม่มีหลักฐานให้ตรวจสอบแต่บันทึกที่อยู่ในเครื่องคอมพิวเตอร์แล้ว ผู้ตรวจสอบต้องใช้ ความรู้และเทคนิคคอมพิวเตอร์จึงจะทราบว่าการสร้างรายการนั้นถูกต้องหรือไม่หรือรายการนั้น ถูกต้องจริงหรือไม่ การตรวจสอบจึงเน้นประสิทธิภาพเพียงพอจึงจะให้ข้อมูลผลลัพธ์ที่เชื่อถือได้

ในปี ค.ศ.1966 คณะทำงานพิเศษของ AICPA ได้ขอให้เลิกใช้คำว่า Audit Around the Computer แต่ให้ใช้คำว่า Audit With out Using the Computer โดยให้เข้าใจว่าผู้ตรวจสอบต้อง ประเมินผลการควบคุมภายในด้านคอมพิวเตอร์ทุกครั้งในการตรวจสอบระบบสารสนเทศ เพียงแต่ว่าในระบบที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อนมาก และเป็นระบบที่ผู้ตรวจสอบสามารถหาหลักฐาน ประกอบการตรวจหรือหาร่องรอยการตรวจได้ ผู้ตรวจสอบอาจใช้เทคนิคการตรวจที่เคยใช้ ในระบบการประเมินผลด้วยมือ และไม่จำเป็นต้องใช้ความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ที่ลึกซึ้งในการ ประเมินผลการควบคุมภายในและการตรวจสอบ ในปัจจุบันไม่นิยมเรียกการตรวจสอบแบบรอบ เครื่องและการตรวจสอบแบบผ่านเครื่องว่าเป็นเทคนิคการตรวจสอบคอมพิวเตอร์ เพราะให้ ความหมายคลุมเครือ แต่ให้ใช้ศัพท์ที่ชี้เฉพาะเจาะจงมากขึ้น เช่น การใช้ข้อมูลทดสอบ (Test Data) การใช้โปรแกรมตรวจสอบสำเร็จรูป (Generalized Audit Software) เป็นต้น

ความจำเป็นในการใช้เทคนิคการตรวจสอบโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วย

ก. มาตรฐานการปฏิบัติงานสอบบัญชี รหัส 1009 กล่าวว่า การใช้เทคนิคการตรวจสอบโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยมีความจำเป็น เนื่องจาก

- การขาดหลักฐานการนำเข้า หรือการขาดร่องรอยการตรวจสอบที่มองเห็นด้วยตาทำให้ต้องใช้เทคนิคการตรวจสอบโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วย
- ประสิทธิภาพและประสิทธิภาพของเทคนิคการตรวจสอบอาจเพิ่มขึ้นหากใช้เทคนิคการตรวจสอบโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วย

ข. มาตรฐานการปฏิบัติงานสอบบัญชีรหัส 1009 กล่าวว่า ความซับซ้อนของระบบงานและสถานการณ์ จำเป็นต้องใช้เทคนิคการตรวจสอบโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วย มีดังนี้

- ระบบการประมวลผลที่ยุ่งยากสลับซับซ้อน ขาดเอกสารการนำเข้าข้อมูลหรือขาดหลักฐานในการติดตามตรวจสอบ เป็นระบบงานที่จำเป็นต้องใช้คอมพิวเตอร์ช่วย
- ระบบงานที่ปริมาณรายการค้าใหญ่ มีแฟ้มข้อมูลมากและข้อมูลบางส่วนเก็บอยู่ในเครื่องไม่ได้ถูกกำหนดให้พิมพ์ออกมาทั้งหมดหรือพิมพ์เฉพาะยอดรวมจำเป็นต้องใช้เทคนิคคอมพิวเตอร์สอบแฟ้มข้อมูลเหล่านั้น เพราะการตรวจสอบด้วยมืออาจต้องใช้เวลามาก เสียค่าใช้จ่ายหรือไม่อาจทำได้
- ความง่ายหรือสลับซับซ้อนของระบบงานเช่นระบบงานแบบเบซที่มีระบบการควบคุมที่ดีและมีเอกสารประกอบการประมวลผลที่ดี อาจไม่จำเป็นต้องใช้เทคนิคความรู้ทางคอมพิวเตอร์ในการตรวจสอบมากเหมือนระบบออนไลน์เรียลไทม์
- ระบบงานสำเร็จรูปที่ผ่านการพัฒนาและทดสอบมาแล้วเป็นอย่างดี เป็นที่รู้จักและใช้กันมานานจนทราบจุดดี จุดด้อยของระบบงาน อาจไม่จำเป็นต้องใช้เทคนิคความรู้ทางคอมพิวเตอร์ในการตรวจสอบมากเหมือนระบบงานประยุกต์ที่พัฒนาขึ้นใช้เอง

การพิจารณาใช้เทคนิคการตรวจสอบโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วย

มาตรฐานการปฏิบัติงานสอบบัญชีรหัส 1009 กล่าวว่าในการวางแผนการตรวจสอบการพิจารณาว่าเทคนิคการตรวจสอบใดจะนำคอมพิวเตอร์มาช่วยได้มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับ

- ก. ความรู้ ความสามารถและความชำนาญของผู้ตรวจสอบ
- ข. ความเป็นไปได้ของเทคนิคกับอุปกรณ์คอมพิวเตอร์
- ค. ความไม่สามารถใช้วิธีการตรวจสอบด้วยมือ
- ง. ประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- จ. ระยะเวลาและการประสานงานระหว่างช่วงเวลาที่ตรวจสอบ

ประเภทของเทคนิคที่นิยมนำมาใช้

ประเภทของเทคนิคที่นิยมนำมาใช้ (อุษณา ภัทรมนตรี, 2543) ได้แก่ การใช้โปรแกรมตรวจสอบ (Audit Software) การทำข้อมูลทดสอบ (Test Data) และเทคนิคคอมพิวเตอร์อื่นช่วยตรวจสอบ

การใช้โปรแกรมการตรวจสอบ (Audit Software) เป็นการใช้โปรแกรมที่มีคำสั่งใช้ในการตรวจสอบ นำมาตรวจสอบกับสำเนาแฟ้มข้อมูลของกิจการ โปรแกรมการตรวจสอบมีหลายแบบ ได้แก่

- โปรแกรมตรวจสอบสำเร็จรูป (Generalized Audit Software: GAS) ซึ่งเป็นเทคนิคที่นิยมมากที่สุด เช่น โปรแกรม ACL โปรแกรม IDEA เป็นต้น โปรแกรมเหล่านี้ได้พัฒนาให้มีความสามารถในการตรวจสอบได้หลายประเภท

- โปรแกรมตรวจสอบประยุกต์ (Customized Audit Software) ที่ผู้ตรวจสอบจัดทำขึ้นในงานตรวจสอบเฉพาะ

- การใช้โปรแกรมคำสั่งอรรถประโยชน์ (Utility Program) ที่มีความสามารถในการเรียกข้อมูล การเรียงลำดับ และการพิมพ์รายงาน รวมทั้งการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทั่วไป เช่น โปรแกรมเอกเซสที่มีบนเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ (Micro Computer-Based Audit Software)

3. ความสำเร็จของการสอบบัญชี

ตามความหมายของการสอบบัญชี คือ การตรวจสอบสมุดบัญชี เอกสารประกอบการลงบัญชีและหลักฐานอื่นๆ รวมทั้งใช้วิธีการตรวจสอบอื่นที่จำเป็น โดยผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชีตามแนวทางปฏิบัติงานที่วิชาชีพได้กำหนดเป็นมาตรฐานไว้ เพื่อให้ผู้สอบบัญชีจะได้วินิจฉัยและแสดงความเห็นต่องบการเงินที่กิจการจัดทำขึ้นว่า แสดงให้เห็นถึงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการ โดยถูกต้องตามที่ควรตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปหรือไม่ และงบการเงินดังกล่าวได้เปิดเผยหรือแสดงข้อมูลที่จำเป็นเพื่อให้ผู้อ่านงบการเงินได้ทราบอย่างเพียงพอหรือไม่ นอกจากนั้นในการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีอาจพบข้อบกพร่องเกี่ยวกับการควบคุมภายในหรือพบการทุจริตในกิจการ ผู้สอบบัญชีก็สามารถเสนอข้อสังเกตต่อผู้บริหารของกิจการให้ทราบข้อบกพร่องเกี่ยวกับการควบคุมภายในดังกล่าวและรายงานการทุจริตให้ผู้บริหารทราบด้วย

ดังนั้น ความสำเร็จของการสอบบัญชีคือ การที่ผู้สอบบัญชีสามารถแสดงความเห็นเกี่ยวกับความถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญของงบการเงินตรงกับมาตรฐานการสอบบัญชี ในสิ่งที่ผู้บริหารได้ให้การรับรองไว้เกี่ยวกับงบการเงินที่ได้จัดทำขึ้นว่า มีความถูกต้องครบถ้วน ซึ่งความถูกต้องครบถ้วนในที่นี้หมายถึง

- ความมีอยู่จริง (Existence)
- สิทธิและภาระผูกพัน (Right and Obligations)
- เกิดขึ้นจริง (Occurrence)
- ความครบถ้วน (Completeness)
- การตีราคา (Valuation)
- การวัดมูลค่า (Measurement)
- การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูล (Presentation and Disclosure)

นอกจากรับรองความถูกต้องในงบการเงินที่กิจการจัดทำขึ้นนั้นผู้สอบบัญชียังสามารถปฏิบัติงานได้ตามกำหนดระยะเวลา ผลการตรวจสอบบัญชีสามารถใช้เป็นประโยชน์ต่อบุคคลภายในและบุคคลภายนอกและทันต่อความต้องการของผู้ใช้งบการเงินดังกล่าว จึงจะถือว่าเป็นความสำเร็จของการสอบบัญชี

4. แนวคิดเกี่ยวกับพื้นฐานของระบบสารสนเทศ

แนวคิดเกี่ยวกับพื้นฐานของระบบสารสนเทศ (ฉัตร วาสิกคุตต์, 2548) ประกอบด้วย ข้อมูลเข้าสู่ระบบ (Input) ประมวลผล (Process) ข้อมูลส่งออก (Output) และฐานข้อมูล (Database)

- ข้อมูลเข้าสู่ระบบ (Input) ข้อมูลที่เข้าสู่ระบบสามารถมาจากหลายแหล่งได้ เช่น ข้อมูลจากการป้อนข้อมูลผ่านแท่นพิมพ์หรือการบันทึกผ่านทางหน้าจอคอมพิวเตอร์ ข้อมูลที่มาจากแฟ้มข้อมูล ภายในเครื่องคอมพิวเตอร์เอง ข้อมูลที่ได้จากการอ่านรหัส (Bar Code) ของสินค้า หรือข้อมูลที่มาจากรุ่นดิสเกต (Diskette) เป็นต้น ไม่ว่าข้อมูลจะมาจากแหล่งใดข้อมูลเหล่านั้นจะต้องผ่านระบบประมวลผลเพื่อให้ข้อมูลนั้นมีความหมายมากขึ้นในเชิงบริหาร ข้อมูลที่ยังไม่ได้ผ่านการประมวลผล โดยส่วนใหญ่แล้วจะเรียกว่าข้อมูล (Data) เมื่อข้อมูลได้ผ่านการประมวลผลแล้วจะเรียกว่า สารสนเทศ (Information)

- ประมวลผล (Process) คือ การนำข้อมูลหรือ Input ที่ได้ถูกบันทึกหรือป้อนเข้าสู่ระบบมาคำนวณหรือจัดการใหม่เพื่อให้ข้อมูลสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานหรือบริหารงานได้ การประมวลผลโดยทั่วไปมีอยู่หลายแบบ ดังนี้

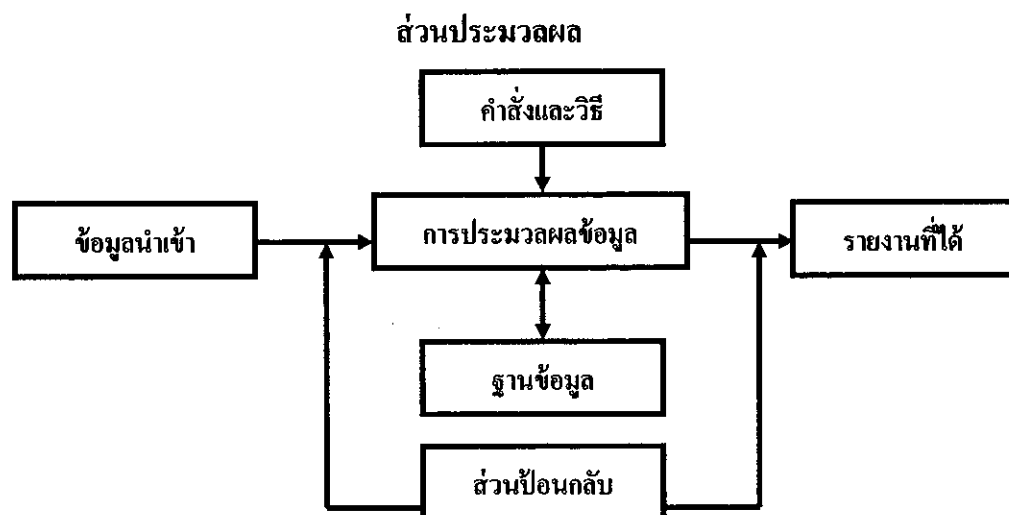
- การประมวลผลแบบกลุ่ม (Batch Processing)
- การประมวลผลแบบโต้ตอบ (Interactive)
- การประมวลผลแบบออนไลน์ (Online Processing)

- ข้อมูลส่งออก (Output) คือ การประมวลผลทุกประเภทจะได้มาซึ่งผลลัพธ์อาจมีหลายรูปแบบ เช่น ผลลัพธ์ที่แสดงออกมาที่หน้าจอของคอมพิวเตอร์ หรือออกมาเป็นรายงานในรูปแบบที่เป็นกระดาษ เป็นต้น ในบางกรณีผลลัพธ์จากการประมวลผลของระบบแรกอาจกลายเป็นข้อมูลที่ต้องป้อนเข้าสู่ระบบที่สองเพื่อทำการประมวลผลพร้อมกับข้อมูลที่มาจากการอื่นได้อีกด้วย

- ฐานข้อมูล (Database) กลุ่มของข้อมูลที่รวบรวมไว้ด้วยกัน ตั้งแต่ระดับ ฟิลด์ (Field) เช่น ชื่อพนักงาน หรือ รหัสพนักงาน เมื่อนำมาเอาฟิลด์ที่เกี่ยวข้องกันมารวมกันเรียกว่า รายการหรือระเบียน (Record) เช่น รายการประวัติพนักงานประกอบด้วย รหัสและชื่อพนักงาน เมื่อนำเอารายการประเภทเดียวกันมารวมกันเรียกว่า แฟ้มข้อมูล (File) เช่น การรวมรายการประวัติพนักงานหลายๆ คนมารวมกันเป็น แฟ้มประวัติ พนักงานทั้งหมด และเมื่อนำแฟ้มข้อมูลหลายๆ แฟ้มที่มีความแตกต่างกันมารวมกัน เรียกว่า ฐานข้อมูล (Database)

ระบบสารสนเทศในองค์การ

ระบบสารสนเทศในองค์การประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 6 ส่วน คือ ข้อมูลนำเข้า การประมวลผลข้อมูล คำสั่งและวิธีการ ฐานข้อมูล รายงาน และส่วนป้อนกลับ โดยที่ส่วนประมวลผลข้อมูล ส่วนคำสั่งและวิธีการ และฐานข้อมูลอาจรวมได้เป็นส่วนประมวลผลคังแสดง

ภาพที่ 2.1 องค์ประกอบที่สำคัญของระบบสารสนเทศในองค์การ

ในระบบสารสนเทศที่ทำงานด้วยมือหรืออาศัยแรงคน องค์ประกอบทั้ง 6 ส่วน จะทำโดยคน ส่วนในระบบสารสนเทศที่ทำงานด้วยคอมพิวเตอร์ องค์ประกอบทั้ง 6 ส่วน จะทำงานโดยคอมพิวเตอร์เป็นส่วนใหญ่ ไม่ว่าการจัดระบบสารสนเทศจะเป็นแบบทำงานด้วยมือหรือด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ งานหลัก 6 ประการ ที่ต้องทำจะมีลักษณะเหมือนกัน ซึ่งประกอบด้วย

1. การป้อนข้อมูลเข้าสู่ระบบสารสนเทศ
2. การประมวลผลข้อมูล ซึ่งได้แก่ การจัดเรียงข้อมูล การจัดกลุ่ม และการจัดฐานข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลและฐานข้อมูล
4. การพัฒนาคำสั่งและวิธีการเพื่อใช้ในการประมวลผลข้อมูล เพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศที่ต้องการ
5. การจัดพิมพ์รายงานที่ต้องการ
6. การเปรียบเทียบรายงานที่ได้ ทั้งในแง่ของเนื้อหาและความรวดเร็วแล้วป้อนกลับเพื่อการปรับปรุงส่วนประมวลผล

คุณสมบัติของระบบสารสนเทศ

การที่จะจัดว่าข้อมูลใดเป็นหรือไม่เป็นสารสนเทศนั้น จะต้องพิจารณาคุณสมบัติของสารสนเทศที่จะเป็นตัวบ่งบอกถึงคุณภาพและคุณค่าของสารสนเทศนั้น ในการนำสารสนเทศไปใช้งานครั้งหนึ่ง คุณสมบัติของสารสนเทศที่ดีนั้น จะต้องมีความเหมาะสมเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ใช้ ซึ่งจะเป็นผู้ที่พิจารณาความคุ้มค่าของสารสนเทศกับต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่จะให้ได้มาซึ่งสารสนเทศนั้น Murdick et al (1987) ได้สรุปถึงคุณสมบัติของสารสนเทศที่ดีไว้ดังนี้ (กัลยา ภูิกดาการ, 2541: 17)

1. ต้องทันเวลา สามารถใช้สารสนเทศภายในกำหนดเวลาที่ต้องการได้
2. มีความชัดเจน มีรายละเอียดที่ชัดเจน สามารถนำไปใช้ได้
3. มีความเที่ยงตรงแม่นยำในความถูกต้องของข้อมูล และสามารถพิสูจน์ความถูกต้องนั้นได้
4. สามารถเข้าถึงข้อมูลนั้นได้ เจาะเข้าไปใช้ข้อมูลได้
5. มีความสมบูรณ์ครบถ้วน
6. สอดคล้องกับความต้องการผู้ใช้ข้อมูล
7. ไม่มีอคติ ไม่เป็นสารสนเทศที่มีจุดประสงค์ที่จะปกปิดข้อเท็จจริงบางอย่าง
8. มีความกระชับชัดเจน สามารถทำความเข้าใจได้โดยง่าย

9. มีคุณสมบัติเชิงปริมาณ สามารถแสดงออกมาได้ในรูปของตัวเลข

10. เป็นสารสนเทศที่ผลิตจากกระบวนการ

นอกจากนี้ ผู้ใช้สารสนเทศที่ต่างระดับกันอาจมีความต้องการชนิดรูปแบบและกำหนดเวลาของสารสนเทศที่ต่างกันไป จึงส่งผลให้การกำหนดว่าสารสนเทศใดมีคุณสมบัติที่ดีหรือไม่นั้น ผู้ใช้สารสนเทศจะเป็นผู้กำหนดว่า ปัจจัยเรื่องคุณสมบัติของสารสนเทศที่ตีประการใดที่มีความสำคัญต่อการใช้สารสนเทศของตน ซึ่งผู้จัดทำสารสนเทศต้องมีการตกลงร่วมกันกับผู้ใช้สารสนเทศเพื่อให้สามารถสร้างระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

องค์ประกอบของระบบสารสนเทศ

ดร.สมนึก คีรีโต (2538: 204) กล่าวว่า องค์ประกอบของระบบสารสนเทศไม่ว่าจะเป็นระดับส่วนตัว ระดับแผนก หรือระดับองค์การ ไม่ใช่มีเพียงเครื่องคอมพิวเตอร์เท่านั้น แต่ต้องประกอบด้วยอย่างน้อย 5 ส่วน โดยจะขาดองค์ประกอบใดไม่ได้ ซึ่งองค์ประกอบของระบบสารสนเทศทั้ง 5 ประการนั้น ได้แก่

- Hardware คือ ตัวเครื่องหรือเครื่องคอมพิวเตอร์ รวมทั้งสายการเชื่อมโยงคอมพิวเตอร์เข้าเป็นเครือข่ายสำหรับระบบที่มีความหมายซับซ้อน

- Programs คือ ลำดับขั้นของคำสั่งที่จะสั่งงานให้ฮาร์ดแวร์ทำงานตามลำดับหนึ่งๆ แล้วคอมพิวเตอร์จะประมวลผลข้อมูลข่าวสารให้ได้ผลลัพธ์ตามความต้องการของการประยุกต์ใช้งาน

- Data คือ ข้อมูลที่เป็นจุดเชื่อมโยงระหว่างคนกับเครื่อง

- People คือ บุคลากรที่จะใช้งานเครื่องคอมพิวเตอร์ให้คุ้มค่า เช่น ผู้ใช้ ผู้บริหาร ผู้พัฒนาระบบ นักวิเคราะห์ระบบ และนักเขียนโปรแกรม เป็นต้น

- Procedures คือ ขั้นตอนปฏิบัติของบุคลากรที่สัมพันธ์กับเครื่อง

ระบบพื้นฐานในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์การในสมัยใหม่

การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในสังคมหนึ่ง จะต้องมีการเตรียมความพร้อมในเรื่องคนและวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อม กล่าวคือ คนต้องได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความเข้าใจทัศนคติ และความชำนาญที่เหมาะสมกับการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ และต้องมีการพัฒนาเกี่ยวกับความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศควบคู่กันไปด้วย ด้วยเหตุที่ว่าในปัจจุบันอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีเป็นสาเหตุสำคัญในการสร้างอุปสงค์ของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนั้นการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศจึงเริ่มจากการพัฒนาระบบสื่อสารโทรคมนาคมและคอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งครอบคลุมเรื่องเกี่ยวกับฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ บุคลากร ฐานข้อมูล ระเบียบวิธีการและการสื่อสาร ส่วนประกอบเหล่านี้

เมื่อนำมาสร้างความสัมพันธ์ที่เหมาะสม จะก่อให้เกิดโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่สำคัญ 9 ประการ ดังต่อไปนี้

- โครงฐาน (Platform) ประกอบด้วย ฮาร์ดแวร์ส่วนต่างๆ ทั้งหมด ได้แก่ ตัวประมวลผล หน่วยเก็บข้อมูล การเชื่อมโยงเครือข่าย เครื่องพิมพ์ เป็นต้น รวมทั้งวิธีการที่ระบบปฏิบัติงานควบคุมและจัดการเกี่ยวกับฮาร์ดแวร์

- การบริการเครือข่าย (Networking Service) เป็นการสนับสนุนเรื่องการกระจายการใช้งานข้อมูลและการประยุกต์ใช้งานต่างๆ โดยการจัดการเรื่องการติดต่อเชื่อมโยงเครือข่ายบริการบน LAN (Local Area Network) หรือ Wan (Wide Area Network)

- การจัดการระบบ (System Management) เป็นการช่วยให้ผู้ดูแลระบบสามารถจัดการระบบสารสนเทศที่ซับซ้อนได้ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือ/โปรแกรมด้านการจัดการระบบให้สามารถบริการผู้ใช้งานได้ตามระบบที่วางไว้

- ฐานข้อมูล (Database) การจัดการระบบและแบบแผนความสัมพันธ์ของข้อมูลต่างๆ ตามโครงสร้างที่ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพสัมพันธ์

- การพัฒนาการใช้งาน (Application Development) ครอบคลุมเรื่องการเลือก การพัฒนา การสร้างระบบการใช้งานที่จำเป็นสำหรับที่จะช่วยงานของผู้มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ด้านระบบสารสนเทศ

- การจัดการสารสนเทศ (Information Management) เป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดการรูปแบบการเก็บการเรียกใช้ และการแลกเปลี่ยนระหว่างระดับข้อมูลต่างๆ

- การบริหารกระจายรายได้ (Distributed Application Services) เป็นเรื่องของการสร้างการบูรณาการและการปฏิบัติการ ระบบขนาดใหญ่ที่ประกอบไปด้วยระบบการใช้งานต่างๆ ที่เชื่อมโยงถึงกัน

- สถาปัตยกรรมการใช้งาน (Application Architectures) โดยปกติแล้วโปรแกรมการใช้งานจะช่วยเพิ่มคุณค่าให้แก่องค์กรในด้านการบริหารงานด้านต่างๆ ซึ่งสถาปัตยกรรมการใช้งานจะให้กรอบของการกำหนดมาตรฐานต่างๆ ที่องค์การเลือกสำหรับโปรแกรมการใช้งานต่างๆ

- ส่วนเชื่อมผู้ใช้งาน (User Interface) ประกอบไปด้วยหน้าต่างา ความสวยงามของรูปแบบการใช้งานที่ให้ความสะดวกแก่ผู้ใช้งานต่างๆ และรวมไปถึงเครื่องมือที่นักพัฒนาระบบใช้ด้วยว่ามีความง่ายและสะดวกแก่การใช้

5. แนวคิดเกี่ยวกับการประมวลผลรายการค้า

แนวคิดเกี่ยวกับการประมวลผลรายการค้า (วัชรนิพร เสธฐติกโก, 2545) แบ่งได้ 2 วิธี คือ

1. การประมวลผลแบบกลุ่ม (Batch Processing) เป็นการนำเอารายการค้าที่เก็บสะสมเอาไว้เป็นกลุ่มในช่วงเวลาหนึ่งมาประมวลผลเพื่อผ่านรายการไปปรับปรุงแฟ้มข้อมูลที่เกี่ยวข้องตามช่วงเวลาที่กำหนด วิธีการประมวลผลแบบนี้เหมาะสำหรับการประมวลผลรายการค้าที่มีปริมาณมาก และไม่จำเป็นต้องปรับปรุงข้อมูลในแฟ้มข้อมูลหรือฐานข้อมูลทันทีทุกครั้งเมื่อเกิดรายการค้า และการจัดทำเอกสารหรือรายงานตามช่วงเวลาที่กำหนดไว้ เช่น การจัดทำรายงานการจัดซื้อประจำสัปดาห์ หรือ การจัดทำรายงานการจ่ายเงินเดือนให้แก่พนักงาน เป็นต้น สามารถแบ่งเป็น 3 ประเภทคือ

- การประมวลผลแบบกลุ่มที่ใช้แฟ้มลำดับ (Batch Processing Using Sequential Files) เป็นการประมวลผลรายการค้าตามลำดับของข้อมูลที่จัดเรียงเอาไว้ในแฟ้มข้อมูลหลัก วิธีการนี้นิยมใช้ กันมากกับการประมวลผลที่ข้อมูลทุกรายการที่เก็บเอาไว้ในแฟ้มข้อมูลต้องทำการประมวลในการประมวลผลทุกครั้งที่มีการนำข้อมูลมาบันทึกหรือปรับปรุงข้อมูลในแฟ้มข้อมูลหลัก กระบวนการประมวลผลจะจัดทำแฟ้มข้อมูลหลักแฟ้มใหม่ขึ้นมาเพื่อบันทึกข้อมูลใหม่เพิ่มเติม เพื่อเก็บไว้เป็นแฟ้มสำรองกรณีแฟ้มข้อมูลหลักเกิดสูญหายหรือถูกทำลาย

- การประมวลผลแบบกลุ่มที่ใช้แฟ้มเข้าถึงโดยตรง (Batch Processing Using Direct Access Files) เป็นกระบวนการปฏิบัติงานที่ไม่ต้องมีการเรียงลำดับและไม่มี ความจำเป็นต้องสร้างแฟ้ม ข้อมูลหลักขึ้นมาใหม่ ทำให้เกิดความรวดเร็วในการปรับปรุงแฟ้มข้อมูลและลดค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงาน เนื่องจากการประมวลผลนั้นจะไม่เกิดกระบวนการสำรองแฟ้มข้อมูลโดยอัตโนมัติ เพื่อให้เกิดระบบการควบคุมภายในที่ดีมีประสิทธิภาพ ก่อนการผ่านรายการไปปรับปรุงข้อมูลในแฟ้มข้อมูลหลักทุกครั้ง จึงจำเป็นต้องกำหนดให้มีกระบวนการจัดทำแฟ้มสำรองเก็บลงในสื่อบันทึกข้อมูลเอาไว้ล่วงหน้า

- การประมวลผลแบบกลุ่มที่ใช้การจัดเก็บข้อมูลแบบทันที (Batch Processing Using Real-Time Data Collection) เป็นกระบวนการปฏิบัติงานที่มีการป้อนข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและบันทึกข้อมูลเข้าสู่แฟ้มข้อมูลที่เกี่ยวข้องทันทีทุกครั้งที่เกิดรายการ แต่การผ่านรายการเพื่อปรับปรุงแฟ้มข้อมูลให้เป็นปัจจุบันนั้นจะรอจนถึงช่วงเวลาที่กำหนดไว้

2. การประมวลผลแบบทันที (Real Time Processing) หรือ (On-Line Processing) เป็นการบันทึกข้อมูลและประมวลผลทันทีที่เกิดรายการค้า วิธีนี้จะนำข้อมูลที่ตรวจสอบความถูกต้องแล้วไปปรับปรุงกับข้อมูลที่บันทึกอยู่ในแฟ้มข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ทำให้ข้อมูลในแฟ้มข้อมูลถูกต้องและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ผู้ใช้สามารถสอบถามหรือค้นคืนข้อมูลแบบโต้ตอบ (Interactive Processing) กับคอมพิวเตอร์ได้ตลอดเวลาที่ต้องการและจะต้องมีระบบการควบคุมภายในที่ดี เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการประมวลผลแบบทันทีเป็นการประมวลผลที่เชื่อมโยงกันระหว่างฐานข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกันอยู่ตลอดเวลา จึงนิยมใช้กับการขาย ณ จุดขาย (Point of Sales: POS) และการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Commerce) ซึ่งประกอบด้วยระบบการสับเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Data Interchange: EDI) และระบบการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Funds Transfers: EFT)

6. คุณค่าและประโยชน์ของระบบสารสนเทศต่อธุรกิจ

คุณค่าในเชิงธุรกิจของการลงทุนในโปรเจกต์ระบบสารสนเทศนั้นเป็นไปอย่างตรงไปตรงมาและโปรเจกต์ส่วนใหญ่สามารถตัดสินใจได้ว่าคุ้มค่าได้โดยวิธีการทางบัญชีแบบดั้งเดิม การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานไอทีมีความยุ่งยากกว่าแต่ก็ยังเป็นไปได้ การลงทุนเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศทั้งหมดไม่ว่าในโปรเจกต์ระบบงานหรือโครงสร้างพื้นฐานไอทีจะสร้างคุณค่าให้แก่องค์กรในแนวทางหลัก 2 แนวทาง แนวทางแรกซึ่งสามารถเห็นได้อย่างชัดเจนก็คือ การปรับปรุงกระบวนการธุรกิจในปัจจุบันหรือสร้างกระบวนการธุรกิจขึ้นมาใหม่ทั้งหมด ผลประโยชน์ที่แท้จริงที่ได้ก็คือ การเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน แนวทางที่สอง ระบบสารสนเทศช่วยสนับสนุนในการปรับปรุงการตัดสินใจในการบริหารงานด้วยการเพิ่มความรวดเร็วในการตัดสินใจและด้วยการขยายความเที่ยงตรงของการตัดสินใจ

ประสิทธิภาพ (Efficiency)

ระบบสารสนเทศทำให้การปฏิบัติงานมีความรวดเร็วมากขึ้น โดยใช้กระบวนการประมวลผลข้อมูลซึ่งจะทำให้สามารถเก็บรวบรวม ประมวลผลและปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยได้อย่างรวดเร็ว

ระบบสารสนเทศช่วยในการจัดเก็บข้อมูลที่มีขนาดใหญ่หรือมีปริมาณมาก และช่วยทำให้การเข้าถึงข้อมูล (Access) เหล่านั้นมีความรวดเร็วด้วย ช่วยลดต้นทุน การที่ระบบสารสนเทศช่วยทำให้การปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลซึ่งมีปริมาณมากมีความสลับซับซ้อนให้ดำเนินการได้โดยเร็วหรือการช่วยให้เกิดการติดต่อสื่อสารได้อย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการประหยัดต้นทุนการดำเนินการอย่างมาก

ช่วยให้การติดต่อสื่อสารเป็นไปอย่างรวดเร็ว การใช้เครือข่ายทางคอมพิวเตอร์ทำให้มีการติดต่อได้ทั่วโลกภายในเวลาที่รวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์กับเครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยกัน (Machine to Machine) หรือคนกับคน (Human to Human) หรือคนกับเครื่องคอมพิวเตอร์ (Human to Machine) และการติดต่อสื่อสารดังกล่าวจะทำให้ข้อมูลที่เป็นทั้งข้อความ เสียง ภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหวสามารถส่งได้ทันที

ระบบสารสนเทศช่วยให้การประสานงานระหว่างฝ่ายต่างๆ เป็นไปได้ด้วยดี โดยเฉพาะหากระบบสารสนเทศนั้นออกแบบเพื่อเอื้ออำนวยให้หน่วยงานทั้งภายในและภายนอกที่อยู่ในระบบของสหภาพทั้งหมด จะทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดสามารถใช้ข้อมูลร่วมกันได้ และทำให้การประสานงานหรือการทำความเข้าใจเป็นไปได้อย่างดียิ่งขึ้น

ประสิทธิผล (Effectiveness)

ระบบสารสนเทศช่วยในการตัดสินใจ ระบบสารสนเทศที่ออกแบบสำหรับผู้บริหาร เช่น ระบบสารสนเทศที่ช่วยในการสนับสนุนการตัดสินใจ (Decision Support Systems) หรือระบบสารสนเทศสำหรับผู้บริหาร (Executive Support Systems) จะเอื้ออำนวยให้ผู้บริหารมีข้อมูลในการประกอบการตัดสินใจได้ดีขึ้น อันจะส่งผลให้การดำเนินงานสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ไว้ได้

ระบบสารสนเทศช่วยในการเลือกผลิตสินค้า/ บริการที่เหมาะสมระบบสารสนเทศจะช่วยให้องค์กรทราบถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับต้นทุน ราคาในตลาดรูปแบบของสินค้า/บริการที่มีอยู่ หรือช่วยให้หน่วยงานสามารถเลือกผลิตสินค้า/บริการที่มีความเหมาะสมกับความเชี่ยวชาญหรือทรัพยากรที่มีอยู่

ระบบสารสนเทศช่วยปรับปรุงคุณภาพของสินค้า/ บริการให้ดีขึ้นระบบสารสนเทศทำให้การติดต่อระหว่างหน่วยงานและลูกค้า สามารถทำได้โดยถูกต้องและรวดเร็วขึ้น ดังนั้น จึงช่วยให้หน่วยงานสามารถปรับปรุงคุณภาพของสินค้า/บริการให้ตรงกับความต้องการของลูกค้าได้ดียิ่งขึ้นและรวดเร็วขึ้นด้วย

ระบบสารสนเทศสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน (Competitive Advantage) และคุณภาพชีวิตการทำงาน (Quality of Working Life)

รายการ
1. ผลประโยชน์ที่สามารถวัดได้ การเพิ่มผลผลิต ลดค่าใช้จ่ายด้านต่างๆ ลดค่ากระดาษที่ใช้ในระบบ ลดค่าทำงานล่วงเวลา ลดค่าความเสียหายจากการควบคุมพัสดุที่ไม่มีประสิทธิภาพ เช่น ขของหาย เบิกของผิดประเภท เบิกของไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ ลดอัตราการเพิ่มพนักงาน ลดต้นทุนการผลิต 2. ผลประโยชน์ที่ไม่สามารถวัดได้ สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น ปรับปรุงความสามารถในการให้บริการได้ดีขึ้น มีข้อมูลที่ถูกต้อง ทันต่อเหตุการณ์ ง่ายต่อการตรวจสอบ ควบคุม สามารถต่อเชื่อมข้อมูลกับระบบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์และตัดสินใจที่ดีขึ้น เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงาน สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์การในด้านการให้บริการ

7. ปัจจัยแห่งความสำเร็จและแนวคิดทางด้าน Information Technology Governance

แนวคิดหลักของ IT Governance คือ รูปแบบโครงสร้างของความสัมพันธ์ กระบวนการจัดการการปฏิบัติในองค์กรที่ผู้บริหารใช้กำกับและควบคุมองค์กรให้บรรลุถึงเป้าประสงค์ โดยการสร้างมูลค่าเพิ่มให้เกิดขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็สามารถสร้างสมดุลในการจัดการกับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นเทียบกับผลลัพธ์ที่ได้รับจากเทคโนโลยีสารสนเทศและจากกระบวนการที่เกี่ยวข้อง

แนวความคิดที่จะนำไปสู่การปฏิบัติในการขับเคลื่อน CG ควบคู่กันไปกับ ITG ในมุมมองโดยรวม มีดังนี้

CG & ITG : Value Creation for Effectiveness & Efficiency of Operations

Composite Model

Governance is about identifying and controlling risks

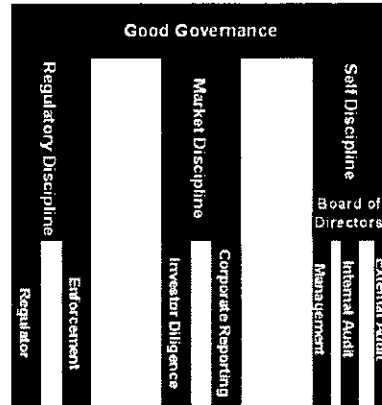
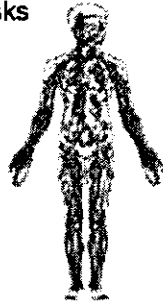

Image : IIA Australia 1 Nov 08

ภาพที่ 2.2 แนวคิดไปสู่การปฏิบัติในการขับเคลื่อน CG ควบคู่กันไปกับ ITG

การกำกับดูแลกิจการที่ดี/CG+ITG กับมุมมองในการสร้างคุณค่าเพิ่ม และกระบวนการควบคุมภายใน

จุดมุ่งหมายของการประกอบธุรกิจที่ดีด้วย Information Technology (IT)

1. สามารถลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการ
2. สร้างแนวทางในการหารายได้ใหม่ๆ
3. สนองตอบความต้องการขององค์กร
4. สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับองค์กร
5. สร้างรูปแบบใหม่ในการดำเนินธุรกิจขององค์กร
6. สร้างความสามารถในการแข่งขันด้วย ITG

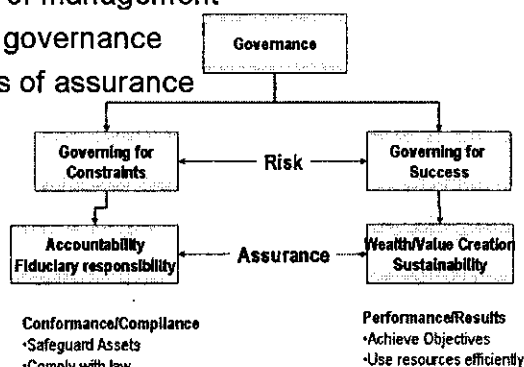
ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. ควรคำนึงถึงตลอดเวลาว่า IT เป็นส่วนหนึ่งขององค์กรและกลยุทธ์ การดำเนินงานทางด้าน IT เป็นส่วนหนึ่งของการกำกับดูแลกิจการที่ดี
2. รับรู้ปัญหาทางด้าน IT และวิธีการที่ฝ่ายจัดการว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญภายนอกเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหา รวมทั้งความเสี่ยงคงเหลือขององค์กร
3. การกำหนดวัตถุประสงค์ รายละเอียด และการนำ IT ไปใช้ ควรมีพื้นฐานมาจากความต้องการขององค์กร ด้วยความคิดที่เป็นระบบและมีขั้นตอน

4. ควรพิจารณาแต่งตั้งสมาชิกในคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ทางด้าน IT และ ความเสี่ยงทางด้าน IT รวมทั้ง IT Governance
5. ทรัพยากรทางด้าน IT ขององค์กร สามารถทำงานร่วมกับองค์กรอื่น ได้เป็นอย่างดี องค์กรอาจถูกผลักดันจากพันธมิตร หรือคู่ค้าทางด้าน IT
6. เป้าหมายและการดำเนินการตามกลยุทธ์ ควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการใช้ ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า และมีความสามารถที่จะสนองตอบความต้องการขององค์กรได้อย่างมี คุณภาพสูงสุด
7. การสื่อสารระหว่างฝ่ายจัดการและผู้ตรวจสอบ เพื่อสร้างวัฒนธรรมการปฏิบัติงาน ใหม่ๆ ควรเป็นไปอย่างสะดวก ไม่มีขั้นตอนที่ยุ่งยาก
8. ระเบียบวิธีปฏิบัติที่ถูกกำหนดขึ้น ควรเป็นความเห็นร่วมกันระหว่างฝ่ายจัดการ และคณะกรรมการขององค์กร และเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องและลงนามโดยฝ่ายจัดการ
9. กลยุทธ์ในการจัดการที่กำหนดให้มีขึ้น ควรคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของ IT ได้แก่ กลยุทธ์ทางด้าน IT ที่ควรสอดคล้องกับกลยุทธ์คู่เป้าหมายต่างๆ ขององค์กร ระยะเวลาการส่งมอบ การบริหารความเสี่ยงและประสิทธิภาพการบริหาร โดยผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานควรมีความเข้าใจ ในเรื่อง IT

Governance & Risk & Assurance

- An integral part of management
- Critical to good governance
- Risk is the basis of assurance

Source : IIA

ภาพที่ 2.3 การกำกับดูแลกิจการที่ดี

การหลอมรวมกระบวนการจัดการทั่วทั้งองค์กร และการสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลเพื่อก้าวสู่ CG

กลไกในการใช้ IT Governance เป็นตัวผลักดันประสิทธิภาพและการจัดการที่ดี

1. ความถี่ของการรายงานจุดควบคุมความเสี่ยงและข้อเสนอแนะต่อ คณะกรรมการขององค์กร
2. การลดต้นทุนค่าใช้จ่าย การเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการปฏิบัติงานทางด้าน IT โดยการเชื่อมโยงระบบต่าง ๆ เข้าด้วยกัน
3. สร้างความหลากหลายในการประกอบธุรกิจด้วย IT
4. เพิ่มอรรถประโยชน์ของทรัพยากรทางด้าน IT ที่มีอยู่
5. เพิ่มความพึงพอใจให้แก่พนักงานผู้มีผลประโยชน์ร่วมทุกฝ่าย
6. ปรับปรุงวิธีการทำงานและความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ IT ทั้งทางตรงและทางอ้อม

7. เพิ่มพูนความรู้ทางด้าน IT ให้แก่ฝ่ายจัดการและผู้ปฏิบัติงาน
8. เพิ่มความเชื่อมโยงระหว่าง IT กับการกำกับดูแลกิจการที่ดี
9. เพิ่มศักยภาพของกระบวนการบริหาร (Management Process) และการปฏิบัติงานตามที่วัดได้จาก Management Tools ต่างๆ
10. กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน และเปรียบเทียบกับมาตรฐานการกำกับดูแลกิจการที่ดี

แนวความคิดที่ปฏิบัติจริงได้ จากการวัดประสิทธิภาพการบริหารด้าน IT และการใช้ IT Governance ในระดับสายงานต่างๆ อย่างสอดคล้องทั่วทั้งองค์กร

1. ทำอย่างไร IT จึงจะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนในการจัดการ
2. ทำอย่างไร IT จึงจะให้คำแนะนำเกี่ยวกับนวัตกรรมและการบริการใหม่ๆ ได้อย่างรวดเร็วและลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน
3. ทำอย่างไร IT จึงจะช่วยเพิ่มผลตอบแทนจากการลงทุนได้มากขึ้น
4. ทำอย่างไร IT จึงสามารถกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานขององค์กรได้
5. ทำอย่างไร IT ช่วยองค์กรเพิ่มลูกค้าใหม่และสร้างความพอใจให้กับลูกค้าได้
6. ทำอย่างไร IT จึงจะสนองตอบความต้องการและความคาดหวังของผู้มีผลประโยชน์ร่วมขององค์กรได้ ภายใต้งบประมาณที่ได้รับและเวลาที่กำหนด
7. ทำอย่างไร IT จึงจะช่วยองค์กรให้ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับ หรือตามสัญญา

8. ทำอย่างไร IT จึงจะช่วยให้องค์กรบริหารความเสี่ยงที่มีอยู่อย่างโปร่งใส
9. ทำอย่างไร IT จึงจะช่วยองค์กรในการสร้างช่องทางการบริการใหม่ๆ
10. ทำอย่างไร IT จึงจะช่วยฝ่ายจัดการสร้างผลตอบแทนให้แก่องค์กรในอัตราที่สูงขึ้น
บริหารงาน และปฏิบัติงานได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

8. โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก

โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2547: สไลด์) คือ นวัตกรรมด้านสอบบัญชีที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ อันเกิดจากการนำโปรแกรมด้านการสอบบัญชี Audit Command Language (ACL) กับโปรแกรมมาตรฐาน (Standard Script) ที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้สร้างนวัตกรรมขึ้นภายใต้ชื่อระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก (Cooperative Audit Through System: CATs) โดย Standard Script ได้จาก

1. วิเคราะห์ความต้องการตรวจสอบบัญชี
2. วิเคราะห์ ACL กับความต้องการตรวจสอบบัญชีออกแบบ
3. การใช้ ACL ช่วยสอบบัญชี
4. พัฒนาโปรแกรมโดยใช้ ACL Script

การใช้คอมพิวเตอร์ในการประมวลผลข้อมูลทางบัญชีของสหกรณ์ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2551) ในปัจจุบันสหกรณ์มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประมวลผลข้อมูลเป็นจำนวนมาก จากผลรวมข้อมูลในระบบฐานข้อมูลสหกรณ์ที่ใช้เทคโนโลยีการบัญชีของสหกรณ์ ปรากฏว่ามีสหกรณ์ที่ใช้คอมพิวเตอร์ในการประมวลผลข้อมูลทางบัญชีทั้งสิ้น 3,202 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 54.07 ของจำนวนสหกรณ์ที่มีสถานะดำเนินธุรกิจ ลักษณะการใช้คอมพิวเตอร์ในการประมวลผลข้อมูลของสหกรณ์ สหกรณ์ใช้โปรแกรมระบบบัญชีเพื่อกิจการต่างๆ คือ

1. ประมวลผลข้อมูลธุรกรรมด้านสมาชิกและหุ้น
2. ประมวลผลข้อมูลธุรกรรมด้านสินเชื่อ
3. ประมวลผลข้อมูลธุรกรรมด้านการจัดหาสินค้ามาจำหน่ายและการรวบรวม

ผลิตผล

4. ประมวลผลข้อมูลธุรกรรมด้านการรับฝากเงิน
5. ประมวลผลข้อมูลทางการเงินและบัญชี

ด้วยลักษณะการประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ในสหกรณ์นั้น เป็นการใช้เพื่อประมวลผลดำเนินงานในธุรกิจหลักและมีความซับซ้อนของระบบงานนับเป็นสถานการณ์ที่จำเป็นต้องใช้เทคนิคการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการตรวจสอบ (Computer Assisted Audit Technique: CAAT) จึงจะได้หลักฐานที่เพียงพอเพื่อสรุปผลการตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยการตรวจสอบ (Computer Assisted Audit Technique: CAAT) มีมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 401 กล่าวว่า วัตถุประสงค์ในการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีจะไม่เปลี่ยนแปลง ไม่ว่าข้อมูลทางบัญชีจะประมวลผลด้วยมือหรือด้วยคอมพิวเตอร์ แต่วิธีการประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์จะมีผลต่อวิธีการตรวจสอบเพื่อรวบรวมหลักฐานในการสอบบัญชี ซึ่งผู้สอบบัญชีสามารถใช้วิธีการตรวจสอบด้วยมือหรือเทคนิคการสอบบัญชี โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วย (Computer Assisted Audit Technique: CAAT) หรือใช้ทั้งสองอย่างประกอบกันก็ได้ เพื่อให้ได้หลักฐานที่เพียงพอ อย่างไรก็ตามในระบบบัญชีซึ่งใช้คอมพิวเตอร์ในการประมวลผลระบบงานที่สำคัญ ผู้สอบบัญชีมักจะไม่มีความยากลำบากหรืออาจไม่สามารถรวบรวมข้อมูลบางอย่างเพื่อการตรวจสอบ การสอบถาม หรือการยืนยันได้ หากไม่ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการตรวจสอบ นอกจากนี้ยังมีแนวปฏิบัติงานสอบบัญชีที่เกี่ยวข้อง คือ แนวปฏิบัติงานสอบบัญชี รหัส 1008 กล่าวว่า การใช้เทคนิคคอมพิวเตอร์ช่วยการตรวจสอบนั้นมีความจำเป็นเนื่องจากการขาดหลักฐานในการนำเข้าสู่ข้อมูลหรือการขาดร่องรอยการตรวจสอบที่มองเห็นด้วยตา ทำให้ต้องใช้เทคนิคในการตรวจสอบ โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วย ทั้งการทดสอบการควบคุมการปฏิบัติตามระบบและการทดสอบเนื้อหาสาระ ซึ่งจะทำให้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานสอบบัญชีเพิ่มขึ้นเมื่อมีการใช้เทคนิคคอมพิวเตอร์ช่วยในการตรวจสอบการพัฒนา Software เพื่อใช้เทคนิคการสอบบัญชี โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สืบเนื่องจากการที่สหกรณ์มีการใช้คอมพิวเตอร์ในการประมวลผลข้อมูลทำให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ซึ่งมีภารกิจหลักในการตรวจสอบบัญชี จำเป็นต้องพัฒนาเทคนิคการตรวจสอบให้ทันกับพัฒนาการทางด้านเทคโนโลยีของสหกรณ์ ประกอบกับการที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลในการดำเนินการโครงการต่างๆ จำนวนมากและอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่อัตรากำลังลดลงทุกปีตามนโยบายการลดอัตรากำลังภาครัฐเป็นปัจจัยที่กระตุ้นให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ต้องพัฒนาเครื่องมือที่จะช่วยให้สามารถทำงานได้ทันเวลา อย่างมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะในงานด้านการตรวจสอบบัญชี กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงได้จัดซื้อโปรแกรม ACL หรือ Auditcommand Language ซึ่งเป็นโปรแกรมสำเร็จรูปด้านสอบบัญชี (Generalize Audit Software: GAS) มาเป็นเครื่องมือสำหรับผู้สอบบัญชีในการใช้เทคนิคการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยตรวจสอบ หรือ CAAT อย่างไรก็ตาม การใช้โปรแกรม ACL ในการตรวจสอบบัญชีไม่อาจทำได้อย่างกว้างขวาง เนื่องจากการที่จะใช้โปรแกรม ACL ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ได้นั้น ผู้สอบบัญชีต้องมีทักษะหลายด้านด้วยกัน ได้แก่ ทักษะด้านสอบบัญชี ทักษะด้านเทคโนโลยี และ

ทักษะด้านภาษาอังกฤษคั้งนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานสอบบัญชีทำได้สะดวกและรวดเร็ว จึงได้มีการพัฒนาระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก (Cooperative Audit Through System: CATs) โดยการพัฒนาต่อยอดจากโปรแกรม ACL เพื่อนำมาใช้ในการตรวจสอบสหกรณ์ที่ใช้โปรแกรมระบบบัญชีที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้พัฒนาเป็น 3 ชุด คือ

1. ระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึกสำหรับตรวจสอบสหกรณ์ออมทรัพย์
2. ระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึกสำหรับตรวจสอบสหกรณ์ภาคเกษตร ร้านค้าบริการ และเครดิตยูเนียน
3. ระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึกสำหรับตรวจสอบสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. (สกต.)

การใช้ระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก (CATs) ช่วยการตรวจสอบบัญชีระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก ได้ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อตรวจสอบสหกรณ์ที่ใช้โปรแกรมระบบบัญชีที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยให้มีระบบตรวจสอบระบบงานต่างๆ ที่มีในโปรแกรมระบบบัญชีดังนี้

1. ระบบตรวจสอบสมาชิกและหุ้น
2. ระบบตรวจสอบเงินให้กู้
3. ระบบตรวจสอบสินค้า
4. ระบบตรวจสอบบัญชีแยกประเภท

เนื่องจากการใช้โปรแกรม CATs ช่วยตรวจสอบนั้น เน้นการตรวจสอบแบบการทดสอบการควบคุม (Test of Control) โดยตรวจสอบตามกิจกรรมการควบคุมภายในระบบงานคอมพิวเตอร์ในแต่ละระบบงาน ดังนั้น การใช้ CATs ให้มีประสิทธิภาพจะต้องเริ่มต้นจากการทำความเข้าใจระบบการควบคุมภายในแต่ละธุรกิจ เพื่อให้เห็นภาพว่า ในแต่ละระบบงานนั้นมีกิจกรรมควบคุมอะไรบ้าง ในแต่ละกิจกรรมต้องตรวจสอบอย่างไร สามารถใช้ CATs ตรวจสอบกิจกรรมใดได้บ้างและสามารถตรวจสอบได้โดยวิธีการใดวิธีการ ตรวจสอบในระบบตรวจสอบบัญชีสหกรณ์เชิงลึก ที่เกิดจากการนำโปรแกรม ACL มาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเป็นโปรแกรมมาตรฐานหรือ Standard Scripts ทำให้ผู้ใช้งานสามารถวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมได้ตามความต้องการ โดยพัฒนาผ่านเมนูการทำงานหลัก คือ

ก. วิธีการตรวจสอบในระบบตรวจสอบบัญชีสหกรณ์เชิงลึก สำหรับสหกรณ์ภาค

การเกษตร

การตรวจสอบระบบสมาชิกและหุ้น เมนูการตรวจสอบ ประกอบด้วย

1. ตรวจสอบสมาชิกปกติ

- สรุปรายชื่อสมาชิกใหม่แยกตามเพศ
- สรุปรายชื่อสมาชิกใหม่แยกตามกลุ่ม
- รหัสสมาชิกขาดหาย
- รหัสสมาชิกซ้ำกัน
- รายชื่อสมาชิกและนามสกุลซ้ำกัน
- ไม่บันทึกเลขที่บัตรประจำตัวประชาชน
- เก็บค่าธรรมเนียมแรกเข้าไม่ถูกต้อง
- สรุปรายชื่อสมาชิกปกติตามเพศ
- สรุปรายชื่อสมาชิกปกติตามกลุ่ม
- สรุปรายชื่อสมาชิกปกติแยกตามประเภท
- สุ่มตัวอย่างสมาชิกและค่าหุ้น
- สมาชิกถือหุ้นเกินกว่าที่กำหนด
- ตรวจสอบหุ้นที่ชำระไม่ครบมูลค่า

2. ตรวจสอบรายการเคลื่อนไหวของหุ้น

- เลขที่เอกสารขาดหาย
- เลขที่เอกสารซ้ำกัน
- สรุปรายการเคลื่อนไหวของหุ้น
- หุ้นในทะเบียนหุ้นไม่ตรงกับประวัติสมาชิก
- รายการหุ้นที่ไม่มีรหัสสมาชิกจริง
- หุ้นคงเหลือเท่ากับศูนย์แต่เป็นสมาชิก
- มีรายการเพิ่มหุ้นแต่ไม่พบรายการรับเงิน
- มีรายการรับเงินแต่ไม่พบในทะเบียน
- เงินรับค่าหุ้นไม่ตรงกับทะเบียนหุ้น
- ยอดรวมในใบเสร็จไม่ตรงกับรายละเอียด
- สุ่มตัวอย่างใบเสร็จรับเงินแบบรายการ

3. ตรวจสอบสมาชิกลาออก

- เลขที่ใบลาออกขาดหาย
- เลขที่ใบลาออกซ้ำกัน
- สรุปยอดสมาชิกที่ลาออกแยกตามเพศ
- สรุปยอดสมาชิกที่ลาออกแยกตามกลุ่ม
- จ่ายคืนหุ้น ไม่ตรงกับยอดคลดในทะเบียน
- หุ้นในใบขอลาออกไม่ตรงกับหุ้นคงเหลือ

การตรวจสอบระบบตรวจสอบเงินให้กู้ เมนูการตรวจสอบ ประกอบด้วย

1. ตรวจสอบการให้และอนุมัติเงินกู้

- ตรวจสอบอายุของสมาชิก (วัน) เพื่อกู้
- ตรวจสอบวงเงินกู้สูงสุดตามประเภท
- ตรวจสอบวงเงินกู้สูงสุดตามผู้กู้
- ตรวจสอบมูลค่าค้ำประกันทั้งหมด
- ตรวจสอบการค้ำประกันด้วยบุคคลตามสัญญา
- ตรวจสอบการค้ำประกันด้วยบุคคลตามผู้กู้
- ตรวจสอบสัญญาเงินกู้ไม่มีค้ำประกัน
- สมาชิกลาออกแต่ไม่เปลี่ยนค้ำประกัน
- เลขที่สัญญาเงินกู้ซ้ำกันและขาดหาย
- สุ่มตัวอย่างลูกหนี้เงินกู้
- สุ่มตัวอย่างสัญญาเงินกู้แบบรายการ

2. ตรวจสอบรายการเคลื่อนไหวของเงินกู้

- สรุปเงินกู้คงเหลือตามประเภท
- สรุปเงินกู้คงเหลือตามกลุ่มสมาชิก
- เงินกู้คงเหลือไม่ตรงกับประวัติสัญญา
- จ่ายเงินกู้ไม่ตรงกับประวัติสัญญา
- จ่ายเงินกู้ไม่ตรงกับทะเบียนสัญญา
- สรุปจ่ายเงินกู้ตามประเภทเงินกู้
- สรุปจ่ายเงินกู้ตามกลุ่มสมาชิก
- สุ่มตัวอย่างใบจ่ายเงินกู้แบบรายการ
- เลือกลบจ่ายเงินกู้โดยระบุจำนวนเงิน

- รับชำระเงินกู้ไม่ตรงกับทะเบียนสัญญา
- มีรับชำระเงินกู้แต่ไม่พบในทะเบียน
- ชำระเงินกู้ในทะเบียนแต่ไม่มีรับเงิน
- สรุปรับชำระเงินกู้ตามประเภทเงินกู้
- สรุปรับชำระเงินกู้ตามกลุ่มสมาชิก
- ยอดรวมในใบเสร็จไม่ตรงกับรายละเอียด
- สุ่มตัวอย่างใบรับชำระเงินกู้
- สรุปรายการดอกเบี้ยค้างรับประจำงวด
- สรุปการรับชำระดอกเบี้ยตามกลุ่ม
- สรุปการชำระค่าปรับตามกลุ่ม
- สมาชิกลาออกแต่มียอดเงินกู้คงเหลือ

การตรวจสอบระบบตรวจสอบสินค้า เมนูการตรวจสอบ ประกอบด้วย

1. ระบบการตรวจสอบระบบการซื้อสินค้า
 - ใบซื้อสินค้าชำรุด/ไม่ต่อเนื่อง
 - ยอดสั่งซื้อสูงกว่าที่กำหนด
 - ราคาซื้อสูงกว่าราคาเฉลี่ย
 - เอกสารอ้างอิงของซื้อเชื่อซ้ำกัน
 - เปรียบเทียบซื้อเชื่อ/เจ้าหนี้
2. ระบบการตรวจสอบระบบเจ้าหนี้การค้า
 - ใบรับสินค้าชำรุด/ไม่ต่อเนื่อง
 - เปรียบเทียบเจ้าหนี้/การรับสินค้า
 - เปรียบเทียบการส่งคืนกับการลดหนี้
 - ตรวจสอบส่วนลดรับ
 - เจ้าหนี้ติดลบ
 - เจ้าหนี้สูงผิดปกติ
 - ลดหนี้จากส่งคืนสูงผิดปกติ
 - สุ่มตัวอย่างเจ้าหนี้การค้า
 - ใบส่งสินค้าชำรุด/ไม่ต่อเนื่อง
 - ยอดรวมเจ้าหนี้คงเหลือ

- บัญชีย่อยเจ้าหนี้
- ชำระหนี้ไม่มีเอกสารอ้างอิง
- เอกสารอ้างอิงการชำระหนี้ซ้ำกัน
- ตรวจสอบการชำระหนี้
- จ่ายชำระหนี้สูงผิดปกติ
- วิเคราะห์อายุเจ้าหนี้

3. ระบบการตรวจสอบระบบการจำหน่ายสินค้า

- ขายเชื่อเกินวงเงิน
- ราคาขายต่ำกว่าราคาเฉลี่ย
- ตรวจสอบยอดรวมขายสินค้า
- เปรียบเทียบขายเชื่อ/ลูกหนี้
- ทดสอบการคำนวณใบกำกับสินค้า
- รับคืน ไม่มีเอกสารอ้างอิง
- ใบกำกับสินค้าซ้ำซ้อน/ไม่ต่อเนื่อง
- ใบเสร็จรับเงินซ้ำซ้อน/ไม่ต่อเนื่อง
- ทดสอบการคำนวณใบเสร็จรับเงิน
- สุ่มตัวอย่างใบเสร็จรับเงินขายสด

4. ระบบการตรวจสอบระบบลูกหนี้การค้า

- ใบรับคืนซ้ำซ้อน/ไม่ต่อเนื่อง
- ลดหนี้จากรับคืนสูงผิดปกติ
- ตรวจสอบการเพิ่มลูกหนี้
- เปรียบเทียบการรับคืน/ลดหนี้
- สุ่มตัวอย่างลูกหนี้การค้า
- ลูกหนี้ติดลบ
- ยอดรวมลูกหนี้คงเหลือ
- บัญชีย่อยลูกหนี้
- ใบเสร็จรับเงินซ้ำซ้อน/ไม่ต่อเนื่อง
- ตรวจสอบการรับชำระหนี้

- ตรวจสอบส่วนลดจ่าย
 - สุ่มตัวอย่างใบเสร็จรับเงินรับชำระ
 - วิเคราะห์อายุลูกหนี้
5. ระบบการตรวจสอบระบบสินค้าคงคลัง
- มีสินค้าอยู่ตามรายละเอียด
 - วิเคราะห์อายุสินค้า
 - สินค้าติดลบ
 - รหัสสินค้าซ้ำซ้อน

การตรวจสอบระบบตรวจสอบบัญชีแยกประเภท แผนการตรวจสอบ ประกอบด้วย

1. ตรวจสอบการบันทึกบัญชี
 - เลขที่ใบสำคัญขาดหาย
 - เลขที่ใบสำคัญซ้ำกัน
 - รายละเอียดใบสำคัญยกไม่ตรงกับยอดรวม
 - รายการเงินสดบันทึกในใบสำคัญทั่วไป
 - สรุปรายการตามใบสำคัญและรหัสบัญชี
 - สรุปรายการตามใบสำคัญและวันที่เกิด
 - สรุปรายการตามรหัสธุรกิจ
 - สุ่มตัวอย่างใบสำคัญรายการบัญชี
 - เลือกตัวอย่างใบสำคัญระบุจำนวนเงิน
2. ตรวจสอบการออกงบการเงิน
 - แสดงยอดบัญชีตามรหัสธุรกิจและรหัสคุม
 - แสดงยอดบัญชีตามงบการเงิน
 - รหัสบัญชีในใบสำคัญไม่ตรงผังบัญชี
 - แสดงรหัสบัญชีซ้ำกันในผังบัญชี

ข. วิธีการตรวจสอบในระบบตรวจสอบบัญชีสหกรณ์เชิงลึก สำหรับสหกรณ์ออมทรัพย์

การตรวจสอบระบบสมาชิกและหุ้น แผนการตรวจสอบ ประกอบด้วย

1. ตรวจสอบการสมัครสมาชิก
 - เลขที่ใบสมัครซ้ำกันและขาดหาย
 - สรุปสมาชิกใหม่แยกตามเพศ
 - สรุปสมาชิกใหม่แยกตามหน่วยงาน

- การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมแรกเข้า
 - เลขที่ใบเสร็จค่าธรรมเนียมซ้ำกัน
2. ตรวจสอบสมาชิกปกติ
- รหัสสมาชิกซ้ำกันและขาดหาย
 - ชื่อ-นามสกุลสมาชิกซ้ำกัน
 - สรุปสมาชิกปกติแยกตามเพศ
 - สรุปสมาชิกปกติแยกตามหน่วยงาน
 - คู่มือตัวอย่างยื่นจอคอมพิวเตอร์
 - ตรวจสอบค้างหวัดหุ้นกับฐานเงินเดือน
3. ตรวจสอบสมาชิกลาออก
- สมาชิกที่ลาออกในปีการตรวจสอบตามเพศ
 - สมาชิกที่ลาออกในปีแยกตามหน่วยงาน
 - สมาชิกที่ถอนหุ้นปกติแต่ไม่ได้ลาออก
 - สมาชิกลาออกแต่ติดค้างประกันเงินกู้
 - สมาชิกที่ลาออกแต่มียอดหุ้นคงเหลือ
 - สมาชิกที่ยอดหุ้น 0 แต่ไม่ได้ลาออก
4. ตรวจสอบรายการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับหุ้น
- เลขที่ใบเสร็จรับเงินค่าหุ้นซ้ำกัน
 - สรุปยอดรวมของค่าธรรมเนียมแรกเข้า
 - สรุปยอดรวมของการบันทึกค่าหุ้นปกติ
 - ค่าหุ้นเคลื่อนไหวกับยอดหุ้นใน G/L
5. ตรวจสอบกระทบยอดการรับจ่ายค่าหุ้น
- กระทบยอดทะเบียนหุ้นกับใบเสร็จรับเงิน
 - กระทบยอดใบเสร็จค่าหุ้นกับทะเบียนหุ้น
 - รายการ รายการถอนหุ้นไม่บันทึกในทะเบียนหุ้น
 - ลดทะเบียนหุ้นไม่ตรงรายการการถอนหุ้น
 - รับค่าหุ้นกับทะเบียนหุ้นยอดไม่ตรงกัน
 - ถอนค่าหุ้นกับทะเบียนหุ้นยอดไม่ตรงกัน
 - ยอดหุ้นในทะเบียนหุ้นกับประวัติสมาชิก

6. ตรวจสอบการจ่ายเงินปันผลและค่าหุ้น

- ตรวจสอบเงินปันผล
- ตรวจสอบเงินเฉลี่ยคืน

การตรวจสอบระบบเงินรับฝาก เมนูการตรวจสอบ ประกอบด้วย

1. ตรวจสอบเลขที่บัญชีเงินฝากซ้ำกัน
2. ตรวจสอบเลขที่บัญชีเงินฝากที่ขาดหาย
3. ตรวจสอบการเปิดบัญชีขึ้นต่ำ
4. สุ่มตัวอย่างบัญชีเงินฝาก
5. ตรวจสอบการคิดค่าธรรมเนียมถอน
6. สรุปค่าธรรมเนียมการถอนที่ควรจะได้
7. ตรวจสอบค่าประกันเงินฝาก
8. ตรวจสอบสรุปรายการเคลื่อนไหวเงินฝาก
9. ตรวจสอบสรุปรายการดอกเบี้ยจ่าย

การตรวจสอบระบบเงินให้กู้ เมนูการตรวจสอบ ประกอบด้วย

1. ตรวจสอบเลขที่เงินกู้ซ้ำกันและขาดหาย
2. ตรวจสอบอนุมัติเงินกู้จากอายุสมาชิก
3. ตรวจสอบอนุมัติวงเงินกู้สูงสุด
4. ตรวจสอบสัดส่วนการค้ำประกันเงินกู้
5. สรุปยอดเงินกู้ตามรายสมาชิก
6. แสดงรายการจ่ายเงินกู้ไม่ถูกต้อง
7. ตรวจสอบยอดคงเหลือเงินกู้
8. รายการเคลื่อนไหวจ่ายเงินกู้
9. รายการเคลื่อนไหวรับชำระเงินกู้
10. สรุปรายการเคลื่อนไหวเงินกู้
11. สุ่มตัวอย่างบัญชีเงินกู้

การตรวจสอบระบบบัญชีแยกประเภท เมนูการตรวจสอบ ประกอบด้วย

1. ตรวจสอบเลขที่ใบสำคัญขาดหาย
2. ตรวจสอบเลขที่ใบสำคัญซ้ำกัน
3. สรุปรายการตามใบสำคัญและรหัสบัญชี
4. สรุปรายการตามใบสำคัญและวันที่เกิด

5. สุ่มตัวอย่างใบสำคัญรายการบัญชี
6. เลือกตัวอย่างใบสำคัญระบุจำนวนเงิน
7. แสดงยอดบัญชีตามงบการเงิน

ขั้นตอนการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการตรวจสอบ ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ

1. กำหนดกรอบเนื้อหาในการตรวจสอบ
2. กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อการตรวจสอบให้ชัดเจน สอดคล้องกับความเสี่ยง

ต่างๆ ที่ได้ประเมิน

3. ต้องใช้ข้อมูลใดบ้าง เพื่อประกอบการตรวจสอบให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่

กำหนดไว้

4. นำข้อมูลเข้าเพื่อตรวจสอบ
5. วิเคราะห์การใช้คำสั่งในการตรวจสอบ
6. สรุปผลลัพธ์ จัดทำรายงานการตรวจสอบ

วิธีการตรวจสอบระบบงานคอมพิวเตอร์

วิธีการตรวจสอบจะเป็นการทดสอบการควบคุมภายในระบบงานคอมพิวเตอร์

(Test of Controls) ซึ่งได้กำหนดเทคนิคการตรวจสอบการตรวจสอบไว้ คือ

1. การสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง (Interview)
2. การสอบทานเอกสารต่าง ๆ (Review)
3. การสังเกตการณ์ (Observe)
4. การปฏิบัติงานซ้ำ (Reperform) เป็นวิธีการที่ผู้สอบบัญชีใช้เพื่อทดสอบการ

ปฏิบัติงานของสหกรณ์ โดยการปฏิบัติด้วยตนเองภายใต้หลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนเดียวกันกับที่สหกรณ์ใช้กิจกรรมควบคุมใดที่ใช้เทคนิค Reperform ได้ ก็หมายความว่า เทคนิคนั้นสามารถใช้คอมพิวเตอร์ช่วยการตรวจสอบได้

9. การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการตรวจสอบทั่วไป

การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการตรวจสอบทั่วไป (Generalized Audit Software: GAS) เป็นโปรแกรมสำเร็จรูปที่พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการตรวจสอบทั่วไป เช่น การทดสอบการคำนวณ การสุ่มตัวอย่าง และการจัดพิมพ์คำยืนยันยอด เป็นต้น ช่วยให้ผู้สอบบัญชีสามารถเข้าถึงและจัดการกับข้อมูลต่างๆ ได้ แม้ข้อมูลจะเก็บอยู่ในแฟ้มข้อมูลหลายๆ แฟ้มที่มีโครงสร้างต่างๆ กัน โปรแกรมสำเร็จรูปที่นิยมใช้กันทั่วไปคือ โปรแกรม IDEA (Interactive Data Extraction and Analysis) และ โปรแกรม ACL (Audit Command Language)

1. ความสามารถในการทำงานของ Generalized Audit Software (GAS) ที่สำคัญมี 8 ประการคือ

- การเข้าถึงแฟ้มข้อมูล (File Access) GAS สามารถเข้าถึงข้อมูลที่ถูกเก็บอยู่ในรูปของรหัส (Code) ชนิดต่างๆ ได้ และดึงข้อมูลจากโครงสร้างข้อมูลแบบต่างๆ ได้ นอกจากนี้ยังเข้าถึงข้อมูลที่มีโครงสร้างที่ซับซ้อนได้

- การจัดเรียงข้อมูลใหม่ (File Reorganization) GAS สามารถจัดเรียงข้อมูลใหม่จากมากไปหาน้อยหรือน้อยไปหามากได้ หรือจัดให้อยู่ในลำดับที่ต้องการได้ หรืออาจแบ่งเป็นช่วงๆ แล้วจัดแบ่งข้อมูลเข้าไปในช่วง และนอกจากนี้ยังสามารถผสานแฟ้มข้อมูล 2 แฟ้มเข้าด้วยกัน (Merge File) ได้อีกด้วย

- การเลือกรายการ (Selection) GAS สามารถทำการเลือกรายการได้โดยกำหนดเงื่อนไขหรือลักษณะของรายการที่ต้องการ เพื่อทำการตรวจนับหรือเพื่อใช้ส่งคำยืนยันยอด

- การคำนวณทางสถิติ (Statistical) เป็นความสามารถในด้านการคำนวณทางสถิติต่างๆ เช่น การทำการสุ่มตัวอย่าง (Sampling)

- การคำนวณทางคณิตศาสตร์ (Arithmetic) เป็นความสามารถในด้านการคำนวณ เช่น การบวก ลบ คูณ หาร ระหว่างฟิลด์ข้อมูล การหาผลรวมของแถว (Row) หรือสดมภ์ (Column) และการหายอดรวมที่ใช้ในการควบคุม (Control Totals)

- การแบ่งข้อมูลเป็นลำดับชั้นและวิเคราะห์ความถี่ (Stratification and Frequency Analysis) เช่น บัญชีลูกหนี้สามารถออกคำสั่งให้โปรแกรมทำการแยกลูกหนี้ออกเป็นหมวดหมู่ตามจำนวนเงินที่ค้าง หรือตามอายุหนี้ก็ได้ ซึ่งผลลัพธ์จะช่วยตัดสินใจเกี่ยวกับชนิดการสุ่มตัวอย่าง (Types of Sampling)

- การสร้างแฟ้มข้อมูลใหม่และการปรับให้เป็นปัจจุบัน (File Creation and Updating) GAS สามารถสร้างและปรับแฟ้มข้อมูลสำหรับทำงานให้เป็นปัจจุบันได้ เพื่อนำไปใช้ในการตรวจสอบ วิเคราะห์ หรือสรุปผล การที่ผู้สอบบัญชีดึงข้อมูลที่จำเป็นต้องใช้ในการสอบบัญชีจากแฟ้มระบบงานโดยใช้ GAS แล้วนำมาสร้างแฟ้มข้อมูลสำหรับทำงานทำให้เกิดการรบกวนการทำงานตามปกติของระบบงานน้อยที่สุด

- การจัดทำรายงาน (Reporting) GAS สามารถจัดทำรายงานที่มีรูปแบบหลากหลายตามความต้องการของผู้สอบบัญชีแต่ละคน รายงานที่มีรูปแบบเฉพาะ และในส่วนของข้อมูลก็สามารถที่จะกำหนดด้วยตนเองได้

2. ประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้ Generalized Audit Software (GAS) คือ

- ช่วยประหยัดเวลาที่ใช้ในการเขียนโปรแกรมเพื่อตรวจสอบระบบได้
- ในกรณีที่มีการเปลี่ยนวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบ (Audit Objectives) ก็สามารถทำได้อย่างรวดเร็ว

- ผู้สอบบัญชีบางคนที่ไม่ค่อยมีความชำนาญในเรื่องการเขียนโปรแกรมก็สามารถใช้ GAS ได้

3. ข้อจำกัดของ Generalized Audit Software (GAS) ช่วยงานสอบบัญชีมีอยู่ 4 ประการที่สำคัญคือ

- ผู้สอบบัญชีสามารถใช้ GAS ตรวจสอบได้เฉพาะหลังจากที่เกิดรายการแล้ว (ExPost Auditing) เท่านั้น และไม่สามารถทำการตรวจสอบไปพร้อมๆกับการประมวลผลรายการ (Concurrent Auditing)

- ผู้สอบบัญชีสามารถใช้ GAS ตรวจสอบ Processing Logic ได้ในกรณีที่ Logic ไม่สลับซับซ้อนมากนัก แต่ในกรณีที่ Logic มีความสลับซับซ้อนอาจจะไม่คุ้ม

- GAS ไม่สามารถบอกถึงแนวโน้มที่ระบบอาจมีข้อผิดพลาด เพราะ GAS นี้จะทำได้เพียงการวัดเปรียบเทียบยอดที่ได้จากการประเมินผลแล้วเท่านั้น แต่ไม่สามารถตรวจสอบได้ว่ามันออกแบบมาอย่างไร และจะมีความเสี่ยงที่ระบบจะผิดพลาดมากน้อยเพียงใด หลังจากการใช้งานไประยะหนึ่ง

- GAS จำเป็นต้องใช้ข้อมูลจากระบบโดยให้ความเชื่อถือว่าคุณสมบัติที่ได้มามีความครบถ้วนและสมบูรณ์

การใช้ข้อมูลทดสอบ คือ การที่ผู้สอบบัญชีใช้ข้อมูลรายการที่เป็นตัวอย่างชุดหนึ่ง (Sample of Transactions) ที่ผู้สอบบัญชีจัดทำขึ้นมาเพื่อตรวจสอบโปรแกรมที่ใช้งานอยู่ว่ามีการประมวลผลถูกต้องและมีจุดควบคุมต่างๆ ตามที่ระบุไว้หรือไม่ ข้อมูลทดสอบอาจมีการนำเข้าสู่ระบบแบบทดสอบที่ค่า (Test Data) เป็นวิธีการที่ออกแบบขึ้นเพื่อประเมินการประมวลผลแบบกลุ่ม Batch Processing ประกอบด้วยขั้นตอน

1. สอบทานเอกสารประกอบของระบบ เพื่อจุดจุกควบคุมว่ามีอะไรบ้าง
2. สร้างข้อมูลทดสอบหรือรายการจำลอง (Simulated Transaction) ซึ่งรวมถึงรายการ ที่มีข้อผิดพลาดเพื่อตรวจสอบโปรแกรมที่ใช้งานอยู่ว่ามีการประมวลผลถูกต้องและใช้ประเมินจุดควบคุมของระบบ
3. บันทึกรายการเหล่านี้ลงในกระดาษทำการของผู้สอบบัญชี พร้อมทั้งคำนวณผลที่คาดว่าจะได้รับ (Predetermined computer results) ด้วยมือ
4. ทำการประมวลผลโดยใช้โปรแกรมของลูกค้าโดยทำบนเครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้สอบบัญชี
5. นำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกับผลที่คาดว่าจะได้รับที่คำนวณไว้ล่วงหน้า ถ้าตรงกัน แสดงว่าจุดควบคุมนั้นทำงานเป็นไปตามที่ระบุในเอกสารประกอบระบบ

เทคนิคอื่นๆ

1. โปรแกรมมอรรถประโยชน์ (Utility Software) หมายถึง โปรแกรมที่ติดมากับเครื่องคอมพิวเตอร์และสามารถทำงานได้หลายอย่าง เช่น โปรแกรมการตรวจหาไวรัส โปรแกรมช่วยในการจัดรูปแบบ และโปรแกรมช่วยในการกู้ข้อมูล
2. โปรแกรมสำหรับการตรวจสอบเฉพาะเรื่อง (Special Audit Software) เป็นโปรแกรมที่อาจพัฒนาขึ้นโดยผู้สอบบัญชีเองหรือจ้างบริษัทภายนอกพัฒนาขึ้น การพัฒนาโปรแกรมประเภทนี้จะถูกออกแบบขึ้นในภาวะแวดล้อมเฉพาะ มักใช้สำหรับการตรวจสอบข้อมูลที่มีลักษณะพิเศษ เช่น การตรวจสอบเกี่ยวกับการตั้งสำรองเบี่ยงประกันภัย การคำนวณดอกเบี้ยของลูกหนี้ผ่อนชำระ เช่น โปรแกรม CAPS Package สำหรับสถาบันการเงิน ข้อดีของโปรแกรมประเภทนี้คือ ตรงตามวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบ แต่มีข้อเสียคือ ไม่มีความยืดหยุ่นในการใช้งาน
3. การใช้ภาษาระดับสูง (High-Level Language) ผู้สอบบัญชีใช้ภาษาระดับสูงในการเข้าถึงโอนย้ายข้อมูล เช่น SQL QBE SPSS และ SAS โดยสามารถทำงานได้เหมือนโปรแกรม GAS และเอามาจัดรูปแบบข้อมูลเพื่อทำเป็นรายงาน

4. การตรวจสอบโปรแกรม (Checking Program) ใช้ในการตรวจสอบความสมบูรณ์ของโปรแกรม ได้แก่ การอ่านสอบทานโปรแกรม (Desk Checking) การเปรียบเทียบโปรแกรม (Code Comparison) การวิเคราะห์โปรแกรม (Code Analysis Techniques) และการจำลองแบบคู่ขนาน (Parallel Simulation)

5. โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อใช้ทำงานทั่วไปในสำนักงาน (General Purpose Software) เช่น โปรแกรม SQL โปรแกรมแผ่นตาราง (Excel) โปรแกรมไมโครซอฟต์แอ็กเซส (MS Access) สามารถช่วยในการจัดทำกระดาษทำการ วิเคราะห์เปรียบเทียบ และทดสอบการคำนวณต่าง ๆ

6. ระบบผู้เชี่ยวชาญ (Expert System) เป็นโปรแกรมที่บรรจุความรู้ของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ประกอบด้วย 2 ส่วน ส่วนแรกคือฐานความรู้ (Knowledge Base) บรรจุข้อเท็จจริง และกฎที่ผู้เชี่ยวชาญใช้ในการแก้ปัญหา ส่วนที่ 2 คือเครื่องอนุมาน (Interence Engine) ใช้ฐานความรู้ที่มีในการแก้ปัญหา โดยใช้การตั้งความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่เกิดขึ้นกับสิ่งที่ตั้งไว้ เพื่อหาข้อสรุปในการแก้ปัญหา บางครั้งจะมีเพิ่มขึ้นอีก 2 ส่วนคือ ส่วนสอนและส่วนอธิบาย ซึ่งเป็นการให้ข้อมูลแก่ผู้ใช้ระบบเกี่ยวกับขั้นตอนการตัดสินใจที่ได้ข้อสรุป

คุณสมบัติของโปรแกรม ACL (Audit Command Language) (บุญเลิศ อิงคเวทย์, 2545)

การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยในการตรวจสอบ เป็นการกระบวนกรผ่านหน้าจอกราฟฟิก (Graphic User Interface) ในการเลือกคำสั่งหรือฟังก์ชันต่างๆ ซึ่งทำให้ง่ายต่อการใช้งาน โดยผู้สอบบัญชีไม่จำเป็นต้องเขียนโปรแกรมด้วยตนเอง ทั้งนี้ คำสั่งงานและฟังก์ชันต่างๆ ของโปรแกรมสำเร็จรูปช่วยในการตรวจสอบ สามารถแบ่งเป็นกลุ่มของคำสั่งงานได้ 4 กลุ่มดังต่อไปนี้

การจัดการแฟ้มโครงการ (File Command)

1. การสร้างแฟ้มโครงการใหม่ เป็นการสร้างแฟ้มโครงการในการตรวจสอบใหม่โดยใช้คำสั่ง New Project จากเมนูและระบุตำแหน่งที่เก็บข้อมูลเลือก File ข้อมูลที่จะทำการตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้จะเป็นตารางคล้าย Excel แต่ไม่สามารถแก้ไขข้อมูลได้

2. การเปิดแฟ้มโครงการที่มีอยู่ เป็นการเปิดแฟ้มโครงการที่เคยได้สร้างไว้แล้วโดยจะต้องระบุตำแหน่งของแฟ้มโครงการ

3. การปิดแฟ้มโครงการที่เปิดอยู่ เป็นการปิดแฟ้มโครงการที่กำลังเปิดใช้งานอยู่ในขณะนี้

คำสั่งงานในการวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis Commands) สามารถแบ่งได้เป็น 4 ฟังก์ชัน ดังนี้

1. ฟังก์ชันทางด้านการคำนวณ (Calculation)

- การนับ (Count) เป็นคำสั่งที่ใช้สำหรับนับจำนวนรายการทั้งหมดของแฟ้มข้อมูล หรือตามเงื่อนไขที่ผู้สอบบัญชีต้องการ

- การคำนวณยอดรวม (Total) เป็นคำสั่งที่ใช้สำหรับคำนวณยอดรวมของรายการที่จะตรวจสอบ โดยที่ผู้สอบบัญชีสามารถใส่เงื่อนไขให้คำนวณเฉพาะรายการที่ต้องการตรวจสอบ รวมถึงการใช้สูตรคำนวณทางคณิตศาสตร์ได้ตามต้องการ

2. ฟังก์ชันทางด้านสถิติ (Statistics)

- สถิติ (Statistics) ใช้สำหรับวิเคราะห์ลักษณะของข้อมูลโดยใช้หลักสถิติ ซึ่งโปรแกรมจะแสดงค่าเฉลี่ยของข้อมูล จำนวนประชากร และค่าสัมบูรณ์ของข้อมูล เป็นต้น

- อันตรภาคชั้น (Stratify) โปรแกรมจะแบ่งข้อมูลออกเป็นช่วงๆ ที่เท่าๆ กันหรือตามที่กำหนดไว้ซึ่งยังสามารถนำไปใช้วิเคราะห์ความถี่ของข้อมูลในแต่ละชั้นได้อีกด้วย

- ฮิสโตแกรม (Histogram) จะมีลักษณะเหมือนอันตรภาคชั้น แต่จะแสดงผลออกมาในรูปกราฟตามที่ผู้ใช้ต้องการได้

- ค่าต่ำสุด-สูงสุด (Profile) ใช้สำหรับช่วยในการหาค่าต่ำสุดและสูงสุดของข้อมูลที่จะตรวจสอบ

3. ฟังก์ชันเกี่ยวกับการเรียงลำดับของข้อมูล (Sequence)

- ข้อมูลที่มีช่องว่างเว้น (Gap) เป็นการวิเคราะห์การเรียงลำดับของข้อมูล เพื่อค้นหาช่องว่างเว้นระหว่างเลขที่ เช่น เลขที่ใบกำกับภาษีหรือเลขที่ใบเสร็จรับเงิน

- ข้อมูลซ้ำกัน (Duplicate) เป็นการค้นหาเลขที่ของรายการที่ซ้ำกัน โดยสามารถสั่งให้โปรแกรมแสดงรายละเอียดของรายการข้อมูลที่ย่อยรายการซ้ำกัน เพื่อนำมาดำเนินการเปรียบเทียบความแตกต่างของรายการ

4. ฟังก์ชันในการวิเคราะห์อายุ (Age Analysis)

- การวิเคราะห์อายุ (Age) เป็นคำสั่งที่ใช้ในการวิเคราะห์อายุของรายการที่ต้องการตรวจสอบ เช่น อายุลูกหนี้ อายุสินค้า เป็นต้น โดยที่ผู้สอบบัญชีจะต้องกำหนดวันที่ตัดยอดของรายการ (Cut-off Date) วันที่เริ่มคำนวณอายุของรายการ และช่วงเวลาในการวิเคราะห์อายุ หลังจากนั้นโปรแกรมจะแบ่งข้อมูลตามช่วงอายุที่กำหนดไว้

คำสั่งงานในการสร้างข้อมูล (Data Creation Commands) สามารถแบ่งได้เป็น 4 ฟังก์ชัน ดังนี้

1. ฟังก์ชันในการดึงข้อมูลและสร้างข้อมูล

- การดึงข้อมูล (Extract) เป็นคำสั่งที่ใช้ดึงข้อมูลจากแฟ้มข้อมูลเริ่มต้น และสร้างข้อมูลบนแฟ้มข้อมูลใหม่ ซึ่งช่วยให้ผู้สอบบัญชีสามารถกำหนดรูปแบบและเงื่อนไขของข้อมูลที่จะสร้างขึ้นใหม่ได้ตามที่ต้องการ

- การนำข้อมูลออก (Export) ผู้สอบบัญชีสามารถนำข้อมูลที่จะตรวจสอบออกมาแสดงในรูปแบบของโปรแกรมอื่นที่ต้องการได้ เช่น โปรแกรม Spreadsheet โปรแกรมฐานข้อมูล เป็นต้น ซึ่งช่วยให้ผู้สอบบัญชีสามารถนำข้อมูลไปวิเคราะห์และเป็นหลักฐานทางการตรวจสอบที่น่าเชื่อถือได้

2. ฟังก์ชันในการจัดเรียงข้อมูล

- การจัดเรียงข้อมูล (Sort) เป็นคำสั่งที่ใช้จัดเรียงรายการของข้อมูลได้ทั้งตัวเลขและตัวอักษร โดยที่โปรแกรมจะสร้างแฟ้มข้อมูลขึ้นมาใหม่ตามคำสั่งการจัดเรียงที่กำหนดขึ้น

- การจัดเรียงข้อมูลแบบใช้ดัชนี (Index) เป็นคำสั่งที่ใช้ในการจัดเรียงข้อมูลเหมือนกับคำสั่ง Sort แต่เป็นการสร้างดัชนีขึ้นมาเพื่อใช้ในการจัดเรียงรายการข้อมูล และยังเป็นเครื่องมือช่วยในการค้นหาข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว

3. ฟังก์ชันในการจัดกลุ่มข้อมูล

- การจัดกลุ่มข้อมูล (Classify) เป็นคำสั่งที่ใช้ในการจัดกลุ่ม และแบ่งหมวดหมู่ข้อมูลตามที่ต้องการ เช่น การจัดกลุ่มสินค้าแยกตามสถานที่จัดเก็บ

4. ฟังก์ชันในการรวมข้อมูลที่มีมากกว่า 1 แฟ้มข้อมูล

- การรวมข้อมูลที่มีโครงสร้างข้อมูลที่แตกต่างกัน (Join) เป็นการรวมข้อมูล 2 แฟ้มข้อมูลเข้าด้วยกัน โดยใช้คีย์หลัก (Key Field) ในการเชื่อมโยงข้อมูลกัน เช่น ในการตรวจสอบบัญชีลูกหนี้ และแฟ้มข้อมูลรายการของลูกหนี้ ซึ่งผู้สอบบัญชีอาจมีความจำเป็นต้องการรวมแฟ้มข้อมูลดังกล่าวเข้าด้วยกันเพื่อความสะดวกในการตรวจสอบ

- การรวมข้อมูลที่มีโครงสร้างข้อมูลเหมือนกัน (Merge) จะมีลักษณะคล้ายคำสั่ง Join แต่เป็นการใช้คีย์หลัก (Key Field) เชื่อมโยงแฟ้มข้อมูลที่มีโครงสร้างเหมือนกัน เช่น การตรวจสอบความถูกต้องของการจัดทำบทลงงวดสิ้นปีนั้น ผู้สอบบัญชีจะดึงข้อมูลของบทลงในแต่ละเดือน แล้วรวมข้อมูลทั้งหมดเข้าด้วยกัน เพื่อใช้กระทบยอดกับบทลงของงวดสิ้นปี

คำสั่งงานในการสุ่มตัวอย่าง (Sampling Commands) ฟังก์ชันการสุ่มตัวอย่าง (Sampling)

เป็นคำสั่งที่ใช้ในการสุ่มตัวอย่างข้อมูลที่ต้องการตรวจสอบ โดยผู้สอบบัญชีต้องกำหนด ค่าของตัวแปรต่างๆ ที่ระบุอยู่ในโปรแกรมเพื่อใช้เป็นค่าตัวแปรในการสุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ค่าระดับความเชื่อมั่น ค่านัยสำคัญ (Materiality) และตัวอย่างที่ต้องการ

10. องค์การและการจัดการ

ขอบเขต และความหมายของการบริหารการจัดการ

บริบทที่สำคัญประการหนึ่งของนักบริหาร คือ การจัดการหรือการบริหารองค์การ ให้สามารถอยู่ได้อย่างมีเสถียรภาพ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง โดยรวบรวมเอากลุ่มกิจกรรมต่างๆ ขององค์การ นำไปสู่การปฏิบัติเพื่อความสำเร็จในเป้าหมาย โดยคำนึงถึงควมมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความประหยัด

ความหมายขององค์การ

Chester I. Barnard กล่าวว่า องค์การคือ ระบบที่บุคคลสองคนหรือมากกว่าร่วมแรงร่วมใจกันทำงานอย่างมีจิตสำนึก

Herbert G. Hicks กล่าวว่า องค์การคือ กระบวนการจัดโครงสร้างให้บุคคลเกิดปฏิสัมพันธ์ ในการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

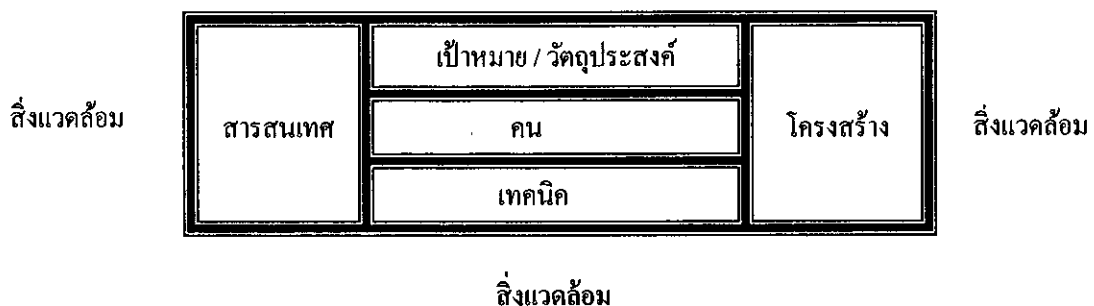
องค์การคือ กลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป รวมกันขึ้นเพื่อที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยที่บุคคลคนเดียวไม่สามารถดำเนินการให้สำเร็จได้โดยลำพัง ซึ่งเราจะพบว่าองค์การจะเกิดขึ้นและมีอยู่ในสังคมมนุษย์ทุกหนทุกแห่ง และองค์การก็เป็นเครื่องมือสำหรับการดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมายและความสำเร็จ

ดังนั้น การจัดการ (Management) หรือการบริหาร (Administration) 2 คำนี้จึงเป็นคำที่คนส่วนใหญ่คุ้นเคยและใช้กันอยู่เสมออย่างกว้างขวาง จึงมีความหมายคล้ายคลึงกันและใช้ทดแทนกันอยู่เสมอ เพราะฉะนั้นการจัดการ (Management) คือ การจัดการภารกิจภายในองค์การให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป็นไปตามนโยบายแผนงานที่ได้กำหนดไว้หรือการจัดการหมายถึง ภารกิจของบุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือหลายคนที่เข้ามาทำหน้าที่ประสานให้การทำงานของแต่ละบุคคลที่ต่างฝ่ายต่างไม่สามารถบรรลุผลสำเร็จได้ ส่วนการบริหาร (Administration) หมายถึง การบริหารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการในระดับและแผนงาน ซึ่งส่วนใหญ่ใช้กับการบริหารในภาครัฐหรือองค์การขนาดใหญ่ จากความเห็นของนักวิชาการต่อคำทั้ง 2 จะเห็นได้ว่ามีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับเจตนารมณ์ของผู้ใช้ว่าจะมีความเหมาะสมไปในทางใด ซึ่งอาจใช้คำทั้ง 2 แทนกันได้

องค์ประกอบขององค์การ (Elements of Organization) ที่สำคัญมี 5 ประการ คือ

1. คน องค์การจะประกอบด้วยคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ซึ่งส่วนใหญ่องค์การจะมีคนเป็นจำนวนมากปฏิบัติงานร่วมกัน หรือแบ่งงานกันทำ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด โดยที่คนจะปฏิบัติงานร่วมกันได้จำเป็นต้องอาศัย “ความรู้ทางพฤติกรรมศาสตร์” เพื่อทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน
2. เทคนิค การบริหารองค์การต้องอาศัยเทคนิควิทยาการ หรือที่เรียกว่า เทคโนโลยี เพื่อการแก้ไขปัญหาหรือตัดสินใจ หรืออาจกล่าวได้ว่าในปัจจุบันนี้้องค์การไม่สามารถจะบริหารงานได้โดยอาศัยแต่เฉพาะ ประสบการณ์ ความเฉลียวฉลาดของนักบริหารเท่านั้น ในหลายกรณีผู้บริหารต้องอาศัย เทคนิคทางการบริหาร เพื่อการแก้ไขปัญหาหรือการตัดสินใจ และในขณะเดียวกันก็เป็นการลดความเสี่ยงอีกด้วย
3. ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร หรือที่เรียกว่า สารสนเทศ ในการปฏิบัติงานและการแก้ไขปัญหา การอาศัยเทคนิคทางการบริหาร ยังไม่เพียงพอสำหรับการบริหารองค์การ นักบริหารยังต้องอาศัยความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร เพื่อความเข้าใจ เพื่อการวิเคราะห์ ตลอดจนการคาดคะเนแนวโน้มในอนาคตอีกด้วย ดังนั้น เทคนิคเพื่อการบริหารจึงควบคู่ไปกับ ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร
4. โครงสร้าง เป็นองค์ประกอบที่สำคัญไม่น้อยขององค์การ ซึ่งนักบริหารจะต้องจัดโครงสร้างให้สอดคล้องกับงาน เพื่อกำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบที่เหมาะสม เพื่อให้งานขององค์การบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ มนุษย์จัดตั้งองค์การขึ้นมาก็เพื่อบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่มนุษย์ต้อง ดังนั้น องค์การจึงต้องมีเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน

สิ่งแวดล้อม

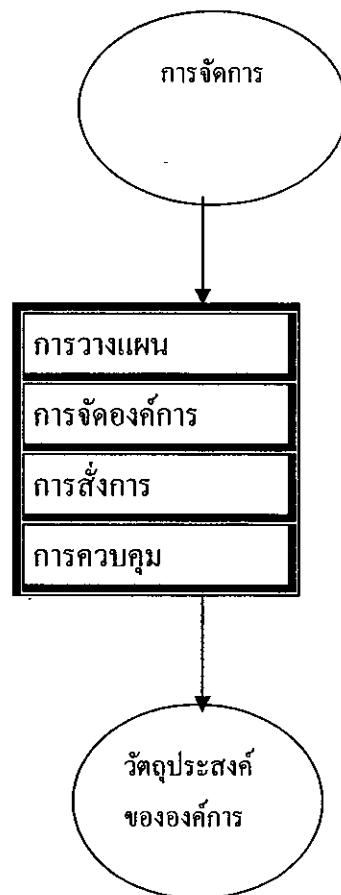
ภาพที่ 2.4 องค์ประกอบขององค์การ

ความหมายของการบริหารการจัดการ

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายกันไว้มากมาย ตามแนวทางที่แต่ละท่านได้ศึกษามา เช่น **Mary Parker Follett** “การบริหารการจัดการเป็นเทคนิคการทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยผู้อื่น”

George R.Terry “การบริหารการจัดการ เป็นกระบวนการของการวางแผนการจัดองค์การ การกระตุ้นและการควบคุมให้บรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกัน โดยใช้ทรัพยากรบุคคลและอื่นๆ”

James A.F.Stoner “การจัดการคือ กระบวนการ (Process) ของการวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organization) การสั่งการ (Leading) และการควบคุม (Controlling) ความพยายามของสมาชิกในองค์การและการใช้ทรัพยากรต่างๆ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์การกำหนดไว้”

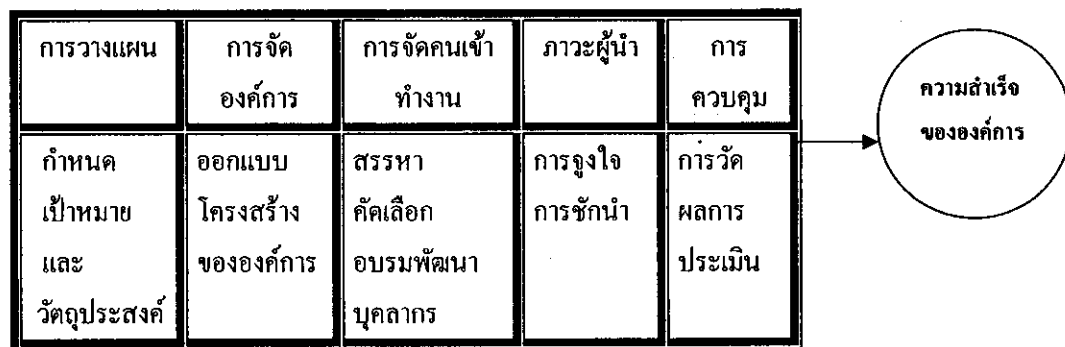

ภาพที่ 2.5 ความหมายของการจัดการ

หน้าที่ในการจัดการ (The Function of Management)

นักวิชาและนักบริหารได้มีการวิเคราะห์ว่า การจัดการเป็นความรู้ที่มีประโยชน์ ดังนั้น จึงได้จัดการศึกษาหน้าที่ของการจัดการ โดยแบ่งออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้คือ

1. การวางแผน (Planning)
2. การจัดองค์การ (Organization)
3. การจัดหาคนเข้าทำงาน (Staffing)
4. ภาวะผู้นำ (Leading)
5. การควบคุม (Controlling)

ภาพที่ 2.6 หน้าที่ของการจัดการ

สำหรับ Luther Gulick และ Lyndall Urwick ได้กำหนดหน้าที่ของผู้บริหารในการจัดการไว้ 7 ประการด้วยกัน คือ

P	=	Planning	การวางแผน
O	=	Organizing	การจัดองค์การ
S	=	Staffing	การจัดการคนเข้าทำงาน
D	=	Directing	การอำนวยความสะดวก
CO	=	Co-ordinating	การประสานงาน
R	=	Reporting	การรายงาน
B	=	Budgeting	งบประมาณ

หน้าที่ของการจัดการและทักษะในแต่ละระดับขององค์กร

ผู้บริหารคือ บุคคลที่ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างกิจกรรมต่างๆ ขององค์กรเพื่อให้ดำเนินไปสู่วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ผู้บริหารขององค์กรจะสามารถจัดการตามกระบวนการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงไร ขึ้นอยู่ความสามารถทางการจัดการ 3 ชนิด คือ

1. ความสามารถด้านความคิด (Conceptual Skill) เป็นความสามารถในการมองภาพรวมทั้งทั้งองค์กร และความสามารถที่จะรวบรวมเอากิจกรรมและสถานการณ์ต่างๆ ตลอดจนเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ในองค์กร

2. ความสามารถด้านคน (Human Skill) ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การทำงานเป็นทีม การสร้างบรรยากาศในการทำงาน และการยอมรับความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน

3. ความสามารถด้านงาน (เทคนิค) (Technical Skill) มีความรู้ ความชำนาญ กระบวนการวิธีการ ขั้นตอนต่างๆ ในการทำงาน และความสามารถในการประยุกต์ใช้งานประสบความสำเร็จได้ดี

ระดับของผู้บริหารแบ่งออกเป็น 3 ระดับด้วยคือ

1. ผู้บริหารระดับสูง (Top Manager) ทำหน้าที่นำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ โดยกำหนดนโยบายต่างๆ ขององค์กร ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งมีทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก

2. ผู้บริหารระดับกลาง (Middle Manager) ทำหน้าที่ควบคุมประสานงานกับผู้บริหารระดับต้นให้ดำเนินงานตามนโยบายและแผนงานที่ได้กำหนดไว้ และนำผลสำเร็จรายงานต่อผู้บริหารระดับสูง

3. ผู้บริหารระดับต้น (First – Line Manager) เป็นผู้บริหารที่ใกล้ชิดกับผู้ปฏิบัติการ และมีโอกาสรับรู้ปัญหาที่จริง

ทรัพยากรในการบริหารการจัดการ

ทรัพยากรหรือปัจจัยที่นักบริหารต้องให้ความสนใจ เพื่อให้การดำเนินการตามวัตถุประสงค์ขององค์กรประสบความสำเร็จ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยดังต่อไปนี้ คือ

คน (Man) คือ ทรัพยากรบุคคลที่เป็นหัวใจขององค์กร ซึ่งมีผลต่อความสำเร็จในการจัดการ

เงิน (Money) คือ ปัจจัยสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนให้กิจกรรมต่างๆ ขององค์กรดำเนินการต่อไปได้

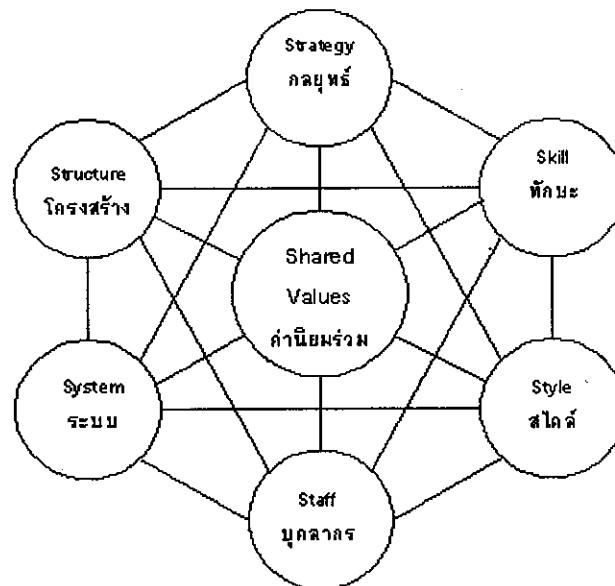
วัสดุ (Materials) คือ วัตถุดิบซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญไม่แพ้ปัจจัยอื่น จำเป็นต้องมีคุณภาพ และมีต้นทุนที่ต่ำ เพราะมีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิต

เครื่องจักร (Machine) เครื่องจักรอุปกรณ ที่มีศักยภาพที่ดีจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการผลิตเช่นกัน

วิธีการบริหารหรือวิธีการปฏิบัติ (Managementor Method) การจัดการหรือการบริหาร ในองค์กรธุรกิจประกอบด้วยระบบการผลิตหรือระบบการให้บริการต่างๆ หากมีระบบที่ชัดเจน ตลอดจนมีระเบียบขั้นตอนวิธีการต่างๆ ในการทำงาน ย่อมส่งผลให้องค์กรประสบความสำเร็จได้ดี

11. แนวความคิดและทฤษฎีที่กล่าวถึงปัจจัยที่เกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กร

แนวคิดของแมคคินซี (McKinsey 7s Framework) แนวคิดนี้ได้รับการเผยแพร่เป็นครั้งแรก ในปี ค.ศ. 1980 โดย Robert Waterman, Tom Peter and Julien Phillips โดยแนวคิดนี้ต้องการเสนอว่า ประสิทธิภาพขององค์กรเกิดจากความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ 7 ประการ คือ

ภาพที่ 2.7 ความสัมพันธ์ตามแนวคิดของแมคคินซี

1. กลยุทธ์ขององค์กร (Strategy)

การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นกระบวนการอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้บริหารตอบคำถามที่สำคัญ อาทิ องค์กรอยู่ที่ไหนในขณะนี้ องค์กรมีเป้าหมายอยู่ที่ไหน พันธกิจของเราคืออะไร พันธกิจของเราควรจะเป็น อะไร และใครเป็นผู้รับบริการของเรา การบริหารเชิงกลยุทธ์จะมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง การบริหารเชิงกลยุทธ์จะช่วยให้องค์กร กำหนดและพัฒนาข้อได้เปรียบทางการแข่งขันขึ้นมาได้และเป็นแนวทางที่บุคคลภายในองค์กรรู้ว่าจะใช้ความพยายามไปในทิศทางใดจึงจะประสบความสำเร็จ

2. โครงสร้างองค์กร (Structure)

โครงสร้างที่ได้ตั้งขึ้นตามกระบวนการ หรือหน้าที่ของงานโดยมีการรับบุคลากรให้เข้ามาทำงานร่วมกันในฝ่ายต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ หรือหมายถึง การจัดระบบระเบียบให้กับบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ เนื่องจากองค์กรในปัจจุบันมีขนาดใหญ่ การจัดองค์กรที่ดีจึงมีส่วนช่วยให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน ลดความซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งในหน้าที่ ช่วยให้บุคลากรได้ทราบขอบเขตงานความรับผิดชอบ มีความสะดวกในการติดต่อประสานงาน ผู้บริหารสามารถตัดสินใจในการบริหารจัดการได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

3. ระบบการปฏิบัติงาน (System)

ในการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ตามที่กำหนดไว้นอกจากการจัดโครงสร้างที่เหมาะสมและมีกลยุทธ์ที่ดีแล้ว การจัดระบบการทำงาน (Working System) ก็มีความสำคัญยิ่ง อาทิ ระบบบัญชี/การเงิน (Accounting/Financial System) ระบบพัสดุ (Supply System) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology System) ระบบการติดตาม/ประเมินผล (Monitoring/Evaluation System) ฯลฯ

4. บุคลากร (Staff)

ทรัพยากรมนุษย์นับเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการดำเนินงานขององค์กร องค์กรจะประสบความสำเร็จหรือไม่ส่วนหนึ่งจะขึ้นอยู่กับการจัดการทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management) การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ เป็นกระบวนการวิเคราะห์ความต้องการทรัพยากรมนุษย์ในอนาคต โดยการตัดสินใจเกี่ยวกับบุคลากรนั้นควรมีการวิเคราะห์ที่อยู่บนพื้นฐานของกลยุทธ์องค์กรที่เป็นสิ่งกำหนดทิศทางที่องค์กรจะดำเนินไปให้ถึง ซึ่งจะเป็นผลให้กระบวนการกำหนดคุณลักษณะ และการคัดเลือกและจัดวางบุคลากรได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น

5. ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)

ทักษะในการปฏิบัติงานของทรัพยากรบุคคลในองค์กรสามารถแยกทักษะออกเป็น 2 ด้านหลัก คือ ทักษะด้านงานอาชีพ (Occupational Skills) เป็นทักษะที่จะทำให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ได้ ตามหน้าที่ และลักษณะงานที่รับผิดชอบเช่น ด้านการเงิน ด้านบุคคล ซึ่งจะต้องอยู่บนพื้นฐานการศึกษาหรือได้รับการอบรมเพิ่มเติม ส่วนทักษะ ความถนัด หรือความชาญฉลาดพิเศษ (Aptitudes and Special Talents) นั้นอาจเป็นความสามารถที่ทำให้พนักงานนั้นๆ โคตรเด่นกว่าคนอื่น ส่งผลให้มีผลงานที่ดีกว่าและเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานได้รวดเร็ว ซึ่งองค์กรจะต้องมุ่งเน้นในทั้ง 2 ความสามารถไปควบคู่กัน

6. รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)

แบบแผนพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของผู้บริหารเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งของสภาพแวดล้อมภายในองค์กร พบว่า ความเป็นผู้นำขององค์กรจะมีบทบาทที่สำคัญต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวขององค์กร ผู้นำที่ประสบความสำเร็จจะต้องวางโครงสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้วยการเชื่อมโยงระหว่างความเป็นเลิศและพฤติกรรมทางจรรยาบรรณให้เกิดขึ้น

7. ค่านิยมร่วม (Shared Values)

ค่านิยมและบรรทัดฐานที่ยึดถือร่วมกันโดยสมาชิกขององค์กรที่ได้กลายเป็นรากฐานของระบบการบริหาร และวิธีการปฏิบัติของบุคลากรและผู้บริหารภายในองค์กร หรืออาจเรียกว่าวัฒนธรรมองค์กร รากฐานของวัฒนธรรมองค์กรก็คือ ความเชื่อ ค่านิยมที่สร้างรากฐานทางปรัชญาเพื่อทิศทางขององค์กร โดยทั่วไปแล้วความเชื่อจะสะท้อนให้เห็นถึงบุคลิกภาพและเป้าหมายของผู้ก่อตั้งหรือผู้บริหารระดับสูง ต่อมาความเชื่อเหล่านั้นจะกำหนดบรรทัดฐาน เป็นพฤติกรรมประจำวันขึ้นมาภายในองค์กร เมื่อค่านิยมและความเชื่อได้ถูกยอมรับทั่วทั้งองค์กรและบุคลากรกระทำตามค่านิยมเหล่านั้นแล้วองค์กรก็จะมีวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง

กิปสัน และคณะ (Gibson, 1973 อ้างถึงในกรณี (กรีติบุตร) มหามนต์, 2529: 40) ได้สรุปรวบรวมการศึกษาวิจัยถึงเครื่องบ่งชี้ความมีประสิทธิภาพขององค์กร ที่ควรประกอบด้วยตัวแปรต่อไปนี้

- (1) ความสามารถในการผลิต (Productivity)
- (2) ประสิทธิภาพ (Efficiency)
- (3) ความพึงพอใจ (Satisfaction)
- (4) การปรับตัว (Adaptiveness)
- (5) การพัฒนา (Development)

สตีเยอร์ □ (Steers, 1977: 8) ได้เสนอตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลขององค์การ

โดยแยกออกตามลักษณะได้ 4 ประเภทใหญ่ คือ (1) ลักษณะองค์การ (2) ลักษณะของสภาพแวดล้อม (3) ลักษณะของบุคลากรในองค์การ (4) นโยบายการบริหารและการปฏิบัติ

1. ลักษณะขององค์การ (Organization Characteristics)

1.1 โครงสร้าง (Structure) ได้แก่ ความมากน้อยของการกระจายอำนาจ (Decentralization) การแบ่งงานตามความชำนาญเฉพาะด้าน (Specialization) ความเป็นทางการ (Formalization) กฎระเบียบ ข้อบังคับขององค์การ ขนาดขององค์การ ช่วงการบังคับบัญชา และขนาดของหน่วยงาน

1.2 เทคโนโลยี (Technology) หมายถึง กระบวนการที่องค์การแปลงสภาพวัตถุดิบหรือตัวป้อนที่มีจำ กัดให้เปลี่ยนเป็นผลผลิตที่มีประสิทธิภาพตามเป้าหมายโดยอาศัยพลังงานทางเครื่องจักร และทางสมอง

2. ลักษณะของสภาพแวดล้อม (Environment Characteristics)

2.1 สภาพแวดล้อมภายนอกองค์การ ได้แก่ สภาพการณ์ด้านการตลาด เศรษฐกิจ และการเมือง

2.2 สภาพแวดล้อมภายในองค์การ ได้แก่ บรรยากาศขององค์การ เช่น นโยบายด้านการบริหารงานบุคคล รูปแบบการปกครองบังคับบัญชา ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในองค์การ

ลักษณะของบุคคลในองค์การ (Individual Characteristics) ได้แก่ ความผูกพันที่มีต่อองค์การ และผลการปฏิบัติงานของบุคคลในองค์การเพื่อบรรลุเป้าหมาย

3. นโยบายด้านการบริหารและการปฏิบัติ (Managerial Policies & Practices) ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายที่แน่นอน การจัดหาและใช้ทรัพยากร การสร้าง สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน การติดต่อสื่อสาร ภาวะผู้นำ และการตัดสินใจ การปรับตัว

โรมัส เจ ปีเตอร์ และโรเบิร์ต เอช วอเตอร์แมน แปลโดย วีรชัย ตันติวีระวิทยา (2528: 24-26) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของความเป็นเลิศในเชิงบริหาร 8 ประการของบริษัทอเมริกันที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานอย่างสูงที่ได้ค้นพบจากการวิจัย คือ

1. มุ่งเน้นการปฏิบัติ (A Bias for Action) บริษัทใดเด่นจะมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างจริงจังใน 3 เรื่อง คือ การทำให้องค์การคล่องตัว การทดลองปฏิบัติ และการทำระบบให้ง่าย

2. มีความใกล้ชิดลูกค้า (Close to the Customer) บริษัทใดเด่นได้ใกล้ชิดกับลูกค้าด้วยการใช้กลยุทธ์ด้านการบริการ คุณภาพและความเชื่อถือ รวมทั้งความเป็นนักหาช่องว่างและการรับฟังความคิดเห็นของลูกค้า

3. ความมีอิสระในการทำงานและความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจการ (Autonomy and Entrepreneurship) บริษัทได้ให้ความสำคัญเป็นอิสระในการทำงานแก่พนักงานด้วยการกระจายอำนาจ การดำเนินงานในขอบเขตที่กว้างขวางขึ้น เพื่อกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกว่ามีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของกิจการ และได้พยายามส่งเสริมสนับสนุนให้พนักงานช่วยกันคิดค้นสินค้าหรือบริการแปลกๆ ใหม่ๆ อยู่เสมอ รวมทั้งบริษัทมีความอดทนต่อความล้มเหลวที่เกิดขึ้นจากการทดลองคิดค้นสิ่งใหม่ๆ อีกด้วย

4. เพิ่มผลผลิตโดยพนักงาน (Productivity Through People) บริษัทได้เน้นได้ถือว่าพนักงานเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าที่สุดขององค์กรด้วยการปฏิบัติให้พนักงานอย่างจริงจัง เช่น ให้เกียรติและให้ความไว้วางใจแก่พนักงานทุกระดับ รวมทั้งได้ใช้มาตรการต่างๆ ในด้านบวกในการส่งเสริมจิตใจพนักงานให้มีความกระตือรือร้นในการทำงานอยู่ตลอดเวลา อันเป็นผลทำให้บริษัทได้เน้นสามารถเพิ่มผลผลิตอย่างเห็นได้ชัด

5. สัมผัสกับงานอย่างใกล้ชิด และความเชื่อมั่นในคุณค่าเป็นแรงผลักดัน (Hands-on and Value Driven) ผู้บริหารของบริษัทได้เน้นจะลงมาสัมผัสกับการปฏิบัติงานอย่างจริงๆ มิใช่บริหารจัดการอยู่แต่ในสำนักงานเท่านั้น และพยายามปลูกฝังพนักงานให้เชื่อมั่นในคุณค่าที่ดีต่างๆ เพื่อให้เกิดแรงผลักดันร่วมในการปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

6. ทำแต่ธุรกิจที่มีความเชี่ยวชาญและเกี่ยวเนื่อง (Stick to the Knitting) บริษัทได้เน้นจะเลือกทำแต่ธุรกิจที่ตนเองมีความถนัดหรือเกี่ยวเนื่องกับธุรกิจที่ได้ทำอยู่เท่านั้น เพราะมีความเชื่อว่าการทำธุรกิจที่ไม่เชี่ยวชาญมีโอกาสที่จะประสบกับความล้มเหลวได้มาก และอาจกระทบกระเทือนธุรกิจเดิมที่ได้ดำเนินการมาด้วยคืออยู่แล้ว

7. รูปแบบเรียบง่ายธรรมดา พนักงานอำนวยความสะดวก (Simple from and Learn Staff) บริษัทได้จัดองค์การของหน่วยงานในระดับบนด้วยการใช้รูปแบบโครงสร้างที่มีความเรียบง่าย คือ สายงานที่จัดตามประเภทของสินค้าพร้อมกับได้กระจายอำนาจให้กับสายงานอย่างเต็มที่ จึงทำให้พนักงานอำนวยความสะดวกและหน้าที่ในสำนักงานใหญ่น้อยลงไปด้วย นอกจากนี้บริษัทได้เน้นยังมีความมุ่งมั่นอย่างจริงจังที่จะให้พนักงานทุกคนได้ทำงานด้านปฏิบัติการมากกว่าด้านอำนวยความสะดวก

8. เข้มงวดและผ่อนปรนในเวลาเดียวกัน (Simultaneous Loose Tight Properties) บริษัทได้เน้นได้เข้มงวดทำให้พนักงานเกิดความศรัทธาและเชื่อมั่นร่วมกันในคุณค่าของลูกค้า คุณภาพและบริการ การสื่อสารแบบไม่มีพิธีรีตอง และการคิดค้นสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ เป็นต้น ขณะเดียวกันก็

ได้ผ่อนให้พนักงานมีความอิสระในการทำงานอย่างเต็มที่ และได้ใช้สิ่งที่ผ่อนปรนไปให้กลับมาควบคุมการทำงานของพนักงานอย่างรัดกุม

ธงชัย สันติวงษ์ (2540: 6) หากจะแยกแยะปัจจัยสาเหตุใหญ่ๆ ที่มีผลต่อประสิทธิภาพขององค์กรแล้ว ก็อาจสรุปได้ว่า ส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญๆ 3 ประการ คือ (1) ประเภทของธุรกิจที่กำลังทำอยู่ (2) บุคลากรที่องค์กรได้จ้างไว้ทำงาน (3) สภาพแวดล้อมที่องค์กรต้องเกี่ยวข้องดำเนินการอยู่

ธงชัย สันติวงษ์ (2540: 10) องค์กรที่จะประสบความสำเร็จนั้น ปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพดีนั้น หากได้พิจารณาวิเคราะห์ย้อนกลับไปแล้วก็จะพบโดยส่วนมากว่า องค์กรเหล่านั้นมีการจัดโครงสร้างองค์กรอย่างเหมาะสมและชัดเจน มีบรรยากาศในทางสร้างสรรค์ เอื้ออำนวยต่อการทำงานที่มุ่งเน้นการตลาดและบริการ นอกจากนี้การพัฒนานักบริหารอย่างต่อเนื่องตลอดจนการติดตามดูความเป็นอยู่ของพนักงาน พร้อมกับสำรวจทัศนคติได้ทำให้ผู้บริหารสามารถปรับปรุงการติดต่อสื่อสารกับพนักงานดีขึ้นเป็นลำดับตลอดเวลา ความเข้าใจในระหว่างกันเป็นแรงจูงใจในการทำงาน และการร่วมแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่มีอยู่ให้หลุดว่ไปได้อย่างราบรื่นเสมอ ได้ส่งผลให้กิจการเหล่านั้นเติบโตได้อย่างรวดเร็วและมั่นคง

พรทิพย์ ดิสมโชค (2542: 4) ได้นำเสนอไว้ว่า เมื่อองค์กรธุรกิจต้องประสบปัญหาและความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ผู้บริหารมักจะเรียกหาวิธีการบริหารงานใหม่ๆ และทำการปรับปรุงโครงสร้างองค์กร เสียใหม่ ดังจะเห็นได้จากเมื่อปี พ.ศ. 2520 บริษัทแมคคินซี ซึ่งเป็นที่ปรึกษาธุรกิจของสหรัฐอเมริกา มีความสนใจเกี่ยวกับปัญหาว่าทำอย่างไรจึงจะทำให้การบริหารงานประสบความสำเร็จ โดยมุ่งศึกษากลยุทธ์และการจัดโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสมจนพบโครงร่างพื้นฐาน 7-S (McKinsey 7-S Framework) ประกอบด้วย โครงสร้าง (Structure) กลยุทธ์ (Strategy) พนักงาน (Staff) สไตล์การบริหาร (Style of Management) ระบบและวิธีการ (System & Procedure) คุณค่าร่วม (Share Value) และทักษะ (Skills) ซึ่งได้มาเป็นพื้นฐานสำคัญของการค้นหาคุณลักษณะดีเด่น ที่สร้างความเป็นเลิศทางการบริหาร 8 ประการ ได้แก่ เน้นการปฏิบัติ ใกล้ชิดกับลูกค้ามีความอิสระในการทำงานและความรู้สึกร่วม เพิ่มผลผลิตโดยพนักงาน สัมผัสกับงานและมีความเชื่อมั่นในคุณค่ามุ่งทำ แต่ธุรกิจที่เชี่ยวชาญและเกี่ยวเนื่อง รูปแบบเรียบง่ายและจำกัดจำนวนพนักงาน เข้มงวดและผ่อนปรนในเวลาเดียวกัน (Peter and Waterman, 1982)

อุไรวรรณ เข้มนิยม (2544:166) ได้อ้างถึงทฤษฎี McKinsey 7-S Framework ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ชี้ให้เห็นถึงองค์การที่มีประสิทธิผลหรือประสบความสำเร็จในทางการบริหารดำเนินการว่า องค์การที่ประสบความสำเร็จจะต้องประกอบด้วย

1. Strategy กลยุทธ์ที่บริษัทใช้สร้างข้อได้เปรียบเหนือคู่แข่งกันอย่างยั่งยืน
2. Structure โครงสร้างขององค์การ การมอบหมายงาน และการแบ่งงานต้องเอื้อประโยชน์ให้องค์การสามารถดำเนินงานได้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้
3. System ระบบต่างๆ ในองค์การ เช่นระบบการจัดการผลิต ระบบการจัดการสินค้าคงคลัง ระบบการจัดซื้อ ระบบการควบคุมคุณภาพ ระบบการเงิน ระบบการตลาด ระบบการบัญชี ระบบสารสนเทศ และระบบการพัฒผลงาน ต้องประสานงานกันอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้ ต้องมีระบบการติดต่อสื่อสารที่ดี
4. Style สไตล์การบริหารงาน จรรยาบรรณและวิสัยทัศน์ของผู้บริหารต้องกว้างไกล
5. Staff พนักงานในองค์การมีความกระตือรือร้น ขยันขันแข็ง เชื่อสัจย์ อุทิศตนเพื่อบริษัท
6. Skill ทักษะขององค์การและคนในองค์การ เก่งคิด เก่งทำ และเก่งคน
7. Share Value ค่านิยมร่วมกันของคนในองค์การที่จะมุ่งมั่นให้องค์การบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

12. ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ

ทฤษฎีนี้อธิบายถึงความต้องการหรือปรารถนาภายในของบุคคล ซึ่งกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมหรือเป็นทฤษฎีที่อธิบายถึงกลไกความต้องการของพนักงาน ซึ่งได้แก่สาเหตุที่พนักงานมีความต้องการที่แตกต่างกันในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน (McShane and Von Glinow: 597)

ทฤษฎีนี้อธิบายเป็นที่รู้จักและยอมรับมี 4 ทฤษฎี คือ

- (1) ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์
- (2) ทฤษฎีการจูงใจ ERG ของ Alderfer
- (3) ทฤษฎีแรงจูงใจไฟสัณฤทธิ์ของแมคคลีแลนด์ (McClelland)
- (4) ทฤษฎีสองปัจจัยของเฮิร์ซเบิร์ก

ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs Theory)

เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ซึ่งกำหนดโดยนักจิตวิทยาชื่อ มาสโลว์ (Abraham Maslow) เป็นทฤษฎีการจูงใจที่มีการกล่าวขวัญอย่างแพร่หลาย มาสโลว์มองว่าความต้องการของมนุษย์มีลักษณะเป็นลำดับขั้น จากระดับต่ำสุดไปยังระดับสูงสุด เมื่อความต้องการในระดับหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์ก็จะมีความต้องการอื่นในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

1. ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์เพื่อความอยู่รอด เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค อากาศ น้ำดื่ม การพักผ่อน เป็นต้น
2. ความต้องการความปลอดภัยและมั่นคง (Security or Safety Needs) เมื่อมนุษย์สามารถตอบสนองความต้องการทางร่างกายได้แล้ว มนุษย์ก็จะเพิ่มความต้องการในระดับที่สูงขึ้นต่อไป เช่น ความต้องการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความต้องการความมั่นคงในชีวิตและหน้าที่การงาน
3. ความต้องการความผูกพันหรือการยอมรับ (ความต้องการทางสังคม) (Affiliation or Acceptance Needs) เป็นความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ซึ่งเป็นธรรมชาติอย่างหนึ่งของมนุษย์ เช่น ความต้องการให้และได้รับซึ่งความรัก ความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ ความต้องการได้รับการยอมรับ การต้องการได้รับความชื่นชมจากผู้อื่น เป็นต้น
4. ความต้องการการยกย่อง (Esteem Needs) หรือความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นความต้องการการได้รับการยกย่อง นับถือ และสถานะจากสังคม เช่น ความต้องการได้รับความเคารพนับถือ ความต้องการมีความรู้ความสามารถ เป็นต้น
5. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self-actualization) เป็นความต้องการสูงสุดของแต่ละบุคคล เช่น ความต้องการที่จะทำทุกสิ่งทุกอย่างได้สำเร็จ ความต้องการทำทุกอย่างเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง เป็นต้น

จากทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ สามารถแบ่งความต้องการออกได้เป็น 2 ระดับ คือ

1. ความต้องการในระดับต่ำ (Lower Order Needs) ประกอบด้วยความต้องการทางร่างกาย, ความต้องการความปลอดภัยและมั่นคง และความต้องการความผูกพันหรือการยอมรับ
2. ความต้องการในระดับสูง (Higher Order Needs) ประกอบด้วย ความต้องการการยกย่องและความต้องการความสำเร็จในชีวิต

ทฤษฎีการจูงใจ ERG ของ Alderfer

เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ แต่ไม่คำนึงถึงขั้นความต้องการว่า ความต้องการใดเกิดขึ้นก่อนหรือหลัง และความต้องการหลายๆอย่างอาจเกิดขึ้นพร้อมกันได้ ความต้องการตามทฤษฎี ERG จะมีน้อยกว่าความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ โดยแบ่งออกเป็น 3 ประการ ดังนี้

1. ความต้องการเพื่อความอยู่รอด (Existence Needs (E)) เป็นความต้องการพื้นฐานของร่างกายเพื่อให้มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ได้ เช่น ความต้องการอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค เป็นต้น เป็นความต้องการในระดับต่ำสุดและมีลักษณะเป็นรูปธรรมสูงสุด ประกอบด้วยความต้องการทางร่างกายบวกด้วยความต้องการความปลอดภัยและความมั่นคงตามทฤษฎีของมาสโลว์ ผู้บริหารสามารถตอบสนองความต้องการในด้านนี้ได้ด้วยการจ่ายค่าตอบแทนที่เป็นธรรม มีสวัสดิการที่ดี มีเงินโบนัส รวมถึงทำให้ผู้ได้บังคับบัญชารู้สึกมั่นคงปลอดภัยจากการทำงาน ได้รับความยุติธรรม มีการทำสัญญาว่าจ้างการทำงาน เป็นต้น

2. ความต้องการมีสัมพันธภาพ (Relatedness Needs (R)) เป็นความต้องการที่จะให้และได้รับไมตรีจิตจากบุคคลที่แวดล้อม เป็นความต้องการที่มีลักษณะเป็นรูปธรรมน้อยลง ประกอบด้วยความต้องการความผูกพันหรือการยอมรับ (ความต้องการทางสังคม) ตามทฤษฎีของมาสโลว์ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ตลอดจนสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลภายนอกด้วย เช่น การจัดกิจกรรมที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและผู้ตาม เป็นต้น

3. ความต้องการความเจริญก้าวหน้า (Growth Needs (G)) เป็นความต้องการในระดับสูงสุดของบุคคลซึ่งมีความเป็นรูปธรรมต่ำสุดประกอบด้วยความต้องการการยกย่องบวกด้วยความต้องการประสบความสำเร็จในชีวิตตามทฤษฎีของมาสโลว์ ผู้บริหารควรสนับสนุนให้พนักงานพัฒนาตนเองให้เจริญก้าวหน้าด้วยการพิจารณาเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง หรือมอบหมายให้รับผิดชอบต่องานกว้างขึ้น โดยมีหน้าที่การงานสูงขึ้น อันเป็นโอกาสที่พนักงานจะก้าวไปสู่ความสำเร็จ

ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคคลีแลนด์ McClelland

ทฤษฎีนี้เน้นอธิบายการจูงใจของบุคคลที่กระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จมีความสำเร็จมิได้หวังรางวัลตอบแทนจากการกระทำของเขา ซึ่งความต้องการความสำเร็จนี้ในแง่ของการทำงานหมายถึงความต้องการที่จะทำงานให้ดีที่สุดและทำให้สำเร็จผลตามที่ตั้งใจไว้ เมื่อคนทำอะไรสำเร็จได้ก็จะเป็นแรงกระตุ้นให้ทำงานอื่นสำเร็จต่อไป หากองค์กรใดที่มีพนักงานที่แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จำนวนมากก็จะเจริญรุ่งเรืองและเติบโตเร็ว

ในช่วงปีค.ศ. 1940s นักจิตวิทยาชื่อ David I. McClelland ได้ทำการทดลองโดยใช้แบบทดสอบการรับรู้ของบุคคล (Thematic Apperception Test (TAT)) เพื่อวัดความต้องการของมนุษย์ โดยแบบทดสอบ TAT เป็นเทคนิคการนำเสนอภาพต่างๆ แล้วให้บุคคลเขียนเรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งที่เขาเห็น จากการศึกษาวิจัยของแมคคลีแลนค์ได้สรุปคุณลักษณะของคนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมีความต้องการ 3 ประการที่ได้จากแบบทดสอบ TAT ซึ่งเขาเชื่อว่าเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะเข้าใจถึงพฤติกรรมของบุคคลได้ดังนี้

1. ความต้องการความสำเร็จ (Need for Achievement (nAch)) เป็นความต้องการที่จะทำสิ่งต่างๆ ให้เต็มที่และดีที่สุดเพื่อความสำเร็จ จากการวิจัยของ McClelland พบว่า บุคคลที่ต้องการความสำเร็จ (nAch) สูง จะมีลักษณะชอบการแข่งขัน ชอบงานที่ท้าทาย และต้องการได้รับข้อมูลป้อนกลับเพื่อประเมินผลงานของตนเอง มีความชำนาญในการวางแผน มีความรับผิดชอบสูง และกล้าที่จะเผชิญกับความล้มเหลว

2. ความต้องการความผูกพัน (Need for Affiliation (nAff)) เป็นความต้องการการยอมรับจากบุคคลอื่น ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ต้องการสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลอื่น บุคคลที่ต้องการความผูกพันสูงจะชอบสถานการณ์การร่วมมือมากกว่าสถานการณ์การแข่งขัน โดยจะพยายามสร้างและรักษาความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น

3. ความต้องการอำนาจ (Need for Power (nPower)) เป็นความต้องการอำนาจเพื่อมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น บุคคลที่มีความต้องการอำนาจสูง จะแสวงหาวิถีทางเพื่อให้ตนมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น ต้องการให้ผู้อื่นยอมรับหรือยกย่อง ต้องการความเป็นผู้นำ ต้องการทำงานให้เหนือกว่าบุคคลอื่น และจะกังวลเรื่องอำนาจมากกว่าการทำงานให้มีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาพบว่า พนักงานที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมักต้องการจะทำงานในลักษณะ 3 ประการดังนี้

1. งานที่เปิดโอกาสให้เขารับผิดชอบเฉพาะส่วนของเขา และเขามีอิสระที่จะตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเอง
2. ต้องการงานที่มีระดับยากง่ายพอดี ไม่ง่ายหรือยากจนเกินไปกว่าความสามารถของเขา
3. ต้องการงานที่มีความแน่นอนและต่อเนื่องซึ่งสร้างผลงานได้และทำให้เขามีความก้าวหน้าในงานเพื่อจะพิสูจน์ตนเองถึงความสามารถของเขาได้

นอกจากงานในลักษณะดังกล่าวแล้วแมคคลีแลนค์ได้พบว่าปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการทำงานเพื่อให้ได้ผลงานที่มีประสิทธิภาพคือสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับงานที่เขาทำด้วย

ทฤษฎี 2 ปัจจัยของเฮิร์ซเบอร์ก (Herzberg)

ทฤษฎีเฮิร์ซเบอร์กเน้นอธิบายและให้ความสำคัญกับปัจจัย 2 ประการ ได้แก่ ตัวกระตุ้น (Motivators) และการบำรุงรักษา (Hygiene) สองปัจจัยมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของงานเป็นอย่างยิ่ง เฮิร์ซเบอร์กได้ทำการศึกษาโดยสัมภาษณ์ความพอใจและไม่พอใจทำงานของนักบัญชีและวิศวกรจำนวน 200 คน ผลการศึกษาสรุปว่า ความพอใจในการทำงานกับแรงจูงใจในการทำงานของคนมีความแตกต่างกันคือการที่บุคคลพอใจในงานไม่ได้หมายความว่าคนนั้นมีแรงจูงใจในงานเสมอไป แต่ถ้าคนใดมีแรงจูงใจในการทำงานแล้วคนนั้นจะตั้งใจทำงานให้เกิดผลดีได้ ผลการศึกษาจึงแสดงให้เห็นผลของปัจจัย 2 ตัว คือ ด้านตัวกระตุ้นและการบำรุงรักษาต่อเจตคติงานของบุคคล

1. ปัจจัยด้านตัวกระตุ้น (Motivator Factors) เป็นปัจจัยที่กระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการทำงาน ทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ผลผลิตเพิ่มขึ้น ทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในการทำงาน (Job Satisfaction) ตัวกระตุ้นประกอบด้วยปัจจัย 6 ประการดังนี้

- การสัมฤทธิ์ผล คือ พนักงานมีความรู้สึกว่าเขาทำงานได้สำเร็จ
- การยอมรับนับถือจากผู้อื่น คือ พนักงานมีความรู้สึกว่าเขาทำสำเร็จมีคนยอมรับเขา
- ลักษณะงานที่น่าสนใจ คือ พนักงานรู้สึกว่าการที่ทำงานที่น่าสนใจ น่าทำ
- ความรับผิดชอบ คือ พนักงานรู้สึกว่าเขาต้องรับผิดชอบตนเองและงานของเขา
- โอกาสที่จะเจริญก้าวหน้า คือ พนักงานรู้สึกว่าเขามีความก้าวหน้าในงานที่ทำ
- การเจริญเติบโต คือ พนักงานตระหนักว่าเขามีโอกาสที่จะเรียนรู้เพิ่มเติมและมีความเชี่ยวชาญ

ความเชี่ยวชาญ

2. ปัจจัยด้านการบำรุงรักษา (Hygiene Factors) เป็นปัจจัยที่ช่วยให้พนักงานยังคงทำงานอยู่และยังรักษาเขาไว้ไม่ให้ออกจากงานเมื่อไม่ได้จัดให้พนักงาน เขาจะไม่พอใจและไม่มีความสุขในการทำงานปัจจัยนี้ประกอบด้วย 10 ประการดังนี้

- นโยบายและการบริหาร คือ พนักงานรู้สึกว่าการจัดการมีการสื่อสารที่ดีและเขาเข้าถึงนโยบายขององค์กรที่เขาอยู่

- การนิเทศงาน คือ พนักงานรู้สึกว่าการที่ผู้บริหารตั้งใจสอนงานและให้งานตามหน้าที่รับผิดชอบ

- ความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน คือ พนักงานรู้สึกดีต่อหัวหน้างานของเขา
- ภาวะการทำงาน คือ พนักงานรู้สึกดีต่องานที่ทำและสภาพการณ์ของการทำงาน
- ค่าตอบแทนการทำงาน คือ พนักงานรู้สึกว่าค่าตอบแทนเหมาะสม

- ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน คือ พนักงานมีความรู้สึกที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน

- ชีวิตส่วนตัว คือ พนักงานรู้สึกว่าชั่วโมงการทำงานไม่ได้กระทบต่อชีวิตส่วนตัว
- ความสัมพันธ์กับลูกน้อง คือ หัวหน้างานมีความรู้สึกที่ดีต่อลูกน้อง
- สถานภาพ คือ พนักงานรู้สึกว่างานเขามีตำแหน่งหน้าที่ดี
- ความมั่นคง คือ พนักงานรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในงานที่ทำอยู่

ปัจจัยบำรุงรักษาไม่ใช่สิ่งจูงใจที่จะทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น แต่เป็นข้อกำหนดที่ป้องกันไม่ให้เกิดความไม่พึงพอใจในงานที่ทำ ถ้าไม่มีปัจจัยเหล่านี้แล้วอาจก่อให้เกิดความไม่พึงพอใจแก่พนักงานได้ ซึ่งพนักงานอาจรวมตัวกันเพื่อเรียกร้องหรือต่อรอง ผู้บริหารจึงมักจัดโครงการด้านผลประโยชน์พิเศษต่างๆ เพื่อให้พนักงานพึงพอใจ เช่น การลาป่วย การลาพักร้อน และโครงการที่เกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของพนักงาน

13. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สรรพกล พิภูมเกศา (2543) ได้ศึกษาเรื่อง การออกแบบและพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยในการสอบบัญชี สำหรับกิจการซื้อขายไปที่ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการทำบัญชี ผลการศึกษา ได้พัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยในการสอบบัญชีโดยพัฒนาจากโปรแกรมเดลฟาย์ (Delphi) โปรแกรมตรวจสอบที่พัฒนาได้ใช้สำหรับตรวจสอบฐานข้อมูลแบบคิเบส (dBASE) เท่านั้น ไม่สามารถใช้กับฐานข้อมูลประเภทอื่นได้ เป็นโปรแกรมแบบ Stand Alone เมนูและคำสั่งการใช้งานเป็นภาษาอังกฤษ และได้ทำการทดสอบกับโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี คือ โปรแกรม Express 4.5 Easy-Acc Business Plus Formula 4 และ Auto Flight จากการทดสอบพบว่า สามารถทำการตรวจสอบได้ ยกเว้นโปรแกรม Easy-Acc ไม่ได้ใช้ฐานข้อมูล

แบบคิเบส (dBASE) ต้องนำไปแปลงในโปรแกรมExcel ก่อน ผู้ศึกษาได้ให้เสนอแนะเพิ่มเติมว่า ผู้สอบบัญชีควรมีความรู้ในการการวางแผนปฏิบัติงานและ ต้องศึกษารายละเอียดของแต่ละคำสั่งให้เข้าใจจึงจะสามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ

ภานุมาศ แสงประเสริฐ (2543) ได้ศึกษาเรื่อง การนำโปรแกรม IDEA มาใช้เพื่อตรวจสอบบัญชีในกิจการที่บันทึกบัญชีด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ผลการศึกษา ได้ศึกษาถึงวิธีการใช้งานโปรแกรมสำเร็จรูปที่สำหรับงานตรวจสอบบัญชีทั่วไป (GAS) คือ โปรแกรม IDEA ทำให้ทราบข้อดีของการใช้งาน และส่งแบบสอบถามไปยังผู้ใช้โปรแกรม IDEA จำนวน 5 ราย พบว่า สามารถใช้ในการตรวจสอบได้ดี และพบข้อจำกัด

การใช้ข้อมูลที่มากกว่า 100,000 รายการทำให้การประมวลผลทำได้ช้าลง ผู้ศึกษาใช้โปรแกรมรุ่นทดลอง (DEMO) มาทำการศึกษา ทำให้มีข้อจำกัดในการศึกษาไม่สามารถทดสอบข้อมูลที่มีขนาดใหญ่ได้ และไม่สามารถหาข้อมูลทดสอบข้อมูลบางประเภท คือ ฐานข้อมูลจากโปรแกรม SAP

วิภา จงรักนัสนิตย์ (2544) ได้ศึกษาเรื่องการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ในทางบัญชีของธุรกิจ ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษา ได้ออกแบบสอบถามธุรกิจที่ใช้คอมพิวเตอร์จำนวน 196 ตัวอย่าง พบว่า ใช้ซอฟต์แวร์บัญชีสำเร็จรูปในการจัดทำบัญชีส่วนใหญ่ 42.3% ใช้ซอฟต์แวร์ที่พัฒนาขึ้นเอง 30.1% ซอฟต์แวร์อื่นๆ 18.9% และซอฟต์แวร์พื้นฐาน เช่น Excel Lotus 8.7% จากตัวอย่างทั้งหมดเป็นซอฟต์แวร์ที่ใช้ระบบประมวลผลการคำนวณแบบกลุ่ม (Batch Processing) เป็นส่วนใหญ่ที่ 60.7% ผู้ศึกษายังพบว่าปัญหาด้านบุคลากรในการใช้คอมพิวเตอร์ ขาดความรู้ความชำนาญ จึงเสนอให้มีการอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรอย่างสม่ำเสมอ

นิวัตร บริสุทธิกุล (บทคัดย่อ, 2545) ศึกษาเรื่อง สหกรณ์ออมทรัพย์กับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ กรณีศึกษาการพัฒนาโปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ของสหกรณ์ออมทรัพย์ พนักงานยาสูบ จำกัด ผลการศึกษาพบว่าปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการพัฒนาโปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ของสหกรณ์ออมทรัพย์ พนักงานยาสูบ จำกัด คือ การดำเนินการและการตัดสินใจของ คณะกรรมการในการคัดเลือกผู้ที่จะทำการพัฒนาระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ให้กับสหกรณ์ฯ คณะกรรมการดำเนินการที่ต้องเปลี่ยนไปตามวาระ ตลอดจนเงื่อนไขต่างๆ และระเบียบของสหกรณ์ฯ ที่ยังคลุมเครือและไม่ชัดเจนมีการแก้ไขอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ทางด้านการปฏิบัติงานสหกรณ์ฯ ยังไม่มีบุคลากรที่ชำนาญการทางด้านการเขียนและพัฒนาโปรแกรมเป็นลูกจ้างประจำ

นายอานันท์ เทียนรี (2546) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและปัจจัยที่มีผลต่อการนำโปรแกรมบัญชี CFAS ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ: กรณีศึกษาสำนักงานสาขาภายในประเทศ บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ผลการวิจัยระบุว่า ปัจจัยความพร้อมด้านฮาร์ดแวร์ ปัจจัยความพร้อมในประสิทธิภาพของโปรแกรม ปัจจัยความพร้อมด้านระบบเครือข่ายการเชื่อมโยงข้อมูล ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านการตรวจสอบ ปรากฏว่าทั้งหมดมีผลต่อการนำโปรแกรมไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

ร.ต.อ. เจษฎา ดวงใบ (2542) ที่ได้ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำเอาระบบสารสนเทศโครงการ POLIS ของกรมตำรวจมาใช้ในหน่วยงานตำรวจภูธรจังหวัดลำพูน พบว่า ปัจจัยด้านโปรแกรมระบบข้อมูลที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการฯ คือ ความสามารถในการเชื่อมโยงโปรแกรมของระบบ มีความรวดเร็ว มีความถูกต้องแน่นอน ไม่ติดขัดบ่อยๆ มีขีดความสามารถในการประมวลผลข้อมูลได้รวดเร็ว ถูกต้อง สมบูรณ์

วาสนา วงศ์สิทธิ์ (2543) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SAP ของธนาคารออมสิน สาขาในเขตภาค 5 พบว่า ปัญหาที่พบบากที่สุด คือ ความล่าช้าและการล้มเหลวของระบบเครือข่ายเชื่อมโยงข้อมูล (NETWORK) แสดงให้เห็นว่าผู้สอบบัญชีให้ความสำคัญกับการดึงข้อมูลนำมาใช้ในการตรวจสอบผ่านระบบเครือข่ายเพื่อให้การตรวจสอบเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด

บุษบา บุญยพลากร (2542) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานโรงพยาบาลชุมชน: ศึกษากรณีโรงพยาบาลบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ความชัดเจนของนโยบาย การกำหนดภารกิจและการมอบหมายงาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการบริหารงานโรงพยาบาลชุมชน โดยความชัดเจนของนโยบาย การกำหนดภารกิจ การมอบหมายงาน และความพร้อมของทรัพยากรสามารถทำนายประสิทธิภาพการบริหารงานได้

มติมา ต้นประยูร (2544) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่พบว่า ปัจจัยลักษณะของผู้นำ ได้แก่ การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความซื่อสัตย์สุจริต และสนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชา การสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกัน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

พกามาต อินทกุล (2545) ปัจจัยกระบวนการบริหารจัดการและปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัด ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยกระบวนการบริหารจัดการ ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การบริหารงานบุคคล การอำนวยความสะดวก การควบคุม กำกับ และปัจจัยสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยระบบการทำงานและสถานที่ทำงาน มีความสัมพันธ์ กับคุณภาพชีวิตการทำงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในศูนย์สุขภาพชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยกระบวนการบริหารจัดการ ได้แก่ การบริหารงานบุคคล และการอำนวยความสะดวกมีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดนครราชสีมาได้ร้อยละ 55

ธนียา ปัญญาแก้ว (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในงานของข้าราชการจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยเชิงใจ ได้แก่ ลักษณะงาน ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในงานและความสำเร็จของงาน และปัจจัยด้านจุน ได้แก่ เงินเดือน การเลื่อนตำแหน่ง สถานที่ทำงาน นโยบายสวัสดิการ โอกาสพัฒนาตนเอง ความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา โดยพิจารณาจากภาพรวมแล้วปรากฏว่า ปัจจัยเชิงใจและปัจจัยด้านจุนมีความสัมพันธ์กับระดับความพอใจและความสุขในการทำงานของข้าราชการครูค่อนข้างสูง

ภัษรา คติกุล (2535) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของอาสาพัฒนาในทัศนะของอาสาพัฒนาพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา ภูมิสำเนา ประสบการณ์ในการเคยพักอาศัยอยู่ในท้องที่ที่ปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน และการนำความรู้จากหลักสูตรและวิธีการอบรมก่อนปฏิบัติงานไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน การมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่อาสาพัฒนา ความรู้ความชำนาญพิเศษที่มีนอกเหนือกว่าความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ความคาดหวัง ผลประโยชน์จากการเป็นอาสาพัฒนา การสนับสนุนของเจ้าหน้าที่ การรับฟังข่าวสารข้อมูล และการมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการปฏิบัติงานของอาสาพัฒนา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS: กรณีศึกษาผู้สอบบัญชีในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 5 การวิจัยเชิงพรรณนาในลักษณะของการวิจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Research) มีวิธีการดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากร

ประชากร (Population)

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้สอบบัญชีที่ปฏิบัติงานในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 5 จำนวน 7 จังหวัด คือ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ขอนแก่น สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์อุดรธานี สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เลย สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์สกลนคร สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์หนองบัวลำภู สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์นครพนม และสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์หนองคาย จำนวน 60 คน โดยในการศึกษาครั้งนี้จะทำการเก็บรักษาข้อมูลจากประชากรทั้งหมด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของประชากร ซึ่งปฏิบัติงานเป็นผู้สอบบัญชีในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 5 ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นตามกระบวนการสร้างเครื่องมือวิจัยแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้ มี 1 ชุด แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การ ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Rating Scales) มี 5 ระดับ ค่าคะแนนของแต่ละระดับเป็นดังนี้

ระดับความสำคัญมากที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน
ระดับความสำคัญมาก	ให้คะแนน 4 คะแนน
ระดับความสำคัญปานกลาง	ให้คะแนน 3 คะแนน
ระดับความสำคัญน้อย	ให้คะแนน 2 คะแนน
ระดับความสำคัญน้อยที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน

ตอนที่ 4 สอบถามปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS มีลักษณะเป็นแบบคำถามปลายเปิด

2.2 การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.2.1 ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS

2.2.2 จัดทำร่างแบบสอบถามการวิจัยจากกรอบแนวคิดในงานวิจัยครั้งนี้ และได้ทำการพัฒนาแบบสอบถามให้สอดคล้องกับงานวิจัยที่สนใจศึกษา

2.2.3 นำแบบสอบถามที่ได้ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้พิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมให้ตรงตามเนื้อหาในงานวิจัย และทำการเรียบเรียงข้อความ

2.2.4 ปรับปรุงแบบสอบถามฉบับร่างตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.2.5 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชากร

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยได้ทำหนังสือ และขอความอนุเคราะห์จากหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ในแต่ละจังหวัด โดยทางจดหมายในการแจกแบบสอบถามไปยังผู้สอบบัญชีภายในหน่วยงาน

3.2 ทำการนำส่งแบบสอบถามไปยังแต่ละสำนักงานด้วยตนเอง

3.3 ผู้วิจัยติดตามผลการตอบแบบสอบถามโดยทางโทรศัพท์ และขออนุญาตรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 ฉบับ ไว้ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนจากกลุ่มตัวอย่างไปตรวจสอบความถูกต้องตรวจให้คะแนนและลงรหัส จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรม ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติร้อยละ

ตอนที่ 2 และ 3 วิเคราะห์และเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS โดยการทำค่าเฉลี่ย (X) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลงเป็นระดับความคิดเห็น โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์การตัดสินค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ เกณฑ์การตัดสินค่าเฉลี่ย แบ่งออกเป็น 5 ระดับ

4.50-5.00	หมายถึง	ระดับความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50-4.49	หมายถึง	ระดับความสำคัญอยู่ในระดับมาก
2.50-3.49	หมายถึง	ระดับความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง
1.50-2.49	หมายถึง	ระดับความสำคัญอยู่ในระดับน้อย
1.00-1.49	หมายถึง	ระดับความสำคัญอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS โดยการจัดหมวดหมู่ตามเนื้อหา และใช้ค่าความถี่ในการจัดอันดับ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์
เชิงลึก CATS: กรณีผู้สอบบัญชีในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 5 ได้เสนอผลการวิเคราะห์
ข้อมูลเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้
โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ในแต่ละด้าน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยความสำเร็จในด้านต่างๆ จำแนกตามปัจจัย
ส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน หน่วยงานที่สังกัด จำนวนสหกรณ์
ที่ตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงิน และจำนวนสหกรณ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบที่ต้อง
ใช้โปรแกรมที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบ
สหกรณ์เชิงลึก CATS

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 5
ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน หน่วยงานที่สังกัด
จำนวนสหกรณ์ที่ตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงิน จำนวนสหกรณ์ที่อยู่ในความ
รับผิดชอบที่ต้องใช้โปรแกรมที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ การได้เข้ารับการฝึกอบรมการใช้
โปรแกรม ACL การได้เข้ารับการฝึกอบรมการใช้โปรแกรม CATS รายละเอียดดังตารางที่ 4.1

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนร้อยละของข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้สอบบัญชีในพื้นที่สำนักงาน
ตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 5

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวนคน	ร้อยละ
เพศ			
	ชาย	12	20.00
	หญิง	48	80.00
	รวม	60	100.00
อายุ			
	24-35 ปี	19	31.67
	36-45 ปี	20	33.33
	45 ปีขึ้นไป	21	35.00
	รวม	60	100.00
ระดับการศึกษา			
	ปวช./ปวท./ปวศ.	3	5.00
	ปริญญาตรี	49	81.67
	ปริญญาโท	8	13.33
	รวม	60	100.00
ระดับตำแหน่ง			
	นักวิชาการตรวจสอบบัญชีปฏิบัติการ	16	26.67
	นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ	39	65.00
	เจ้าพนักงานตรวจสอบบัญชีชำนาญการ	4	6.67
	เจ้าพนักงานตรวจสอบบัญชีอาวุโส	1	1.66
	รวม	60	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวนคน	ร้อยละ
ประสบการณ์ในการทำงาน			
	ต่ำกว่า 5 ปี	10	16.67
	5-10 ปี	12	20.00
	11-15 ปี	8	13.33
	16-20 ปี	15	25.00
	20 ปีขึ้นไป	15	25.00
	รวม	60	100.00
หน่วยงานที่สังกัด			
	สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ ขอนแก่น	17	28.33
	สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ อุดรธานี	10	16.67
	สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ สกลนคร	6	10.00
	สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ เลย	8	13.33
	สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ นครพนม	5	8.33
	สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ หนองบัวลำภู	1	1.67
	สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ หนองคาย	13	21.67
	รวม	60	100.00
จำนวนสหกรณ์ที่ตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงิน			
	1-5 สหกรณ์	6	10.00
	6-10 สหกรณ์	17	28.33
	11-15 สหกรณ์	18	30.00
	มากกว่า 15 สหกรณ์	19	31.67
	รวม	60	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวนคน	ร้อยละ
จำนวนสหกรณ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบที่ต้องใช้โปรแกรมที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์		
1-5 สหกรณ์	37	61.67
6-10 สหกรณ์	22	36.67
11-15 สหกรณ์	1	1.66
รวม	60	100.00
การใช้โปรแกรม ACL		
เคยอบรม จำนวน 1 ครั้ง	31	51.66
เคยอบรม จำนวน 2 ครั้ง	21	35.00
เคยอบรม จำนวน 3 ครั้ง	6	10.00
เคยอบรม จำนวน 4 ครั้ง	1	1.67
ไม่เคยอบรม	1	1.67
รวม	60	100.00
การได้รับการฝึกอบรมการใช้โปรแกรม CATS		
เคยอบรม จำนวน 1 ครั้ง	39	65.00
เคยอบรม จำนวน 2 ครั้ง	16	26.66
เคยอบรม จำนวน 3 ครั้ง	3	5.00
เคยอบรม จำนวน 4 ครั้ง	1	1.67
ไม่เคยอบรม	1	1.67
รวม	60	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า

เพศ ผู้สอบบัญชีทั้งสิ้นจำนวน 60 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 80 และเป็นเพศชาย จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 20

อายุ ผู้สอบบัญชีส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วงอายุ 45 ปีขึ้นไป จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 35 รองลงมาคืออายุอยู่ในช่วงอายุ 36-45 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และน้อยที่สุดมีอายุอยู่ในช่วงอายุ 24-35 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 31.67

ระดับการศึกษา ผู้สอบบัญชีจบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 81.67 รองลงมาจบการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 และน้อยที่สุดคือ จบการศึกษาระดับ ปวช./ปวท./ปวส. จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 5

ระดับตำแหน่ง ผู้สอบบัญชีส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งนักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 65 รองลงมาดำรงตำแหน่งนักวิชาการตรวจสอบบัญชีปฏิบัติการ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 และน้อยที่สุดคือดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานตรวจสอบบัญชีอาวุโส จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.66

ประสบการณ์ในการทำงาน ผู้สอบบัญชีส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานอยู่ในช่วง 16-20 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 25 และอยู่ในช่วง 20 ปีขึ้นไป จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ในอัตราที่เท่ากัน รองลงมา มีประสบการณ์ในการทำงานอยู่ในช่วง 5-10 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 20 และน้อยที่สุดคือมีประสบการณ์ทำงานอยู่ในช่วง 11-15 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33

หน่วยงานที่สังกัด ผู้สอบบัญชีส่วนใหญ่สังกัดสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ขอนแก่น จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 28.33 รองลงมาสังกัดสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์หนองคาย จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 21.67 และน้อยที่สุดสังกัดสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์หนองบัวลำภู จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.67

จำนวนสหกรณ์ที่ตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงิน ผู้สอบบัญชีส่วนใหญ่ต้องรับผิดชอบสหกรณ์ที่ตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงิน มากกว่า 15 สหกรณ์ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 31.67 รองลงมาจำนวนสหกรณ์อยู่ในช่วง 11-15 สหกรณ์ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 30 และน้อยที่สุดจำนวนสหกรณ์อยู่ในช่วง 1-5 สหกรณ์ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10

จำนวนสหกรณ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบที่ต้องใช้โปรแกรมที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ผู้สอบบัญชีส่วนใหญ่รับผิดชอบสหกรณ์ที่ใช้โปรแกรมที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ อยู่ในช่วง 1-5 สหกรณ์ จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 61.67 รองลงมาอยู่ในช่วง 6-10 สหกรณ์ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 36.67 และน้อยที่สุดอยู่ในช่วง 11-15 สหกรณ์ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.66

การได้เข้ารับการฝึกอบรมการใช้โปรแกรม ACL ผู้สอบบัญชีส่วนใหญ่ได้รับการอบรมการใช้โปรแกรม ACL 1 ครั้ง จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 51.66 รองลงมาได้รับการอบรม 2 ครั้ง จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 35 และน้อยที่สุดได้รับการอบรม 4 ครั้ง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.67 และไม่เคยได้รับการอบรม จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.67 ในอัตราที่เท่ากัน

การได้เข้ารับการฝึกอบรมการใช้โปรแกรม CATS ผู้สอบบัญชีส่วนใหญ่ได้รับการอบรมการใช้โปรแกรม CATS 1 ครั้ง จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 65 รองลงมาได้รับการอบรม 2 ครั้ง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 26.66 และน้อยที่สุดได้รับการอบรม 4 ครั้ง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.67 และไม่เคยได้รับการอบรม จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.67 ในอัตราที่เท่ากัน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ในแต่ละด้าน

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ

ตารางที่ 4.2 การแสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ จำแนกเป็นรายปัจจัย

ปัจจัยสำเร็จด้านระบบโครงสร้างพื้นฐาน ของเทคโนโลยีสารสนเทศ	ระดับความสำคัญ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านฮาร์ดแวร์	4.28	0.65	มาก
ด้านซอฟต์แวร์	4.08	0.66	มาก
ด้านเครือข่าย	3.95	0.76	มาก
ด้านข้อมูล	4.22	0.67	มาก
ด้านบุคลากร	4.16	0.78	มาก
รวม	4.14	0.60	มาก

จากตารางที่ 4.2 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับความสำคัญมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.14) เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยปรากฏว่า ระดับความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ ด้านฮาร์ดแวร์ (ค่าเฉลี่ย = 4.28) รองลงมาคือ ด้านข้อมูล (ค่าเฉลี่ย = 4.22) และน้อยที่สุดคือด้านเครือข่าย (ค่าเฉลี่ย = 3.95)

ตารางที่ 4.3 การแสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยด้านฮาร์ดแวร์

ปัจจัยสำเร็จ	ระดับความสำคัญ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. เครื่องคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องมีจำนวนเพียงพอสำหรับผู้ปฏิบัติงานและงานที่ต้องตรวจสอบ	4.10	0.98	มาก
2. คุณสมบัติของเครื่องคอมพิวเตอร์รองรับกับโปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก	4.35	0.73	มาก
3. ความจุและความเร็วของหน่วยประมวลผล (CPU) ของเครื่องคอมพิวเตอร์	4.30	0.78	มาก
4. ความจุของหน่วยความจำหลัก (RAM) ของเครื่องคอมพิวเตอร์	4.33	0.70	มาก
5. ความจุของแผงวงจรหลัก (Main board) ของเครื่องคอมพิวเตอร์	4.27	0.71	มาก
6. การทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยประมวลผล (CPU) กับหน่วยความจำหลัก (RAM)	4.33	0.62	มาก
รวม	4.28	0.65	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยด้านฮาร์ดแวร์โดยรวมอยู่ในระดับความสำคัญมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.28) เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยปรากฏว่า ระดับความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ คุณสมบัติของเครื่องคอมพิวเตอร์รองรับกับโปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก (ค่าเฉลี่ย = 4.35) รองลงมาคือความจุของหน่วยความจำหลัก (RAM) ของเครื่องคอมพิวเตอร์และการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยประมวลผล (CPU) กับหน่วยความจำหลัก (RAM) (ค่าเฉลี่ย = 4.22) และน้อยที่สุดคือเครื่องคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องมีจำนวนเพียงพอสำหรับผู้ปฏิบัติงานและงานที่ต้องตรวจสอบ (ค่าเฉลี่ย = 4.10)

ตารางที่ 4.4 การแสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยด้านซอฟต์แวร์

ปัจจัยสำเร็จ	ระดับความสำคัญ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. โปรแกรมใช้งานง่ายและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบ	4.12	0.73	มาก
2. โปรแกรมมีระบบหน้าจอทุกเมนูสามารถเข้าสู่การใช้งานได้ง่าย	4.20	0.65	มาก
3. โปรแกรมมี HELP MENU ที่ง่ายต่อการเข้าถึงระบบ	4.03	0.75	มาก
4. โปรแกรมมี USER ID ในการปฏิบัติงานเพื่อความปลอดภัยของระบบ	4.12	0.82	มาก
5. โปรแกรมมีระบบความปลอดภัยในทุกๆ MENU ของการนำข้อมูลเข้าระบบและการนำเสนอรายงาน	4.03	0.80	มาก
6. MAIN MENU มีหัวข้อครอบคลุมงานที่ต้องการนำเข้าง่ายและมีตัวช่วยในการนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน	4.08	0.76	มาก
7. การมีสัญญาณเสียงหรือข้อความเตือนย้ำการตัดสินใจแก้ไข ลบ และเก็บข้อมูล	3.75	1.06	มาก
8. โปรแกรมสามารถทำงานได้อย่างรวดเร็ว	4.00	0.95	มาก
9. ผลลัพธ์ที่ได้จากการทำงานของโปรแกรมมีความถูกต้องและครบถ้วน	4.25	0.77	มาก
10. การประมวลผลสามารถเลือกประมวลผลได้หลากหลายเงื่อนไขตามความต้องการ	4.15	0.82	มาก
11. โปรแกรมสามารถ Import/Export/Transfer ข้อมูลได้รวดเร็ว	4.17	0.88	มาก
12. โปรแกรมสามารถเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างโปรแกรมด้วยกันได้ง่าย	4.15	0.88	มาก
รวม	4.08	0.66	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยด้านซอฟต์แวร์โดยรวมอยู่ในระดับความสำคัญมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.08) เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยปรากฏว่า ระดับความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ ผลลัพธ์ที่ได้จากการทำงานของโปรแกรมมีความถูกต้องและครบถ้วน (ค่าเฉลี่ย = 4.25) รองลงมาคือโปรแกรมมีระบบหน้าจอทุกเมนูสามารถเข้าสู่การใช้งานได้ง่าย (ค่าเฉลี่ย = 4.20) และน้อยที่สุดคือการมีสัญญาณเสียงหรือข้อความเตือนย้ำการตัดสินใจแก้ไข ลบ และเก็บข้อมูล (ค่าเฉลี่ย = 3.75)

ตารางที่ 4.5 การแสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยด้านเครือข่าย

ปัจจัยสำเร็จ	ระดับความสำคัญ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.การดึงข้อมูลนำมาใช้ในการตรวจสอบผ่านระบบเครือข่าย	4.03	0.78	มาก
2.การแจ้งปัญหาของการใช้โปรแกรม CATS ที่ไม่สามารถแก้ไขด้วยตนเองได้ให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์รับรู้โดยผ่านระบบอินทราเน็ตเพื่อให้การตรวจสอบเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด	3.95	0.89	มาก
3.การใช้อินทราเน็ตในการควบคุมระยะไกลในกรณีสหกรณ์มีปัญหาในการบันทึกข้อมูลในโปรแกรมการบันทึกบัญชี	3.88	0.84	มาก
รวม	3.95	0.76	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยด้านเครือข่ายโดยรวมอยู่ในระดับความสำคัญมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.95) เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยปรากฏว่า ระดับความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ การดึงข้อมูลนำมาใช้ในการตรวจสอบผ่านระบบเครือข่าย (ค่าเฉลี่ย = 4.03) รองลงมาคือการแจ้งปัญหาของการใช้โปรแกรม CATS ที่ไม่สามารถแก้ไขด้วยตนเองได้ให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์รับรู้โดยผ่านระบบอินทราเน็ตเพื่อให้การ

ตรวจสอบเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด (ค่าเฉลี่ย = 3.95) และน้อยที่สุดคือการใช้อินเทอร์เน็ตในการควบคุมระยะไกลในกรณีสหกรณ์มีปัญหาในการบันทึกข้อมูลในโปรแกรมการบันทึกบัญชี (ค่าเฉลี่ย = 3.88)

ตารางที่ 4.6 การแสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยด้านข้อมูล

ปัจจัยสำเร็จ	ระดับความสำคัญ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.ข้อมูลที่นำเข้าตรวจสอบต้องมีความถูกต้องครบถ้วน การตัดยอดข้อมูลตามงวด เพื่อให้การตรวจสอบสัมฤทธิ์ผล	4.17	0.74	มาก
2.สามารถนำข้อมูลมาประมวลผลเพื่อออกรายงานมาใช้ในการตรวจสอบ	4.28	0.69	มาก
3.ข้อมูลที่ได้จากการประมวลผลมีความชัดเจนและเชื่อถือได้	4.32	0.72	มาก
4.ข้อมูลที่ได้จากการประมวลผลสามารถนำมาใช้ในการตรวจสอบได้อย่างทันเวลา	4.30	0.69	มาก
5.มีการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลที่น่ามาตรวจสอบ เช่น การกำหนดรหัสการเข้าโปรแกรมเพื่อดึงข้อมูลมาตรวจสอบ	4.17	0.78	มาก
6.มีการรักษาความปลอดภัยของรายงานที่ได้จากการประมวลผลการตรวจสอบ	4.10	0.81	มาก
รวม	4.22	0.67	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยด้านข้อมูลโดยรวมอยู่ในระดับความสำคัญมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.22) เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยปรากฏว่า ระดับความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการประมวลผลมีความชัดเจนและเชื่อถือได้ (ค่าเฉลี่ย = 4.32) รองลงมาคือข้อมูลที่ได้จากการประมวลผลสามารถนำมาใช้ในการตรวจสอบได้อย่างทันเวลา (ค่าเฉลี่ย = 4.30) และน้อยที่สุดคือมีการรักษาความปลอดภัยของรายงานที่ได้จากการประมวลผลการตรวจสอบ (ค่าเฉลี่ย = 4.10)

ตารางที่ 4.7 การแสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยด้านบุคลากร

ปัจจัยสำเร็จ	ระดับความสำคัญ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ผู้สอบบัญชีมีความรู้ความเข้าใจในการใช้คอมพิวเตอร์ การใช้โปรแกรมพื้นฐาน เช่น MS Word, MS Excell	4.15	0.91	มาก
2. ผู้สอบบัญชีมีความรู้ความเข้าใจในการใช้โปรแกรม ACL	4.17	0.88	มาก
3. มีการอบรมให้ผู้สอบบัญชีมีความชำนาญในการใช้โปรแกรม CATS	4.28	0.88	มาก
4. ผู้สอบบัญชีที่ได้รับการอบรม CATS แล้วได้นำความรู้มาใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ	4.20	0.87	มาก
5. หน่วยงานมีผู้มีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับระบบโปรแกรม CATS อย่างแท้จริง ทำให้เมื่อเกิดปัญหาสามารถหาคำตอบและแก้ไขได้	4.12	0.84	มาก
6. ผู้สอบบัญชีมีการปรับเปลี่ยนขั้นตอนการทำงานและกำหนดหน้าที่งานอย่างเหมาะสมให้สอดคล้องกับการทำงานของโปรแกรม	4.12	0.78	มาก
7. การเห็นความสำคัญของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึกของผู้สอบบัญชี	4.22	0.80	มาก
8. การใช้งานโปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึกของผู้สอบบัญชีด้วยความสนใจ	4.05	0.87	มาก
รวม	4.16	0.78	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยด้านบุคลากรโดยรวมอยู่ในระดับความสำคัญมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.16) เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยปรากฏว่า ระดับความ สำคัญมากที่สุด ได้แก่ มีการอบรมให้ผู้สอบบัญชีมีความชำนาญในการใช้โปรแกรม CATS (ค่าเฉลี่ย = 4.28) รองลงมาคือการเห็นความสำคัญของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึกของผู้สอบบัญชี (ค่าเฉลี่ย = 4.22) และน้อยที่สุดคือการใช้งานโปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึกของผู้สอบบัญชีด้วยความสนใจ (ค่าเฉลี่ย = 4.05)

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับความความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบ สหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การ

ตารางที่ 4.8 การแสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การ จำแนกเป็นรายปัจจัย

ปัจจัยสำเร็จด้านองค์การ	ระดับความสำคัญ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.ด้านนโยบายขององค์การ	4.04	0.75	มาก
2.ด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร	4.15	0.77	มาก
3.ด้านกระบวนการ	3.99	0.71	มาก
4.ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน	4.02	0.66	มาก
รวม	4.05	0.66	มาก

จากตารางที่ 4.8 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การโดยรวมอยู่ในระดับความสำคัญมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.05) เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยปรากฏว่าระดับความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ ด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร (ค่าเฉลี่ย = 4.15) รองลงมาคือด้านนโยบายขององค์การ (ค่าเฉลี่ย = 4.04) และน้อยที่สุดคือ ด้านกระบวนการ (ค่าเฉลี่ย = 3.99)

ตารางที่ 4.9 การแสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญในปัจจัยสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การ ปัจจัยด้านนโยบายของกิจการ

ปัจจัยสำเร็จ	ระดับความสำคัญ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ความชัดเจนของนโยบายของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชี	4.05	0.85	มาก
2. การได้รับข่าวสาร นโยบาย กฎระเบียบและข้อมูลในด้านวิชาการ ในการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอเพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน	4.02	0.77	มาก
3. การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีการตรวจสอบบัญชีให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีในสหกรณ์ที่มีการบันทึกบัญชีโดยโปรแกรมที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ผู้สอบบัญชีต้องมีการตรวจสอบโดยใช้โปรแกรม CATS ซึ่งจากเดิมใช้วิธีการตรวจสอบเอกสารต่างๆ	4.07	0.80	มาก
4. ความเข้มงวดของนโยบาย กฎ ระเบียบของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ในการกำหนดให้ผู้สอบบัญชีต้องทำการตรวจสอบด้วยโปรแกรม CATS สำหรับสหกรณ์ที่ใช้โปรแกรมที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยทำการกำหนดเข้าไปในแผนการปฏิบัติงานทุกสหกรณ์	4.07	0.86	มาก
5. ความเข้มงวดของนโยบายที่กำหนดให้ผู้สอบบัญชีต้องมีการวางแผนการตรวจสอบและการรายงานผลการตรวจสอบโดยการใช้โปรแกรม CATS สำหรับทุกสหกรณ์ที่ต้องตรวจสอบ	4.00	0.86	มาก
รวม	4.04	0.74	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การ ปัจจัยด้านนโยบายองค์การ โดยรวมอยู่ในระดับความสำคัญมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.04) เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยปรากฏว่า ระดับความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีการตรวจสอบบัญชีให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีในสหกรณ์ที่มีการบันทึกบัญชีโดยโปรแกรมที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ผู้สอบบัญชีต้องมีการตรวจสอบโดยใช้โปรแกรม CATS ซึ่งจากเดิมใช้วิธีการตรวจสอบเอกสารต่างๆ และความเข้มงวดของนโยบาย กฎ ระเบียบของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ในการกำหนดให้ผู้สอบบัญชีต้องทำการตรวจสอบด้วยโปรแกรม CATS สำหรับสหกรณ์ที่ใช้โปรแกรมที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์โดยทำการกำหนดเข้าไปในแผนการปฏิบัติงานทุกสหกรณ์ (ค่าเฉลี่ย = 4.07) รองลงมาคือความชัดเจนของนโยบายของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชี (ค่าเฉลี่ย = 4.05) และน้อยที่สุดคือความเข้มงวดของนโยบายที่กำหนดให้ผู้สอบบัญชีต้องมีการวางแผนการตรวจสอบและการรายงานผลการตรวจสอบโดยการ ใช้โปรแกรม CATS สำหรับทุกสหกรณ์ที่ต้องตรวจสอบ (ค่าเฉลี่ย = 4.00)

ตารางที่ 4.10 การแสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญในปัจจัยสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การ ปัจจัยด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร

ปัจจัยสำเร็จ	ระดับความสำคัญ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารเล็งเห็นความสำคัญและให้การสนับสนุนให้ผู้สอบบัญชีมีความรู้ความชำนาญในการใช้โปรแกรม CATS เป็นอย่างดี	4.17	0.87	มาก
2. ผู้บริหารได้ปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดโดยสร้างความโปร่งใส ก้าวไกลด้วยไอที เน้นการพัฒนาเทคโนโลยีและเผยแพร่สารสนเทศทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร	4.18	0.77	มาก
3. การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการบริหารองค์การให้ทันกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยี	4.15	0.80	มาก
4. การบริหารงานโดยการสร้างให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคนมีความเป็นเลิศในด้านเทคโนโลยี	4.12	0.83	มาก
รวม	4.15	0.76	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การ ปัจจัยด้านการสนับสนุนของผู้บริหารโดยรวม อยู่ในระดับความสำคัญมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.15) เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยปรากฏว่า ระดับความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารได้ปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดโดยสร้างความโปร่งใส ก้าวไกลด้วยไอที เน้นการพัฒนาเทคโนโลยีและเผยแพร่สารสนเทศทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (ค่าเฉลี่ย = 4.18) รองลงมาคือผู้บริหารเล็งเห็นความสำคัญและให้การสนับสนุนให้ผู้สอบบัญชีมีความรู้ความชำนาญในการใช้โปรแกรม CATS เป็นอย่างดี (ค่าเฉลี่ย = 4.17) และน้อยที่สุดคือการบริหารงานโดยการสร้างให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคนมีความเป็นเลิศในด้านเทคโนโลยี (ค่าเฉลี่ย = 4.12)

ตารางที่ 4.11 การแสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญในปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การ ปัจจัยด้านกระบวนการ

ปัจจัยสำเร็จ	ระดับความสำคัญ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.การได้รับความร่วมมือจากสหกรณ์ที่ใช้โปรแกรมที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เพื่อนำเข้าข้อมูลมาตรวจสอบและรับรองงบการเงิน	3.90	1.04	มาก
2.การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานการสอบบัญชีไว้อย่างชัดเจนเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการสอบบัญชีและสอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน	4.00	0.80	มาก
3.การควบคุมติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีที่ใช้โปรแกรม CAT ช่วยในการตรวจสอบบัญชี เพื่อนำเข้าข้อมูลปัญหา มาปรับปรุงแก้ไขในการปฏิบัติงาน	3.97	0.76	มาก

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ปัจจัยสำเร็จ	ระดับความสำคัญ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
4.การควบคุมและการติดตามผลประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานสอบบัญชี	4.02	0.70	มาก
5.ความถูกต้องและความมีประสิทธิภาพของคู่มือการใช้โปรแกรม CATS ที่อยู่ในรูปสื่อต่างๆ เช่น เอกสารคู่มือ, CD, File ดาวน์โหลดจากระบบอินเทอร์เน็ต	4.03	0.78	มาก
6.การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์กรในทุกระบบตั้งแต่การวางแผนการปฏิบัติงานและรายงานผลการตรวจสอบในระบบอินเทอร์เน็ต	4.07	0.71	มาก
รวม	3.99	0.70	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์กร ปัจจัยด้านกระบวนการโดยรวมอยู่ในระดับความสำคัญมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.99) เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยปรากฏว่า ระดับความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์กรในทุกระบบตั้งแต่การวางแผนการปฏิบัติงานและรายงานผลการตรวจสอบในระบบอินเทอร์เน็ต (ค่าเฉลี่ย = 4.07) รองลงมาคือความถูกต้องและความมีประสิทธิภาพของคู่มือการใช้โปรแกรม CATS ที่อยู่ในรูปสื่อต่างๆ เช่น เอกสารคู่มือ, CD, File ดาวน์โหลด จากระบบอินเทอร์เน็ต (ค่าเฉลี่ย = 4.03) และน้อยที่สุดคือการได้รับความร่วมมือจากสหกรณ์ที่ใช้โปรแกรมที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เพื่อนำข้อมูลมาตรวจสอบและรับรองงบการเงิน (ค่าเฉลี่ย = 3.90)

ตารางที่ 4.12 การแสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญในปัจจัยสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การ ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

ปัจจัยสำเร็จ	ระดับความสำคัญ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.ความพึงพอใจการใช้โปรแกรม CATS ในการตรวจสอบ ซึ่งช่วยลดระยะเวลาในการปฏิบัติงาน	3.90	0.88	มาก
2.การได้รับการฝึกอบรมโดยการจัดการภายในองค์การที่จัดโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	3.95	0.75	มาก
3.การได้รับการฝึกอบรมที่จัดโดยหน่วยงานภายนอกกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	3.63	0.90	มาก
4.ความต้องการผลสำเร็จของงาน	4.13	0.72	มาก
5.การยอมรับจากบุคคลต่างๆ ในผลสำเร็จของงานอย่างเชื่อมั่นมีความเชื่อถือได้	4.13	0.79	มาก
6.ความภูมิใจในงานที่ได้รับมอบหมาย	4.03	0.76	มาก
7.ความภูมิใจว่าการปฏิบัติงานสอบบัญชีเป็นการได้รับความก้าวหน้าในการทำงาน	4.08	0.74	มาก
8.ความภูมิใจว่าเป็นส่วนหนึ่งของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	4.13	0.79	มาก
9.ความรัก ความภาคีและความเชื่อมั่นในนโยบายของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	4.17	0.76	มาก
รวม	4.01	0.66	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การ ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับความสำคัญมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.01) เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยปรากฏว่า ระดับความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ ความรัก ความภาคีและความเชื่อมั่นในนโยบายของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (ค่าเฉลี่ย = 4.17) รองลงมาคือความต้องการผลสำเร็จของงาน การยอมรับจากบุคคลต่างๆ

ในผลสำเร็จของงานอย่างเชื่อมั่นมีความเชื่อถือได้ ความภูมิใจว่าเป็นส่วนหนึ่งของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (ค่าเฉลี่ย = 4.13) และน้อยที่สุดคือการได้รับการฝึกอบรมที่จัดโดยหน่วยงานภายนอกกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (ค่าเฉลี่ย = 3.63)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยความสำเร็จในด้านต่างๆ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน หน่วยงานที่สังกัด จำนวนสหกรณ์ที่ตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงิน และจำนวนสหกรณ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบที่ต้องใช้โปรแกรมที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ส่วนที่ 1 เปรียบเทียบระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบ โครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 4.13 การแสดงและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบ โครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยจำแนกตามระดับตำแหน่ง

ปัจจัยสำเร็จด้านระบบ โครงสร้างพื้นฐาน ของเทคโนโลยี	ระดับตำแหน่ง			
	นักวิชาการ	นักวิชาการ	เจ้าพนักงาน	เจ้าพนักงาน
	ตรวจสอบ	ตรวจสอบ	ตรวจสอบ	ตรวจสอบบัญชี
	บัญชีปฏิบัติการ	บัญชีชำนาญการ	บัญชีชำนาญการ	อาวุโส
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1.ด้านฮาร์ดแวร์	4.48	4.20	4.08	5.00
2.ด้านซอฟต์แวร์	4.17	4.03	4.08	5.00
3.ด้านเครือข่าย	4.19	3.85	3.75	5.00
4.ด้านข้อมูล	4.24	4.21	4.13	5.00
5.ด้านบุคลากร	4.26	4.17	3.53	5.00
รวม	4.27	4.09	3.91	5.00

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ผู้ตอบบัญชีที่ดำรงตำแหน่งที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศส่วนใหญ่อยู่ในระดับความสำคัญมาก ยกเว้นผู้ตอบบัญชีที่ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานตรวจสอบบัญชีอาวุโสที่มีความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับความสำคัญมากที่สุด

ตารางที่ 4.14 การแสดงและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ปัจจัยสำเร็จด้านระบบ โครงสร้าง พื้นฐานของเทคโนโลยี	ประสบการณ์ในการทำงาน				
	ต่ำกว่า 5 ปี	5-10 ปี	11-15 ปี	16-20 ปี	20 ปีขึ้นไป
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1.ด้านฮาร์ดแวร์	4.56	4.13	4.40	4.17	4.30
2.ด้านซอฟต์แวร์	4.22	3.89	4.29	3.85	3.87
3.ด้านเครือข่าย	4.19	3.78	4.46	3.95	4.13
4.ด้านข้อมูล.	4.17	4.08	4.50	4.14	4.31
5.ด้านบุคลากร	4.19	4.34	4.48	3.91	4.10
รวม	4.27	4.04	4.43	4.00	4.14

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ผู้ตอบบัญชีที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกัน คืออยู่ในระดับความสำคัญมาก

ตารางที่ 4.15 การแสดงและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยจำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด

ปัจจัยสำเร็จด้านระบบ โครงสร้างพื้นฐานของ เทคโนโลยี	หน่วยงานที่สังกัดสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์						
	ขอนแก่น	อุดรธานี	สกลนคร	เลย	นครพนม	หนองบัวลำภู	หนองคาย
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1.ด้านฮาร์ดแวร์	4.29	3.80	4.31	4.69	4.73	5.00	4.10
2.ด้านซอฟต์แวร์	4.09	3.90	3.76	4.61	4.20	5.00	3.96
3.ด้านเครือข่าย	4.02	3.81	3.81	4.38	3.87	5.00	3.74
4.ด้านข้อมูล	4.24	3.93	4.21	4.63	4.33	5.00	4.06
5.ด้านบุคลากร	3.99	4.49	3.86	4.42	3.75	5.00	4.27
รวม	4.12	3.98	3.99	4.54	4.18	5.00	4.03

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ผู้ตอบบัญชีสังกัดในหน่วยงานที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศส่วนใหญ่อยู่ในระดับความสำคัญมาก ยกเว้นผู้ตอบบัญชีที่สังกัดสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เลยและสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์หนองบัวลำภู มีความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับความสำคัญมากที่สุด

ตารางที่ 4.16 การแสดงและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยจำแนกตามจำนวนสหกรณ์ที่ตรวจสอบและแสดงความเห็นต่อการเงิน

ปัจจัยสำเร็จด้านระบบ โครงสร้างพื้นฐานของ เทคโนโลยี	จำนวนสหกรณ์ที่ตรวจสอบและแสดงความเห็นต่อการเงิน			
	1-5 สหกรณ์	6-10 สหกรณ์	11-15 สหกรณ์	มากกว่า 15 สหกรณ์
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1.ด้านฮาร์ดแวร์	4.58	4.41	4.03	4.31
2.ด้านซอฟต์แวร์	4.43	4.30	3.72	4.14
3.ด้านเครือข่าย	4.50	4.12	3.74	3.84
4.ด้านข้อมูล	4.47	4.29	4.02	4.27
5.ด้านบุคลากร	4.75	4.26	3.98	4.06
รวม	4.55	4.28	3.90	4.12

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ผู้สอบบัญชีที่มีจำนวนสหกรณ์ที่ตรวจสอบและแสดงความเห็นต่อการเงินที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมตรวจสอบ สหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศส่วนใหญ่อยู่ในระดับความสำคัญมาก ยกเว้นผู้สอบบัญชีที่มีจำนวนสหกรณ์ที่ตรวจสอบและแสดงความเห็นต่อการเงิน จำนวน 1-5 สหกรณ์ มีความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับความสำคัญมากที่สุด

ตารางที่ 4.17 การแสดงและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยจำแนกตามจำนวนสหกรณ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบที่ต้องใช้โปรแกรมที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ปัจจัยสำเร็จด้านระบบ โครงสร้างพื้นฐานของ เทคโนโลยี	จำนวนสหกรณ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบที่ต้องใช้โปรแกรมที่พัฒนา โดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์		
	1-5 สหกรณ์	6-10 สหกรณ์	11-15 สหกรณ์
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1.ด้านฮาร์ดแวร์	4.30	4.27	3.83
2.ด้านซอฟต์แวร์	4.09	4.07	4.33
3.ด้านเครือข่าย	3.96	3.94	4.00
4.ด้านข้อมูล	4.26	4.17	4.00
5.ด้านบุคลากร	4.19	4.12	4.00
รวม	4.16	4.12	4.03

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ผู้สอบบัญชีที่มีจำนวนสหกรณ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบที่ต้องใช้โปรแกรมที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกัน คือ อยู่ในระดับความสำคัญมาก

ส่วนที่ 2 เปรียบเทียบระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 4.18 การแสดงและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การ โดยจำแนกตามระดับตำแหน่ง

ปัจจัยสำเร็จด้านองค์การ	ระดับตำแหน่ง			
	นักวิชาการ	นักวิชาการ	เจ้าพนักงาน	เจ้าพนักงาน
	ตรวจสอบ	ตรวจสอบ	ตรวจสอบ	ตรวจสอบ
	บัญชี	บัญชี	บัญชี	บัญชี
	ปฏิบัติการ	ชำนาญการ	ชำนาญการ	อาวุโส
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1.ด้านนโยบายขององค์การ	4.18	3.98	3.85	5.00
2.ด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร	4.17	4.15	3.94	5.00
3.ด้านกระบวนการ	4.21	3.94	3.50	5.00
4.ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน	4.22	3.96	3.58	4.78
รวม	4.19	4.01	3.72	4.94

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ผู้สอบบัญชีที่ดำรงตำแหน่งที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับความสำคัญมาก ยกเว้นผู้สอบบัญชีที่ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานตรวจสอบบัญชีอาวุโสที่มีความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การอยู่ในระดับความสำคัญมากที่สุด

ตารางที่ 4.19 การแสดงและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การ โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ปัจจัยสำเร็จด้านองค์การ	ประสบการณ์ในการทำงาน				
	ต่ำกว่า 5 ปี	5-10 ปี	11-15 ปี	16-20 ปี	20 ปีขึ้นไป
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1.ด้านนโยบายขององค์การ	4.18	3.98	4.43	3.65	4.21
2.ด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร	4.25	3.92	4.56	3.83	4.42
3.ด้านกระบวนการ	4.26	3.92	4.29	3.68	4.09
4.ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน	4.30	3.86	4.44	3.82	3.96
รวม	4.25	3.92	4.43	3.74	4.17

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การโดยรวมไม่แตกต่างกัน คืออยู่ในระดับความสำคัญมาก

ตารางที่ 4.20 การแสดงและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การ โดยจำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด

ปัจจัยสำเร็จด้านองค์การ	หน่วยงานที่สังกัดสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์						
	ขอนแก่น	อุดรธานี	สกลนคร	เลย	นครพนม	หนองบัวลำภู	หนองคาย
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1.ด้านนโยบายองค์การ	3.82	4.11	4.00	4.48	3.84	5.00	4.03
2.ด้านการสนับสนุน ของผู้บริหาร	4.04	4.00	4.14	4.66	4.30	5.00	3.98
3.ด้านกระบวนการ	3.89	3.87	3.86	4.54	3.90	5.00	3.92
4.ด้านแรงจูงใจในการ ปฏิบัติงาน	3.92	3.90	3.75	4.56	4.31	5.00	3.85
รวม	3.92	3.97	3.94	4.56	4.09	5.00	3.94

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ผู้สอบบัญชีสังกัดในหน่วยงานที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การส่วนใหญ่อยู่ในระดับความสำคัญมาก ยกเว้นผู้สอบบัญชีที่สังกัดสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์หนองบัวลำภู มีความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การอยู่ในระดับความสำคัญมากที่สุด

ตารางที่ 4.21 การแสดงและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การ โดยจำแนกตามจำนวนสหกรณ์ที่ตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงิน

ปัจจัยสำเร็จด้านองค์การ	จำนวนสหกรณ์ที่ตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงิน			
	1-5 สหกรณ์	6-10 สหกรณ์	11-15 สหกรณ์	มากกว่า 15 สหกรณ์
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1.ด้านนโยบายขององค์การ	4.53	4.15	3.77	4.04
2.ด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร	4.46	4.21	3.78	4.37
3.ด้านกระบวนการ	4.47	4.00	3.72	4.10
4.ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน	4.56	4.11	3.82	3.95
รวม	4.51	4.12	3.77	4.12

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ผู้สอบบัญชีที่มีจำนวนสหกรณ์ที่ตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงินที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การส่วนใหญ่อยู่ในระดับความสำคัญมาก ยกเว้นผู้สอบบัญชีที่มีจำนวน สหกรณ์ที่ตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงิน จำนวน 1-5 สหกรณ์ มีความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การ อยู่ในระดับความสำคัญมากที่สุด

ตารางที่ 4.22 การแสดงและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การ โดยจำแนกตามจำนวนสหกรณ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบที่ต้องใช้โปรแกรมที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ปัจจัยสำเร็จด้านองค์การ	จำนวนสหกรณ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบที่ต้องใช้โปรแกรมที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์		
	1-5 สหกรณ์	6-10 สหกรณ์	11-15 สหกรณ์
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1.ด้านนโยบายขององค์การ	4.03	4.06	4.20
2.ด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร	4.05	4.30	5.00
3.ด้านกระบวนการ	3.94	4.08	4.17
4.ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน	4.02	4.07	3.00
รวม	4.01	4.13	4.09

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ผู้สอบบัญชีที่มีจำนวนสหกรณ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบที่ต้องใช้โปรแกรมที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญ of ปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การโดยรวมไม่แตกต่างกัน คืออยู่ในระดับความสำคัญมาก

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS

ตารางที่ 4.23 แสดงการแจกแจงความถี่ในการวิเคราะห์ปัญหาในการใช้โปรแกรมตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS

ปัญหา	ความถี่	ร้อยละ (%)
1.การลงโปรแกรม Windows ไม่สมบูรณ์อาจมีผลต่อการใช้โปรแกรม ทำให้ผิดพลาด Error ได้	1	7.69
2.ข้อมูลที่ได้รับจากสหกรณ์ไม่เป็นปัจจุบันทำให้ไม่สามารถทำการตรวจสอบได้	1	7.69
3.การอ่านค่าผลลัพธ์ของการใช้ไม่ออก จึงไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง	7	53.85
4.บุคลากรขาดความรู้ด้านโปรแกรม CATS อย่างถ่องแท้	2	15.39
5.ผู้สอบบัญชีต้องปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายในหลายด้าน จึงทำให้ไม่มีเวลาศึกษาการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS อย่างจริงจัง	1	7.69
6.การนำเข้าข้อมูลเพื่อตรวจสอบทำได้ยาก	1	7.69
รวม	13	100.00

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ผู้สอบบัญชี จำนวน 13 คนได้ระบุปัญหาในการใช้โปรแกรมตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น จำนวน 60 คน โดยปัญหาส่วนใหญ่ที่พบมากที่สุดคือ การอ่านค่าผลลัพธ์ของการใช้ไม่ออก จึงไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง คิดเป็นร้อยละ 53.85 รองลงมาคือ บุคลากรขาดความรู้ด้านโปรแกรมตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS อย่างถ่องแท้ คิดเป็นร้อยละ 15.39 นอกจากนี้การลงโปรแกรม Windows ไม่สมบูรณ์อาจมีผลต่อการใช้โปรแกรมทำให้ผิดพลาด Error ได้ ข้อมูลที่ได้รับจากสหกรณ์ไม่เป็นปัจจุบัน

ทำให้ไม่สามารถทำการตรวจสอบได้ ผู้สอบบัญชีต้องปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายในหลายด้าน จึงทำให้ไม่มีเวลาศึกษาการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS อย่างจริงจัง และการนำเข้าสู่ข้อมูลเพื่อตรวจสอบทำได้ยากในจำนวนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 7.69

ตารางที่ 4.24 แสดงการแจกแจงความถี่ในข้อเสนอแนะของการใช้โปรแกรมตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS

ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ (%)
1.จัดให้มีการอบรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทุกๆ ปี	5	50.00
2.ควรมีการปรับปรุงโปรแกรมให้มีการประมวลผลได้อย่างชัดเจน และสามารถอ่านค่าได้ง่าย	2	20.00
3.บุคลากรขาดความชำนาญในการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ดังนั้นควรมอบหมายผู้รับผิดชอบเฉพาะด้าน	2	20.00
4.ควรปรับปรุงโปรแกรมให้รองรับกับ Windows และ โปรแกรมที่ใช้ในระบบ Linux	1	10.00
รวม	10	100.00

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ผู้สอบบัญชี จำนวน 10 คน ได้ระบุข้อเสนอแนะในการใช้โปรแกรมตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น จำนวน 60 คน โดยควรจัดให้มีการอบรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทุกๆ ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.00 ควรมีการปรับปรุงโปรแกรมให้มีการประมวลผลได้อย่างชัดเจนและสามารถอ่านค่าได้ง่าย และบุคลากรขาดความชำนาญในการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ดังนั้นควรมอบหมายผู้รับผิดชอบเฉพาะด้าน ในจำนวนที่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 20.00 และควรปรับปรุงโปรแกรมให้รองรับกับ Windows และ โปรแกรมที่ใช้ในระบบ Linux คิดเป็นร้อยละ 10.00

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS เนื่องจากปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้สหกรณ์มีการพัฒนาโดยบันทึกบัญชีผ่านโปรแกรมในคอมพิวเตอร์ ดังนั้นกรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงได้มีการพัฒนาระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก (Cooperative Audit Through System: CATS) เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบสำหรับสหกรณ์ที่มีการบันทึกบัญชีด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ

1.1.1 เพื่อศึกษาปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ

1.1.2 เพื่อศึกษาปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การ

1.1.3 เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยความสำเร็จในด้านต่างๆ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน หน่วยงานที่สังกัด จำนวนสหกรณ์ที่ตรวจสอบ และแสดงความเห็นต่องบการเงิน และจำนวนสหกรณ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบที่ต้องใช้โปรแกรมที่พัฒนาโดย กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงพรรณนา ในลักษณะของการวิจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Research) ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยตัวแปรอิสระ ได้แก่ ตัวแปรพื้นฐานเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านองค์การ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้สอบบัญชีที่ปฏิบัติงานในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 5 จำนวน 7 จังหวัด คือ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ขอนแก่น สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์อุดรธานี สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เลย สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์สกลนคร สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์หนองบัวลำภู สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์นครพนม และสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์หนองคาย จำนวน 60 คน

1.3 ผลการวิจัย แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้สอบบัญชี พบว่าผู้สอบบัญชีทั้งสิ้น จำนวน 60 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 80 ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 45 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 35 มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 81.70 ดำรงตำแหน่งในระดับนักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ คิดเป็นร้อยละ 65 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานอยู่ในช่วง 16-20 ปี และ 20 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 25 สังกัดสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ขอนแก่นเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 28.30 โดยมีจำนวนสหกรณ์ที่ตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงิน จำนวนมากกว่า 15 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 31.70 จำนวนสหกรณ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบต้องใช้โปรแกรมที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ อยู่ในช่วง 1-5 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 61.70 ซึ่งผู้สอบบัญชีส่วนใหญ่ได้เข้ารับการฝึกอบรมการใช้โปรแกรม ACL จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 51.70 และได้เข้ารับการฝึกอบรมการใช้โปรแกรม CATS จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 65

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความความสำเร็จของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ในแต่ละด้านพบว่า ระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับความสำคัญมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยปรากฏว่าระดับความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ ด้านฮาร์ดแวร์ รองลงมาคือด้านข้อมูล และน้อยที่สุดคือด้านเครือข่าย ส่วนระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การโดยรวมอยู่ในระดับความสำคัญมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยปรากฏว่าระดับความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ ด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร รองลงมาคือ ด้านนโยบายองค์การและน้อยที่สุดคือ ด้านกระบวนการ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยความสำเร็จในด้านต่างๆ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า ผู้สอบบัญชีที่ดำรงตำแหน่งที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ในแต่ละด้าน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับความสำคัญมาก ยกเว้นผู้สอบบัญชีที่ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานตรวจสอบ

บัญชีอาวุโสที่มีความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การอยู่ในระดับความสำคัญมากที่สุด

ผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ในแต่ละด้านโดยรวมไม่แตกต่างกัน คืออยู่ในระดับความสำคัญมาก

ผู้สอบบัญชีสังกัดในหน่วยงานที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศส่วนใหญ่อยู่ในระดับความสำคัญมาก ยกเว้นผู้สอบบัญชีที่สังกัดสำนักงานตรวจบัญชีและสำนักงานตรวจบัญชีหนองบัวลำภู มีความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับความสำคัญมากที่สุด ส่วนด้านองค์การส่วนใหญ่อยู่ในระดับความสำคัญมาก ยกเว้นผู้สอบบัญชีที่สังกัดสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์หนองบัวลำภู มีความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การอยู่ในระดับความสำคัญมากที่สุด

ผู้สอบบัญชีที่มีจำนวนสหกรณ์ที่ตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงินที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ในแต่ละด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับความสำคัญมาก ยกเว้นผู้สอบบัญชีที่มีจำนวนสหกรณ์ที่ตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงิน จำนวน 1-5 สหกรณ์ มีความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การอยู่ในระดับความสำคัญมากที่สุด

ผู้สอบบัญชีที่มีจำนวนสหกรณ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบที่ต้องใช้โปรแกรมที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ในแต่ละด้านโดยรวมไม่แตกต่างกัน คืออยู่ในระดับความสำคัญมาก

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS

จากการศึกษาพบว่า ผู้สอบบัญชีมีปัญหาจากการใช้โปรแกรมตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS มากที่สุด คือ การอ่านค่าผลลัพธ์ของการใช้ไม่ออก จึงไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง รองลงมาคือ บุคลากรขาดความรู้ด้านโปรแกรมตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS อย่างถ่องแท้ นอกจากนี้การลงโปรแกรม Windows ไม่สมบูรณ์อาจมีผลต่อการใช้โปรแกรมทำให้

ผิดพลาด Error ได้ ข้อมูลที่ได้รับจากสหกรณ์ไม่เป็นปัจจุบันทำให้ไม่สามารถทำการตรวจสอบได้, ผู้สอบบัญชีต้องปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายในหลายด้าน จึงทำให้ไม่มีเวลาศึกษาการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS อย่างจริงจัง และการนำเข้าข้อมูลเพื่อตรวจสอบทำได้ยาก

ข้อเสนอแนะพอสรุปได้ คือ ผู้สอบบัญชีแนะนำให้มีการอบรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทุกๆ ปี มากที่สุด ควรมีการปรับปรุงโปรแกรมให้มีการประมวลผลได้อย่างชัดเจนและสามารถอ่านค่าได้ง่าย บุคลากรขาดความชำนาญในการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ดังนั้น ควรมอบหมายผู้รับผิดชอบเฉพาะด้าน และควรปรับปรุงโปรแกรมให้รองรับกับ Windows และ โปรแกรมที่ใช้ในระบบ Linux

2. อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีต่อระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านฮาร์ดแวร์ ด้านข้อมูล ด้านบุคลากร ด้านซอฟต์แวร์ และด้านเครือข่าย โดยรวมอยู่ในระดับความสำคัญมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.14 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่าด้านฮาร์ดแวร์มีระดับความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือด้านข้อมูล ส่วนด้านเครือข่ายมีระดับความสำคัญน้อยที่สุด แสดงว่าความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS เป็นไปตามแนวคิดเกี่ยวกับระบบพื้นฐานในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์การสมัยใหม่ ที่กล่าวว่า การพัฒนาที่ยั่งยืนจะต้องมีการวางรากฐานที่สำคัญไว้ก่อน จากรากฐานที่มั่นคงจึงจะสามารถต่อยอดได้โดยไม่ล้ม ดังนั้น การวางโครงสร้างพื้นฐานจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ทุกองค์การจะต้องคำนึงเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งโครงสร้างพื้นฐานที่สนับสนุนการใช้ไอที ได้แก่ ด้านฮาร์ดแวร์ ด้านข้อมูล ด้านบุคลากร ด้านซอฟต์แวร์ และด้านเครือข่าย

2.1.1 ปัจจัยด้านฮาร์ดแวร์โดยรวมอยู่ในระดับความสำคัญมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.28 เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยพบว่าคุณสมบัติของเครื่องคอมพิวเตอร์รองรับกับโปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์ เชิงลึกมีระดับความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือความจุของหน่วยความจำหลัก (RAM) ของเครื่องคอมพิวเตอร์ และการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยประมวลผล (CPU) กับหน่วยความจำหลัก (RAM) ส่วนเครื่องคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องมีจำนวนเพียงพอ

ผู้ปฏิบัติงานและงานที่ต้องตรวจสอบมีระดับความสำคัญน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาณัติ เทียนรี (2546) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและปัจจัยที่มีผลต่อการนำโปรแกรมบัญชี CFAS ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ: กรณีศึกษาสำนักงานสาขาภายในประเทศ บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ผลการวิจัยระบุว่า ปัจจัยความพร้อมด้านฮาร์ดแวร์ ปัจจัยความพร้อมในประสิทธิภาพของ โปรแกรม ปัจจัยความพร้อมด้านระบบเครือข่ายการเชื่อมโยงข้อมูล ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัย ด้านการตรวจสอบ ปรากฏว่าทั้งหมดมีผลต่อการนำโปรแกรมไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่เมื่อดู รายละเอียดถึงส่วนที่เป็นปัจจัยในแต่ละด้านนั้นพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการนำโปรแกรมไปใช้อย่างมี ประสิทธิภาพในระดับสูงสุด คือ ปัจจัยด้านความพร้อมด้านฮาร์ดแวร์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้สอบ บัญชีส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของคุณสมบัติของเครื่องคอมพิวเตอร์ว่าสามารถรองรับกับ โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึกได้หรือไม่ ถ้าไม่สามารถรองรับได้ก็ไม่สามารถใช้เริ่มต้น การใช้โปรแกรมนี้ตรวจสอบบัญชีได้

2.1.2 ปัจจัยด้านซอฟต์แวร์โดยรวมอยู่ในระดับความสำคัญโดยมีค่าเฉลี่ย 4.08 เมื่อ พิจารณาเป็นรายปัจจัยพบว่า ผลลัพธ์ที่ได้จากการทำงานของโปรแกรมมีความถูกต้องและ ครบถ้วน มีระดับความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือโปรแกรมมีระบบหน้าจอเมนูสามารถเข้าสู่ การใช้งานได้ง่าย ส่วนการมีสัญญาณเสียงหรือข้อความเตือนย้ำการตัดสินใจแก้ไข ลบ และเก็บ ข้อมูลมีระดับความสำคัญน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจษฎา คงใบ (2542) ที่ได้ศึกษา วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำเอาระบบสารสนเทศโครงการ POLIS ของกรมตำรวจ มาใช้ในหน่วยงานตำรวจภูธรจังหวัดลำพูน พบว่าปัจจัยด้านโปรแกรมระบบข้อมูลที่มีผลต่อ ความสำเร็จของโครงการฯ คือ ความสามารถในการเชื่อมโยงโปรแกรมของระบบ มีความรวดเร็ว มีความถูกต้องแน่นอน ไม่ติดขัดบ่อยๆ มีขีดความสามารถในการประมวลผลข้อมูลได้รวดเร็ว ถูกต้อง สมบูรณ์ ดังนั้น ผู้สอบบัญชีจึงให้ความสำคัญกับผลลัพธ์ที่ได้จากโปรแกรมตรวจสอบ สหกรณ์เชิงลึกที่มีความถูกต้องและครบถ้วนเพื่อนำมาเป็นหลักฐานในการรับรองงบการเงิน ของ สหกรณ์

2.1.3 ปัจจัยด้านเครือข่าย โดยรวมอยู่ในระดับความสำคัญโดยมีค่าเฉลี่ย 3.95 เมื่อ พิจารณาเป็นรายปัจจัยพบว่า การดึงข้อมูลนำมาใช้ในการตรวจสอบผ่านระบบเครือข่ายมีระดับ ความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือการใช้งานของโปรแกรม CATS ที่ไม่สามารถ แก้ไขด้วยตนเองได้ให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์รับรู้โดยผ่านระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อให้การตรวจสอบ เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด ส่วนการใช้อินเทอร์เน็ตในการควบคุมระยะไกลในกรณีสหกรณ์มี ปัญหาในการบันทึกข้อมูลในโปรแกรมการบันทึกบัญชีมีระดับความสำคัญน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของ วาสนา วงศ์สิทธิ์ (2543) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SAP ของธนาคาร

ออมสินสาขาในเขตภาค 5 พบว่า ปัญหาที่พบบ่อยมากที่สุด คือความล่าช้าและการล้มเหลวของระบบเครือข่ายเชื่อมโยงข้อมูล(NETWORK) แสดงให้เห็นว่าผู้สอบบัญชีให้ความสำคัญกับการดึงข้อมูลนำมาใช้ในการตรวจสอบผ่านระบบเครือข่ายเพื่อให้การตรวจสอบเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด

2.1.4 ปัจจัยด้านข้อมูล โดยรวมอยู่ในระดับความสำคัญ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.22 เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยพบว่า ข้อมูลที่ได้จากการประมวลผลมีความชัดเจนและเชื่อถือได้มีระดับความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือข้อมูลที่ได้จากการประมวลผลสามารถนำมาใช้ในการตรวจสอบได้อย่างทันเวลา ส่วนการมีการรักษาความปลอดภัยของรายงานที่ได้จากการประมวลผลการตรวจสอบมีระดับความสำคัญน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดพื้นฐานของระบบสารสนเทศว่า ข้อมูลคือองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่ง การทำงานของคอมพิวเตอร์จะเกี่ยวข้องกับข้อมูลตั้งแต่การนำข้อมูลเข้าจนกลายเป็นข้อมูลที่สามารถใช้ประโยชน์ต่อได้ ดังนั้นข้อมูลถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของระบบงานคอมพิวเตอร์ เนื่องจากการประมวลผลทางคอมพิวเตอร์ทุกประเภทจะเป็นการประมวลผลข้อมูลในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง เพื่อให้ได้รับผลลัพธ์ที่ต้องการออกมา หากข้อมูลที่ป้อนให้คอมพิวเตอร์ผิด ผลลัพธ์ที่ได้จากคอมพิวเตอร์ก็จะไม่มีคุณค่า

2.1.5 ปัจจัยด้านบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับความสำคัญมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.16 เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยพบว่า การจัดให้มีการอบรมให้ผู้สอบบัญชีมีความชำนาญในการใช้โปรแกรม CATS มีระดับความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือการเห็นความสำคัญของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึกของผู้สอบบัญชี ส่วนการใช้งานโปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึกของผู้สอบบัญชีด้วยความสนใจมีระดับความสำคัญน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจษฎา ดวงใบ (2542) ที่ได้ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำเอาระบบสารสนเทศโครงการ POLIS ของกรมตำรวจมาใช้ในหน่วยงานตำรวจภูธรจังหวัดลำพูน พบว่าปัจจัยด้านบุคลากร มีผลต่อความสำเร็จของโครงการฯ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับสำคัญมาก การที่เจ้าหน้าที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับระบบเป็นอย่างดี แสดงให้เห็นว่าผู้สอบบัญชีให้ความสำคัญกับการจัดอบรมเกี่ยวกับโปรแกรมตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก ก่อนเริ่มใช้งานตรวจสอบบัญชีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง

2.2 การวิเคราะห์ระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านองค์การทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านนโยบายขององค์กร ด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร ด้านกระบวนการ ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับความสำคัญมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.05 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร มีระดับความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือด้านนโยบายขององค์กร และด้านกระบวนการมีระดับความสำคัญน้อยที่สุด เป็นไปตามทฤษฎีของแมคคินซี (McKinsey 7 s Framework) ที่ชี้ให้เห็นถึง

องค์การที่มีประสิทธิผลหรือประสบความสำเร็จในทางการบริหารองค์การที่ประสบความสำเร็จจะต้องประกอบด้วย โครงสร้างพื้นฐาน 7-S (McKinsey 7-S Framework) ประกอบด้วยโครงสร้าง (Structure) กลยุทธ์ (Strategy) พนักงาน (Staff) สไตล์การบริหาร (Style of management) ระบบและวิธีการ (System & Procedure) คุณค่าร่วม (Share Value) และทักษะ (Skills) ดังนั้นปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ไม่ได้มีเพียงด้านระบบ โครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศเท่านั้น แต่ยังมีด้านองค์การประกอบเป็นปัจจัยความสำเร็จอีกด้านหนึ่ง

2.2.1 ปัจจัยด้านนโยบายขององค์การ โดยรวมอยู่ในระดับความสำคัญมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.04 เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยพบว่า การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีการตรวจสอบบัญชีให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี ในสหกรณ์ที่มีการบันทึกบัญชีโดยโปรแกรมที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ผู้สอบบัญชีต้องมีการตรวจสอบโดยใช้โปรแกรม CATS ซึ่งจากเดิมใช้วิธีการตรวจสอบเอกสารต่างๆ และความเข้มงวดของนโยบาย กฎระเบียบของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ในการกำหนดให้ผู้สอบบัญชีต้องทำการตรวจสอบด้วยโปรแกรม CATS สำหรับสหกรณ์ที่ใช้โปรแกรมที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยทำการกำหนดเข้าไปในแผนการปฏิบัติงานทุกสหกรณ์มีระดับความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือความชัดเจนของนโยบายของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชี ส่วนความเข้มงวดของนโยบายที่กำหนดให้ผู้สอบบัญชีต้องมีการวางแผนการตรวจสอบและการรายงานผลการตรวจสอบโดยการใช้โปรแกรม CATS สำหรับทุกสหกรณ์ที่ต้องตรวจสอบมีระดับความสำคัญน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญบานุษยพลากร (2542) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงพยาบาลชุมชน: ศึกษากรณีโรงพยาบาลบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ความชัดเจนของนโยบาย การกำหนดภารกิจและการมอบหมายงาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงพยาบาลชุมชน โดยความชัดเจนของนโยบาย การกำหนดภารกิจ การมอบหมายงาน และความพร้อมของทรัพยากรสามารถทำนายประสิทธิผลการบริหารงานได้ ดังนั้นการที่องค์การสามารถเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีส่งผลให้องค์การนั้นก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงสร้างความสำเร็จไปสู่ความเป็นเลิศได้

2.2.2 ปัจจัยด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับความสำคัญมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.15 เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยพบว่า ผู้บริหารได้ปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดโดยสร้างความโปร่งใส ก้าวไกลด้วยไอที เน้นการพัฒนาเทคโนโลยีและเผยแพร่สารสนเทศทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีระดับความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือผู้บริหารเล็งเห็นความสำคัญและให้การสนับสนุนให้ผู้สอบบัญชีมีความรู้ความชำนาญในการใช้โปรแกรม CATS

เป็นอย่างดี ส่วนการบริหารงานของผู้บริหารโดยการสร้างให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคนมีความเป็นเลิศในด้านเทคโนโลยีมีระดับความสำคัญน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของมคมา ต้นประยูร (2544) ที่ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่พบว่า ปัจจัยลักษณะของผู้นำ ได้แก่ การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความซื่อสัตย์สุจริต และสนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชา การสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกัน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการ แสดงให้เห็นว่าองค์การใดที่มีผู้บริหารสนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาในทุกด้านสามารถปฏิบัติตามวิสัยทัศน์และพันธกิจเป็นผลให้ก้าวสู่ความสำเร็จได้

2.2.3 ปัจจัยด้านกระบวนการ โดยรวมอยู่ในระดับความสำคัญมากโดยมีค่าเฉลี่ย

3.99 เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยพบว่า การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์การในทุกกระบวนการตั้งแต่การวางแผนการปฏิบัติงานและรายงานผลการตรวจสอบในระบบอินทราเน็ตมีระดับความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือความถูกต้องและความมีประสิทธิภาพของกลุ่มการใช้โปรแกรม CATS ที่อยู่ในรูปสื่อต่างๆ เช่น เอกสารคู่มือ CD File คาว์โนโหลด จากระบบอินทราเน็ต ส่วนการได้รับความร่วมมือจากสหกรณ์ที่ใช้โปรแกรมที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เพื่อนำข้อมูลมาตรวจสอบและรับรองงบการเงินมีระดับความสำคัญน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ผกา มาศ อินทกุล (2545) ปัจจัยกระบวนการบริหารจัดการและปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัด ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยกระบวนการบริหารจัดการ ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การบริหารงานบุคคล การอำนวยความสะดวกและการควบคุม กำกับ และปัจจัยสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยระบบการทำงานและสถานที่ทำงาน มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในศูนย์สุขภาพชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยกระบวนการบริหารจัดการ ได้แก่ การบริหาร งานบุคคล และการอำนวยความสะดวกมีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดนครราชสีมาได้ร้อยละ 55

2.2.4 ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับความสำคัญมากโดย

มีค่าเฉลี่ย 4.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยพบว่า ความรัก ความภักดีและความเชื่อมั่นในนโยบายของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์มีระดับความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือความต้องการผลสำเร็จของงานที่ได้รับมอบหมาย การยอมรับจากบุคคลต่างๆ ในผลสำเร็จของงานอย่างเชื่อมั่นมีความเชื่อถือได้ ความภูมิใจว่าเป็นส่วนหนึ่งของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ส่วนการได้รับการฝึกอบรมที่จัดโดยหน่วยงานภายนอกกรมตรวจบัญชีสหกรณ์มีระดับความสำคัญน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนียา ปัญญาแก้ว (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในงานของ

ข้าราชการจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยเชิงใจ ได้แก่ ลักษณะงาน ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในงานและความสำเร็จของงาน และปัจจัยด้านใจ ได้แก่ เงินเดือน การเลื่อนตำแหน่ง สถานที่ทำงาน นโยบายสวัสดิการ โอกาสพัฒนาตนเอง ความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา โดยพิจารณาจากภาพรวมแล้วปรากฏว่าปัจจัยเชิงใจและปัจจัยด้านใจมีความสัมพันธ์กับระดับความพอใจและความสุขในการทำงานของข้าราชการครูค่อนข้างสูง แสดงให้เห็นว่าการที่ผู้ตอบบัญชีได้รับแรงจูงใจต่างๆ มีผลให้การปฏิบัติงานไปสู่ความสำเร็จ

2.3 เปรียบเทียบปัจจัยความสำเร็จในด้านต่างๆ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าผู้ตอบบัญชีที่มีประสบการณ์และจำนวนสหกรณ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบที่ต้องใช้โปรแกรมที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ในแต่ละด้าน ไม่แตกต่างกันคืออยู่ในระดับความสำคัญมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัชร คติกุล (2535) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของอาสาพัฒนา ในทัศนะของอาสาพัฒนาพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา ภูมิฐานะ ประสบการณ์ในการเคยพักอาศัยอยู่ในห้องที่ที่ปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน และการนำความรู้จากหลักสูตรและวิธีการอบรมก่อนปฏิบัติงานไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน การมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่อาสาพัฒนา ความรู้ความชำนาญพิเศษที่มีนอกเหนือกว่าความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ความคาดหวังผลประโยชน์จากการเป็นอาสาพัฒนา การสนับสนุนของเจ้าหน้าที่ การรับฟังข่าวสารข้อมูล และการมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการปฏิบัติงานของอาสาพัฒนา ส่วนผู้ตอบบัญชีที่ดำรงตำแหน่งในระดับที่แตกต่างกัน หน่วยงานที่สังกัดแตกต่างกัน จำนวนสหกรณ์ที่ตรวจสอบและแสดงความเห็นต่อการเงินที่แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของปัจจัยสำเร็จของการใช้โปรแกรมตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ในแต่ละด้านแตกต่างกันโดยผู้ตอบบัญชีที่ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานตรวจสอบบัญชีอาวุโสมีความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของปัจจัยในแต่ละด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ในขณะที่ตำแหน่งอื่นมีความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของปัจจัยในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้ตอบบัญชีที่ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานตรวจสอบบัญชีอาวุโสมีความเชี่ยวชาญทางด้านการตรวจสอบบัญชีจึงมองว่านอกจากความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพแล้วควรนำปัจจัยทั้งสองด้านมาช่วยให้การตรวจสอบบัญชีสัมฤทธิ์ผลมากยิ่งขึ้น ส่วนผู้ตอบบัญชีที่สังกัดสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เลยและหนองบัวลำภูมีความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของปัจจัยในแต่ละด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ในขณะที่ผู้ตอบบัญชีในที่สังกัดสำนักงานอื่นมีความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของปัจจัยในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะสหกรณ์ที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดเลยเป็นสหกรณ์ที่มีขนาดใหญ่และแต่ละสหกรณ์มีการ

ดำเนินธุรกิจหลากหลายจึงให้ความสำคัญปัจจัยในแต่ละด้านมากที่สุด ส่วนสหกรณ์ที่อยู่ในพื้นที่ จังหวัดหนองบัวลำภูส่วนใหญ่เป็นสหกรณ์ขนาดเล็กถึงปานกลางแต่เป็นสหกรณ์ที่มีความยุ่งยากจึงให้ความสำคัญปัจจัยในแต่ละด้านมากที่สุดเช่นกัน และผู้สอบบัญชีที่ได้รับมอบหมายให้ตรวจสอบ และแสดงความเห็นต่อการเงินในสหกรณ์ จำนวน 1-5 สหกรณ์ มีความคิดเห็นต่อระดับ ความสำคัญของปัจจัยในแต่ละด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ในขณะที่ผู้สอบบัญชีที่ได้รับมอบหมาย จำนวนมากกว่า 5 สหกรณ์ขึ้นไปมีความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของปัจจัยในแต่ละด้านอยู่ใน ระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้สอบบัญชีที่ได้รับมอบหมายจำนวน 1-5 สหกรณ์โดยส่วนเป็นผู้สอบ บัญชีในระดับต้นจึงทำให้เล็งเห็นความสำคัญของปัจจัยทั้งสองด้านที่จะนำไปสู่ความสำเร็จใน การใช้โปรแกรมตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึกได้

2.4 จากการประมวลผลปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้โปรแกรมระบบ ตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS พบว่า ปัญหาที่ผู้สอบบัญชีพบคือ ผู้สอบบัญชีขาดความรู้ ความ เข้าใจในการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS อย่างด่องแท้ ซึ่งสาเหตุมาจาก ผู้สอบบัญชีต้องปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายในหลายด้าน จึงทำให้ไม่มีเวลาศึกษาการใช้โปรแกรม ระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS อย่างจริงจัง ส่วนในด้านโปรแกรมการอ่านค่าหรือแปล ความหมายของผลลัพธ์ที่ได้จากการประมวลผลยังมีความสับสนคือไม่สามารถอ่านค่าได้อย่าง ชัดเจนและถูกต้อง ส่วนข้อเสนอแนะการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS เนื่องจากบุคลากรยังขาดความชำนาญในการใช้โปรแกรม ระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ดังนั้นควรมอบหมายผู้รับผิดชอบเฉพาะด้าน จัดให้มีการอบรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทุกๆ ปี นอกจากนี้ควรมีการปรับปรุงโปรแกรมให้มีการประมวลผลได้อย่างชัดเจนและสามารถ อ่านค่าได้ง่าย

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ผลการวิจัยพบว่า ระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้ โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยี สารสนเทศและด้านองค์การโดยรวมอยู่ในระดับความสำคัญมาก แสดงว่าในการปฏิบัติงานการ ตรวจสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ของผู้สอบบัญชานั้นได้รับการ สนับสนุนจากปัจจัยทั้งสองด้านเป็นอย่างดีเป็นผลให้การปฏิบัติงานตรวจสอบโดยใช้โปรแกรม ตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS สำเร็จตามวัตถุประสงค์การตรวจสอบ ทำให้ผู้สอบบัญชีเล็งเห็น

ความสำคัญของปัจจัยทั้งสองด้านอยู่ในระดับความสำคัญมาก ดังนั้นผู้บริหารองค์กรควรที่จะพิจารณาพัฒนาปัจจัยต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อให้การปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีมีความถูกต้องและเป็นที่ยอมรับจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง พร้อมกับก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน

3.1.2 ผลการวิจัยจากการเปรียบเทียบปัจจัยความสำเร็จในด้านต่างๆ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สอบบัญชีนั้น ในกรณีที่ผู้สอบบัญชีสังกัดในสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์แต่ละจังหวัดแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จของการใช้โปรแกรมตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS แตกต่างกันเนื่องจากสหกรณ์ในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน คือ ขนาดของสหกรณ์ปริมาณธุรกิจของสหกรณ์ และความยุ่งยากของสหกรณ์ ทำให้ผู้สอบบัญชีเล็งเห็นความสำคัญของปัจจัยทั้งสองด้านต่างกัน ดังนั้นองค์การควรจัดการอบรมแก่ผู้สอบบัญชีเพื่อสร้างความชำนาญและสามารถประยุกต์การใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึกตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ในทุกรูปแบบ โดยอาศัยปัจจัยทั้งสองด้าน

3.2 ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับความปัจจัยสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ของผู้สอบบัญชีในพื้นที่อื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบกับผลการวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากสหกรณ์ที่ต้องทำการตรวจสอบในแต่ละพื้นที่มีขนาดและปริมาณธุรกิจที่แตกต่างกัน

3.2.1 ควรศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำโปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS ไปใช้ในการตรวจสอบบัญชีสำหรับสหกรณ์ที่บันทึกบัญชีโดยใช้โปรแกรมภาคเอกชนนอกเหนือจากโปรแกรมที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2550) โปรแกรมมาตรฐานเพื่อตรวจสอบ
สำหรับสหกรณ์การเกษตร (เอกสารประกอบการอบรม)

กุลธิดา โกฏวิเชียร (2545) “ปัญหาการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่”
การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เจษฎา ดวงไย (2542) “การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำเอาระบบสารสนเทศ
โครงการ POLS ของกรมตำรวจมาใช้ในหน่วยงานตำรวจจังหวัดลำพูน” การค้นคว้า
แบบอิสระปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประจิด หาว์ตร (2549) การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำและตรวจสอบบัญชี กรุงเทพฯ:
บริษัท พี.เอ.ลีฟวิ่ง

พยอม สิงห์แสนห์ (2546) การสอบบัญชี กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อักษรไทย

ภาคภูมิ สุริยาชัยวัฒน์ (2542) “การยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศของข้าราชการตำรวจ:
ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานตำรวจแห่งชาติ” การค้นคว้าแบบอิสระปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ภานุมาศ แสงประเสริฐ (2543) “การนำโปรแกรม IDEA มาใช้เพื่อตรวจสอบบัญชีในกิจการที่
บันทึกบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์” การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เทคโนโลยีสารสนเทศด้านการบัญชี, โรงเรียน (2549) สถาบันพัฒนาผู้สอบบัญชีกรมตรวจบัญชี
สหกรณ์ ระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึกสำหรับสหกรณ์ภาคเกษตร/ร้านค้า/บริการ
(เอกสารประกอบการอบรม)

ยุวภาพร พลเวียง (2550) “ศึกษาการประเมินการใช้โปรแกรมระบบบัญชีแยกประเภทกรมตรวจ
บัญชีสหกรณ์ ของสหกรณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ สดท.7 (เชียงใหม่)” การค้นคว้าแบบ
อิสระปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วิรัช สุกจินต์ (2550) “การศึกษาการนำโปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL มาใช้ช่วยใน
การตรวจสอบบัญชี” การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ส่วนระบบบัญชีและสอบบัญชีคอมพิวเตอร์, สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (2551) การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์
ภาคเกษตร (เอกสารประกอบการอบรม)

อานัติ เทียนศรี (2543) “ปัญหาและปัจจัยที่มีผลต่อการนำโปรแกรมบัญชี CFAS ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ กรณีศึกษาสำนักงานสาขาภายในประเทศ บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน)” การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Laudon Kenneth C and Jane P. Laudon. (2001) *Management Information System 7th edition*
Upper Saddle River, NJ:Prentice Hall.

Romney Marshall B. and Paul John Steninbart. (2000) *Accounting Information System 8th edition* Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

5. ประสบการณ์ในการทำงาน

1. ☐ ต่ำกว่า 5 ปี	2. ☐ 5 – 10 ปี
3. ☐ 11 – 15 ปี	4. ☐ 16 – 20 ปี
5. ☐ 20 ปีขึ้นไป	

6. หน่วยงานที่สังกัด

1. ☐ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ขอนแก่น
2. ☐ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์อุดรธานี
3. ☐ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์สกลนคร
4. ☐ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เลย
5. ☐ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์นครพนม
6. ☐ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์หนองบัวลำภู
7. ☐ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์หนองคาย

7. จำนวนสหกรณ์ที่ตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงิน (ในปีงบประมาณ 2553)

1. ☐ 1 – 5 สหกรณ์
2. ☐ 6 – 10 สหกรณ์
3. ☐ 11 – 15 สหกรณ์
4. ☐ มากกว่า 15 สหกรณ์

8. จำนวนสหกรณ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบที่ต้องใช้โปรแกรมที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

1. ☐ 1 – 5 สหกรณ์
2. ☐ 6 – 10 สหกรณ์
3. ☐ 11 – 15 สหกรณ์
4. ☐ มากกว่า 15 สหกรณ์
5. ☐ อื่นๆ.....

9. การได้เข้ารับการฝึกอบรมการใช้โปรแกรม ACL

1. ☐ เคยอบรม จำนวน.....ครั้ง
2. ☐ ไม่เคยอบรม

10. การได้เข้ารับการฝึกอบรมการใช้โปรแกรม CATS

1. ☐ เคยอบรม จำนวน.....ครั้ง
2. ☐ ไม่เคยอบรม

ตอนที่ 2 ปัจจัยสำเร็จของการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS: ด้านระบบ

โครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ

กรุณาทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องตัวเลขตามที่เป็นจริงเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของท่านเพียง

1 ช่อง โดยตัวเลขในแต่ละช่องถูกกำหนดให้มีระดับคะแนนของความคิดเห็นดังนี้

ระดับคะแนนความสำคัญ 5 = ความสำคัญมากที่สุด 4 = ความสำคัญมาก

3 = ความสำคัญปานกลาง 2 = ความสำคัญน้อย

1 = ความสำคัญน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการปัจจัยสำเร็จ	ระดับความสำคัญ				
		5	4	3	2	1
1.	ปัจจัยด้านฮาร์ดแวร์					
	เครื่องคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องมีจำนวนเพียงพอสำหรับผู้ปฏิบัติงานและงานที่ต้องตรวจสอบ					
	คุณสมบัติของเครื่องคอมพิวเตอร์รองรับกับโปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก					
	ความจุและความเร็วของหน่วยประมวลผล (CPU) ของเครื่องคอมพิวเตอร์					
	ความจุของหน่วยความจำหลัก (RAM) ของเครื่องคอมพิวเตอร์					
	ความจุของแผงวงจรหลัก (Main board) ของเครื่องคอมพิวเตอร์					
6.	การทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยประมวลผล (CPU) กับหน่วยความจำหลัก (RAM)					
7.	ปัจจัยด้านซอฟต์แวร์					
	โปรแกรมใช้งานง่ายและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบ					
	โปรแกรมมีระบบหน้าจอทุกเมนูสามารถเข้าสู่การใช้งานได้ง่าย					
9.	โปรแกรมมี HELP MENU ที่ง่ายต่อการเข้าถึงระบบ					

ข้อที่	รายการปัจจัยสำเร็จ	ระดับความสำคัญ				
		5	4	3	2	1
10.	โปรแกรมมี USER ID ในการปฏิบัติงานเพื่อความปลอดภัยของระบบ					
11.	โปรแกรมมีระบบความปลอดภัยในทุกๆ MENU ของการนำข้อมูลเข้าระบบและการนำเสนอรายงาน					
12.	MAIN MENU มีหัวข้อครอบคลุมงานที่ต้องการนำเข้าง่ายและมีตัวช่วยในการนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน					
13.	การมีสัญญาณเสียงหรือข้อความเตือนย้ำการตัดสินใจแก้ไข ลบ และเก็บข้อมูล					
14.	โปรแกรมสามารถทำงานได้อย่างรวดเร็ว					
15.	ผลลัพธ์ที่ได้จากการทำงานของโปรแกรมมีความถูกต้องและครบถ้วน					
16.	การประมวลผลสามารถเลือกประมวลผลได้หลากหลายเงื่อนไขตามความต้องการ					
17.	โปรแกรมสามารถ Import / Export / Transfer ข้อมูลได้รวดเร็ว					
18.	โปรแกรมสามารถเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างโปรแกรมด้วยกันได้ง่าย					
19.	<u>ปัจจัยด้านเครือข่าย</u> การดึงข้อมูลนำมาใช้ในการตรวจสอบผ่านระบบเครือข่าย					
20.	การแจ้งปัญหาของการใช้โปรแกรม CATS ที่ไม่สามารถแก้ไขด้วยตนเองได้ให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์รับรู้โดยผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อให้การตรวจสอบเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด					
21.	การใช้อินเทอร์เน็ตในการควบคุมระยะไกลในกรณีสหกรณ์มีปัญหาในการบันทึกข้อมูลในโปรแกรมการบันทึกบัญชี					

ข้อที่	รายการปัจจัยสำเร็จ	ระดับความสำคัญ				
		5	4	3	2	1
22.	ปัจจัยด้านข้อมูล ข้อมูลที่นำเข้าตรวจสอบต้องมีความถูกต้อง ครบถ้วน การคัดลอกข้อมูลตามงวด เพื่อให้การตรวจสอบ สัมฤทธิ์ผล					
23.	สามารถนำข้อมูลมาประมวลผลเพื่อออกรายงานมาใช้ ในการตรวจสอบ					
24.	ข้อมูลที่ได้จากการประมวลผลมีความชัดเจนและ เชื่อถือได้					
25.	ข้อมูลที่ได้จากการประมวลผลสามารถนำมาใช้ในการ ตรวจสอบได้อย่างทันเวลา					
26.	มีการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลที่นำมาตรวจสอบ เช่น การกำหนดรหัสการเข้าใช้โปรแกรม เพื่อดึงข้อมูล มาตรวจสอบ					
27.	มีการรักษาความปลอดภัยของรายงานที่ได้จากการ ประมวลผลการตรวจสอบ					
28.	ปัจจัยด้านบุคลากร ผู้สอบบัญชีมีความรู้ความเข้าใจในการใช้คอมพิวเตอร์ การใช้โปรแกรมพื้นฐาน เช่น MS Word , MS Excell					
29.	ผู้สอบบัญชีมีความรู้ความเข้าใจในการใช้โปรแกรม ACL					
30.	มีการอบรมให้ผู้สอบบัญชีมีความชำนาญในการใช้ โปรแกรม CATS					
31.	ผู้สอบบัญชีที่ได้รับการอบรมการใช้โปรแกรม CATS แล้วได้นำความรู้มาใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบ อย่างสม่ำเสมอ					
32.	หน่วยงานมีผู้มีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับระบบ โปรแกรม CATS อย่างแท้จริง ทำให้เมื่อเกิดปัญหา สามารถหาคำตอบและแก้ไขได้					

ข้อที่	รายการปัจจัยสำเร็จ	ระดับความสำคัญ				
		5	4	3	2	1
38.	การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีการตรวจสอบบัญชีให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีในสหกรณ์ที่มีการบันทึกบัญชีโดยโปรแกรมที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ผู้สอบบัญชีต้องมีการตรวจสอบโดยใช้โปรแกรม CATS ซึ่งจากเดิมใช้วิธีการตรวจสอบเอกสารต่างๆ					
39.	ความเข้มงวดของนโยบาย กฎ ระเบียบ ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ในการกำหนดให้ผู้สอบบัญชีต้องทำการตรวจสอบด้วยโปรแกรม CATS สำหรับสหกรณ์ที่ใช้โปรแกรมที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยทำการกำหนดเข้าไปในแผนการปฏิบัติงานทุกสหกรณ์					
40.	ความเข้มงวดของนโยบายที่กำหนดให้ผู้สอบบัญชีต้องมีการวางแผนการตรวจสอบและการรายงานผลการตรวจสอบโดยใช้โปรแกรม CATS สำหรับทุกสหกรณ์ที่ต้องตรวจสอบ					
41.	3.2 การสนับสนุนของผู้บริหาร ผู้บริหารเล็งเห็นความสำคัญและให้การสนับสนุนให้ผู้สอบบัญชีมีความรู้ความชำนาญในการใช้โปรแกรม CATS เป็นอย่างดี					
42.	ผู้บริหารได้ปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดโดยสร้างความโปร่งใส ก้าวไกลด้วยไอที เน้นการพัฒนาเทคโนโลยีและเผยแพร่สารสนเทศทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร					
43.	การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการบริหารองค์การให้ทันกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยี					
44.	การบริหารงานโดยการสร้างให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคนมีความเป็นเลิศในด้านเทคโนโลยี					

ข้อที่	รายการปัจจัยสำเร็จ	ระดับความสำคัญ				
		5	4	3	2	1
	ด้านกระบวนการ					
45.	การได้รับความร่วมมือจากสหกรณ์ที่ใช้โปรแกรมที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เพื่อนำข้อมูลมาตรวจสอบและรับรองงบการเงิน					
46.	การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานการสอบบัญชีไว้อย่างชัดเจนเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการสอบบัญชีและสอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน					
47.	การควบคุมติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีที่ใช้โปรแกรม CATS ช่วยในการตรวจสอบบัญชี เพื่อนำข้อมูลปัญหา มาปรับปรุงแก้ไขในการปฏิบัติงาน					
48.	การควบคุมและการติดตามผลประเมินผล การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานสอบบัญชี					
49.	ความถูกต้องและความมีประสิทธิภาพของกลุ่มการใช้โปรแกรม CATS ที่อยู่ในรูปสื่อต่างๆ เช่น เอกสารคู่มือ, CD, File คำนวณ โหลดจากระบบอินเทอร์เน็ต					
50.	การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์กรในทุกระบบตั้งแต่การวางแผนการปฏิบัติงานและรายงานผลการตรวจสอบในระบบอินเทอร์เน็ต					
	3.4 แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน					
51.	ความพึงพอใจการใช้โปรแกรม CATS ในการตรวจสอบ ซึ่งช่วยลดระยะเวลาในการปฏิบัติงาน					
52.	การได้รับการฝึกอบรมโดยการจัดการภายในองค์กรที่จัดโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์					
53.	การได้รับการฝึกอบรมที่จัดโดยหน่วยงานภายนอกกรมตรวจบัญชีสหกรณ์					

ข้อที่	รายการปัจจัยสำเร็จ	ระดับความสำคัญ				
		5	4	3	2	1
54.	ความต้องการผลสำเร็จของงานที่ได้รับมอบหมาย					
55.	การยอมรับจากบุคคลต่างๆ ในผลสำเร็จของงานอย่าง เชื่อมั่นมีความเชื่อถือได้					
56.	ความภูมิใจในงานที่ได้รับมอบหมาย					
57.	ความภูมิใจว่าการปฏิบัติงานสอบบัญชีเป็นการได้รับความก้าวหน้าในการทำงาน					
58.	ความภูมิใจว่าเป็นส่วนหนึ่งของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ทำให้ต้องปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ					
59.	ความรัก ความภาคภูมิใจและความเชื่อมั่นในนโยบายของ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์					

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS

ปัญหาการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก CATS

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณผู้สอบบัญชีทุกท่าน

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวจริยา ชนากลาง
วัน เดือน ปีเกิด	13 มีนาคม 2522
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
ประวัติการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต (การบัญชี) มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
สถานที่ทำงาน	สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์หนองคาย จังหวัดหนองคาย
ตำแหน่ง	นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ